

નગરીલે દીલે અનાયે ખુદા નયા કામા
મનિકાક સિન્દુસ્તાની ધેર.

કોમી દીલેર

ચાને

વતન બંસરી.

પગલીશા. અખડુત વકીલ
નાલીક વકીલ બુક ડીપો.

સી. સ. જી. આંદામદાખાદ.

0-2017

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કૌપીગભિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૦૮૦ સર્ગિક

પુસ્તકને નામ ડૉમ દીલેર

વિપય ૨૩૬૮ : ૨ ૪૬૮

કાળીલેદીદ. બનાદે ખુદા નયાફ્રમા.

ઈતિફાઠ, હિંદુસ્તાની શેર,

કૌમી દીલેર.

યાને

વતન બંસરી.

મુસત્રીફ બાગા સૈયદ અસગરખલી “અસગર” નીઝામી કે
પુરઝોર કલમસે લીખા હુવા.

પબ્લીશર્સ—અબદુલ વકીલ.

“ મેનેજર વકીલ બુકડીપો ”

તીનદરવાઝા—અમદાવાદ.

વૃમલા હુકુક મહેકુઝ હેં.

જીદ્દ ૧૦૦૦

સને ૧૯૨૬.

દુસરી ખાર

શ્રી પ્રબ્હોતાર્થ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પા. સોમાભાઈ દલપતરામે
છાપ્યું. શાહપુર નવીપોળ—અમદાવાદ.

કી. રૂ. ૧—૦—૦

તખ્તએ નાટક.

દુરજન—એક હિંદુ બુદ્ધર્પસ્ત રાજા.

દીવાન—દુરજનના વઝીર.

સીપેસાહાર મુઝફ્ફરજાન—બાહુદુર મુસ્લમાનીન.

ત્રેમકુમાર—વઝીરના લઠકા,

વહીદ હિંદુસ્તાની શેર—સીપેસાહારના લઠકા

જેશંકર—(ધતિકાક)જેલકા દરોગા,

એડીટર

નથુ

બદુ

ધનચક્ર

જુમરાતી

સુબરાતી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
કોમીક પાટ.
મુંબઈની કોમીક પાટ-સંગ્રહ

૧૫૦૬૦

રાજકુમારી (કોમીદીલેર)—દુરજન રાજાની

બહાદુર લઠકી.

રામાબાઈ

(વતન બંસરી

એક હિંદુની લઠકી.

ચંપા—રામાબાઈની સહેલી.

ઝોજા—સીપેસાહારની બીબી.

તારા

મુશતરી

કોમીક પાટ.

મુસલમાન જમાત, ઓર હિંદુ જમાત, ઓર હિન્દુ
મહાત્માના કુલ બરસાતે હુવે બહીર હોના,
દરબારી; ચોખદાર સહેલીયાં વગેરા વગેરા,

મુકમ્મીલ ડ્રામા. વતન બંસરી

બાબ પહેલા

સીન પહેલા

અગલા જંગલ.

સહેલીયોંકા હમ્દે ખુદા ગાના:—

તુ માલીક ખાલીક હય જહાંકા, તુહામીએ કોન મર્કા.
તુહાશીજ હયેં હિંદુસ્તાંકા. એ માલીક અર્જો સમાં
પરવરહે કાદીર હે, સરવર હે, પરવર હે, દોનુ જહાંકા.
જપત જપત તોરી અથ તુહી હયેં સરજનહાર.

દાહરા.

પરવર દીગાર વો ઇશ્વરકી શાન એક હે;
રામો રહીમ અલ્લા હો ભગવાન એક હે.
કહતે હેં જીસકા હિંન્દુ મુસલમાન એક હે,
અસગર યે કાલીય દો હે મગર જાન એક હે,
દો લાલ હે તેરે ભારતમાતા માદર સખકી તુમ હે.
સીકત તેરી હમ ગાયેં તું માદર હીદુસ્તાન,
એ ખાલીક એ માલીક તુ દાવર દાતાર.
નર નારી બલહારી તનમન ધનસે તુજપર એ ખાલીક
તુ દાવર દાતાર,
નર નારી બલહારો હુરે: ગીલમાન.

બાબ પહેલા

સીન દુશરા

પહાડી જંગલ.

દુરજન ભગવાન—તુરમેં જલવા અફરોઝ નાર-
મેં માનીંદે સોઝ બીજલીમેં ચમકને વાલા રએ બનકર

મરજને વાલા કાન ! મેં દુરજન ભગવાન ચમસોકમર
મેરેહી દમકા ઉગલા હે જીનો મલક અઝો ફલક સ-
ખકા એક શબ્દ પરહમ કહેંકર બનાડાલા હેં સુરજની
કરન ચાંદકી ચાંદની સીતારોંકી ઝીલમીલાહટ આરમા-
નકી બુલંદિ પાનીકી રવાની જંગલકી સનસનાકી બીજ-
લીકી ચમક બાદલકી ગરજ શુલશનકે ધુલોમેં હવાકે
બગોલોમેં યુન્એકો ચટકરોં ધુલોંકો મહેકમેં યુલાખકી
સુરખીમેં ગંધેરી ઝરદીમેં લાલેક પ્યાલેમેં સોસનકે જા-
લેમેં તુંતીકે ઝમઝમેમેં બુલબુલકે ચેહાહેમેં મેરાહી ઝહુરહે
દુન્યાકી હરેક વસ્તુમેં મેરાહી નુરહે દુરજન ભગવાનકી
ઝાત નુરન અલા નુરહે મેં ચમકમેં ઝવકાતાહું ગરકમેં
ચમકાતાહું આગકે શોષોમેં ફેલેકતાહું તારીખીમેં લેહેને
લેતાહું ટકકે દીલ બીલા મેનાહું ઝોર ફીર સુમલાધાર
ખાસીશ બનકર દુનીયાંકી મિતકો સર સખજ કરતાહું મેરાહી
નામ કરતા હરતા ભરતા હેં શુલકોહી દુનીયાવાલે કાતા
બીધાતા ફેહતે હેં ખુદા કયા કુલ નહીં. અગર નઝરે
ગારમેં દેખાગયે, લો ખુદા આને સાફસમજમેં આગમયે,
ખુદા ખુદયા બે હરેક બસરકો સાફ સમજા રહા હે કે
ખુદી મેં આ ઝોર ખુદા કહેલા.

શબ્દ—યે ઝમીનો આસમાં શબ્દમે; હજર ઝોર બગવાર
આબે આતિશ ખાક બાદ હરશે યે મેરા જાગતીયાર,
નારબી ઝોર નુરબી સખ કુચ હે ઝેરે ઇકતીદાર,
ઝુદમે મેરે બદલતે હેં સદા લેલો નહાર
મેરે હખમે. સુગવર દીન અયેરી રાત હેં,
ખાકે પૂતલે યે મેરા પરદયે ઝુદમાત હે

(ફલાટકા ફટના પરદેમે ઝુલમાતકા નઝર આના
દુરજન ભગવાનકી સુખુ ટ્રેસકા ટ્રાન્સકર હોકર સીયા હોના)

શબ્દ—દુરજન—ઝુદકે શબ્દકો સીયાઇદી ઇસી ઝુલમાતકી
દી સીયા કારેકે દીલકો કાલી રંગત રાતકી
આંખકી પુતલીમેં સીયાઇ હે ઇસીકી આતકી
ઝોર કાલી ઇસે હે બુનીયાદ કાલી રાતકી

ધરકી રંગત દેખકર ખુદ જલ ગયાહે તુરબી
પરદએ ઝુલમાંત દેખા દેખલો અપ તુરબી
(સીનકા દ્રા-સદર હેના ઝોર પરદએ તુરકા દી-
ખાઇ દેના દુરજન ભગવાનકા દેસકા દ્રા-સદર હોકર
અમહીલા હોવા.)

શાએર—દુરજન:—તુરકી ધરકે ઝલક શમસો કમર સે પુછલો,
હીરસે યા કુતસે લાલો ગોહરસે પૂછલો,
તીરસે શમશીરસે તેગો તખ્તસે પુછલો,
આહની ફાલાદસે ઝોર સીમુઝરસે પુછલો
અશ્કસે લે પ્રશ્ન તક હરશેમેં મેરા તુર હે,
યે જહાં જીતના હે મેરે તુરસે મામુર હે.

બાબ પહેલા

સીન તીસરા

દરબાર દુરજન ભગવાનકા.

દરબારી -- ન પત્રકેં જખકેં હિલેં ન અખુઝમીયે

એસી ઝુકઝો આંખિ;

નીકલો કીચો ગુરં ધ-સે બહોત

મોઅદમ બનાઓ આંખિ;

„ ૨

હા પૂતલી શર્મો હયાકી પુતલી ન અપ

કીસી મીલાઓ આંખિ;

હમારે ભગવાન આ રહે હેં કદમ કદમપર

બીજાઓ આંખિ;

„ ૩

હે કહુ જીરફા ગુલામ અદના કેનીઝ હે

જરકે ધરકો નીખવત

ગુરં કો હે ગુરં જીરપર ઝો આ રહા હે

અચાનો શોકત

„ ૪

નીગાહેં ઉકેં ન ખોદસે અપ કેશા હે

ઝીશાન આ રહા હે

હમારા દાતાર હમારા ઇશ્વર હમારા

ભગવાન આ રહા હે

(દુરજન ભગવાનકા આકર તખ્તપર જલવા અફરોઝ હોના)

દરબારી ૧-યે અર્થ નીલીયે જખતક કે મેહેરો માહ રહે.

જઢાંને મેરા સલાખત થે ઇજ્જોબહ રહે;

ર-હોં દોસ્ત તેરે બા સદા મુરાદ ઓર ખુશ હાલ.
ઉદુ બે તેરા હો ફુનીયારે ફસીયાહ હે.

આના સહેલીયાંકા.

નટવર ગીરધરને મોરી ગાગર ઉતાર પનખટવાપે ઘેર લીના
ઉઘરી હાય મોરા ધાની દુપટવા નટવર.....

જમના કે નીર તીર જમના કે નીર તેરા રેશમકા

બટવા ચુરાય લીનો—ઉઘરી

હાય મોરા ધાની દુપટવા.

નટવર.

શએર—દુરજન—ઠાપતે હે બાકસે મેરે ઝમીનો આસમા,
અર્થાં કુરસી કરશે વદશે મેરે હે લખ લરઝાકીના
પરશરી હે દમ બખુદ આકાશ પર હેં હું નહાં
મેરી શોકત દેખકર ચકકરમેં હે દોનું જહાં;
ખાકકા પુતલા બનાકર ડાલતા હું આતમા.

સખ કરેા ઝુકકર મુઝે સીજદાકે હું પરમાત્તમા.

શેર:—ચંદ્રમા સુરજ મુનવર હેં તો મેરી ઝતસે
અન દેત હું જહાંવાલેકા મેં દસ હાયસે
મેં બદલ દેતા હું શબ્દકા દીનસે, દીનકા રાતસે
નુર બનકર હું નીકલતા પરદએ ઝુલ્માતએ;
કાશ નિખવતસે મેં પૂરહું પુતલએ બેહબાન હું,
સખ ઝુકાએં સરમેરે આગે કે મેં ભગવાન હું.

સખ દરબારીયાંકા સીજદા કરના.

સખ દરબારી—દુરજન ભગવાન દુરજન

ભગવાન, દુરજન ભગવાન.

રાજ કુમારી—પિતાજી આજ અપની પ્યારી પુત્રી
કો ઇજ્જત દીજીયે કે વો અપના હાલ દીલ આપકે
સામને નીવેદન કરેં.

દુરજન—બોલ અય મેરી પ્યારી રાજ દીલારી,
કયા ખ્યાલ હે, કેસા સવાલહે કાસબતકા મસાલ હે

રાજ કુમારી—આપ મુઝે કયા સમજતે હેં,

દુરજન—અપને મેત્રોકા નુર હરદેરી ઈંકક, ક-
લેજીકા દુકકા.

રાજકુમારી—આપ પરમાત્મા હે નાં ?

દુરજન—હાં

રાજકુમારી—ઐર ખુદાબી ?

દુરજન—બેશક.

રાજકુમારી—પૃથ્વી આકાશ સખ આપહીકા
બનાયા હુવા હે

દુરજન—હાં.

રાજકુમારી—ઐર ચાંદ સુરજ.

દુરજન—વોબી હમારેહી બનાયે હવે હે.

રાજકુમારી—મેરી હસ્તી કે બાઇસ બી આપ હેં.

દુરજન—બેશક હમ તેરે બાપ હેં,

રાએર—જાને પીઠર તુ પુલહે ઇસ બે.સતાંકા.

હે લાલ બે બહા ઇસો હીરેકી કાનકા,

પરતવસે તેરે ચાંદરમાંકા રંગ માંદ હે,

મેં આસમાને ફુસ્ન ફું તુ મેરા ચાંદ હે.

રાજકુમારી—હેં ચે દો ચાંદ કેસે કયા મેં બી

ચાંદ ફું પિતાજી એક ચાંદ તો આપને આકાશપર

લગાયા હે ઐર દુસરા પૃથ્વીપર મુજે બનાયા હે ચે કયું

દુરજન—આકાશકા ચાંદમા લોગેકા હીખાને કે

હીયે ઐર પૃથ્વીકા ચે ચાંદ અપને દીલકા ખુશકરને

કે હીયે આખેકા ઠંડક પહુંચાને કે હીયે,

રાએર—રાજકુમારી—લખતે જીગર ફું આપકી, તુરે નઝરબી ફું.

ઐર આપ કેહ રહે હેં, કે રશ્મકે કમર બી ફું,

આકાશ પર બી ચાંદ લગાયા હે આપને.

ઐર પૃથ્વીપે ચાંદ બનાયા હે આપને-

ફું હસ્ત બસ્તા મેં ખડી બતલાઇએ મુઝે

ઇસમે બે રાજ હો ઝરા સમજાઇએ મુઝે.

બે ચાંદ ગયરેંકાયા ઉસે આલા કરદીયા.

પર અપને ઘરકે ચાંદકા કયુ કાલા કરદીયા;

દુરજન—ચે સખ મેરી કુદરત હે મેરી રીતરત
હે મેરી પ્રકૃતિ હે કે જીસ્કા જેસા ચાહા બનાદીયા.

શાએર—તુરબીમે નારબીમે ઓર હું ઝુલ્માતબી,
દીનબી કબ્જેમે મેરે હેં જામ બી ઐર રાતબી

રાજકુમારી—અગર આપ ખુદા હેં. પરમાત્મા
હેં. ધમ્મર હેં, કુદરતવાલેં હેં. પ્રાકૃતિ રખતે હેં અગર
કુનીયાંકી હરેક વસ્તુ આપકો બનાઈ કુષ્ટ હે તો અપની
બનાઈ કુષ્ટ સીયારંગકો લી બદલ દીજીએ

શાએર—આપકે કબ્જેમે કીબલા તુર હે ઝુલ્માત હે,
દીન બનાદીજે ઉસે જો અબ અધેરી રાત હે
રંગ જો કાલા હે શીર ઉસકો આલા કીજીએ,
દુર કરકે ઇસ અધેરકો ઉબલા દીજીએ,

દુરજાન—રાજકુમારી ! મેરી મહી ખુશી થી કે
મેં તુજે સીયાદામ બનાઉં.

રાજકુમારી:—પિતાજી બાગ્યાં જો બાગકો રખ-
વાંલા યા દુસરે લક્ષ્મીમે માલી હોતાહે જમ્મ ઉત્કો
અપના જી ખુશ કરનેકે લીયે કીસી પુલકી ઝુરત હોતી
હે તો વો બાગકે તમામ પુલોમેસે જો પુલ જયાદા ખુ-
શનુમા ખુશ રંગ ખુશબોદાર હોતાહે ઉસીકો પસંદ કરતા
હે અત્તાર યા ગાંધી જમ્મ કબી અપને લીયાસમેં છતર
લગાયેગા તો જો છતર સખ છતરોસે જયાદા ખુશબોદાર
હે ઉસીકો અપનેલીયે પસંદ કરમાયેગા મુસવ્વીરકો કીસી
તસવીર ખાનેમેં ડોડ દીજીયે તો જો તસવીર સખસે
જયાદા ખુશસુરત હોગી ઉસકી નઝર સખસે પહેલે ઉસી-
ચર પડેગી હલવાઇકી દુકાનપર જામ્મયે જો મીઠાઇ ઉમ્મદા
હોગી ઉસીકો ખરીદનેકો દીલ ચાહેગા એક કમસીન
બચ્ચેકા દેખીયે જમ્મ ઉસકો બી ખીલોને વાલેકો દુકાન પર
લે જાતેહેં તો જો ખીલોના નીહાયત ખુશ સુરત હો બચ્ચા
ઉસકો પસંદ કરતા હે.

દુરજાન:—યે અપની અપની પસંદ હે.

રાજકુમારી—તો પિતાજી માફ કીજીયે આપકી
પસંદ ના પસંદ હે પિતાજી ? મેં શીર પુછતી હું કયા
આપ વાકઇ પરમાત્મા હેં.

દુરજન:—હાં મેં શીર કહતાહું હાં હાં,

રાજકુમારી:—આપકો હર શાખસકે દોલકા હાલ
ઉસકી હરતી બનાનેસે પેશતરદી માલુમ હોતા હોગા.

દુરજન:—બેશક.

રાજકુમારી—શીર બડે અફસોસકી બાત હે મેં તો
ગોરે રંગકો આહતીથી આપને મુજે કાલા કયું બનાયા.

દુરજન:—વો ઇસલીયેકે મેં કાલે રંગકો પસંદ કરતાયા,

રાજકુમારી—અગર આપ કાલે રંગકો પસંદ
કરતેથે તો પિતાજી બડે શર્મકી બાત હે આપને સખત
ના મુનસશી કી.

શાએર—યે તયા ઇન્સાફ લુમને શાહવાત્તા કરદીયા,

આપ ગોરે બનગયે ઓર મુજકો કાલા કરદીયા

દુરજન—બસ ખબરદાર ખામોશ ઇસકદર ગુસ્તાખી

શાએર—હીલાઇગર ઝખાં પુને તો ઝગડા પાક કરદુંગા

લગાકે તન બદન કો આગ પુઝકો ખાક કરદુંગા

શાએર—રાજકુમારી—જલા દીજે મીટાદી જે મુજે શીન્નાર કર દીજે

ગલા હાઝર હે મેરા લો તયે તલવાર કર દીજે

મીસાલે મોર ચુટકીમેં મુજે અપની મસલડલો

અગર પરમાત્મા હો રંગ ચેહરેકા બદલડાલો

શાએર—દુરજન—ઇધર આ રંગ ચેરેકા બદલના મેં સીખાતાહું.

અબી યે ખંબરે ફાલાદ પુજ પર અઝમાતાં હું.

મેં તેરે ખુનકી સુરખીસે એક રોગન બનાઉંગા.

સીયા જો તેરી. રંગત હે ઉસે રોશન બનાઉંગા;

રાજકુમારી—પીતાજી જબકે આપ મુજે કલ કરકે
મેરે ખુનકે રોગનસે મેરે ચેહરેકી સીયા રંગતકા સુખ
બના લેગે તો મેં ડરતી હુંકે મેરે મરનેકે બાદ લોગ
આપપર ફખતી ઉડાએગે,

દુરજન—કેસી કીસ તરાંહ કયું કર કયું કીસ લીયે

રાજકુમારી—ઇસ લીએ વો કહેંગે.

શાએર—વો તો બેશક તીલથી ઓર યે ધબ્બા એક કાબલકા હયે
બેટીકા યા ચેહરા કાલા આપ કાલે દિલ કા હયે

દુરજન—ઉઠ ચુકેલ ખબાસ, મુરદાર, મોતઠી
તલથગાર, પુર તકસીર અપને આપ નહીં દુરજન
ભગવાનકે આગે ચે ગુસ્તાખાના તકસીર બસ આમોશ અમ
તેરી ગરદન હોગી ઐર ચે ફેલાઈ શ્વમશીર.

શાએર—હોગી ચે હસ્તી નાઅબ અફલાક કે સાથે તલે
લાગલા ઇસ્તેગે દેહશત નાકે સાથે તલે

શાએર—રાજકુમારી—હાય મેં અબતક નહી નાપાકે સાથે તલે.
ભુલ બેઠી ઉસ્કો મેં અફલાકે સાથે તલે.
મેં ખુશીસે જન દેતી હું મગર ચે યાદ રખ,
એક દીન આના હે તુજકો ખાકે સાથે તલે,

શાએર—દુરજન—યાદ રખ ચે ખાત અપને ફેમમેં ઇદરાકમેં
ખાક કરનેકી કહાં તાકત હો મુજકો ખાકમેં,

શાએર—રાજકુમારી—ચે જુનુ ચે ઝખત ચે હસરત દીલે સદયાકમેં.
બખશી હે પરમાત્માને સારી તાકત ખાકમેં,
દેખના હે દેખ જાકર તુર્ખાંતે જોહાકમેં
ખાકકો પુતલા યા વો આખીર મીલા હે ખાકમેં.

દુરજન—ઓનામુરાદ લડકી તેરે સરપર કઝા ખેલરહીહે
રાજકુમારી—ઐર ખુદી આપકી આખોપર નીખરત.
કી પટી ખાલકર જહન્નમકે અધિરે ગારમેં ધોલરહી હે.

દુરજન—ના ફરમાન ઓલાદ ઝખાન બંદકર વર્તા ચે
ખજરે આખદાર મીરલે બકેં શરરઆર તેરે સરપર
અમકતા હોગા ઐર ચે જીમ જીસકી ઝખાનસે ચે નાપાક
અલફાઝ નીકલ રહે હેં ઇન પેરોંકે આગે તડપતા હોમા.
રાજકુમારી—મેં ખુશીસે જન દુંગી મગરચે યાદરખીચે

શાએર—હાય જબ બેટીચે ઉઠેગા સીતમગર આપકો,
બનકે મછલી ખુનમે તેરેગા ખ-જર આપકો

દુરજન—બસ અબ પીઠ રાના શફકત ઝુમો
જખસે બદલ જાયેગી.

રાજકુમારી—પીતાજી અગર આપ ઇસ્કો બદલ તે
હે તો મેં જુદા કહુંગી કે આપ હો વીઝોમેસે એક
વીઝ ઝોર બદલ દીજીયે

દુરજન—હેં હો વીઝ

રાજકુમારી—જી,

દુરજન—કયા

રાજકુમારી—મેરે ચેરેકી સીયા રંગતકો બદલ
ડાહીયે ઝોર અગર આપ ઇસ્કો નહી બદલસકતે તો અપને
નામકે આમે જો ભગવાનકા લક્ષ્મ લગા રખા હે ઉસીકો
બદલ ડાહીએ.

શેર—ખર ખુદા હો તો મેરા યે રંગ અખ કાપુર હો
જો મુજે દેમે કહે રસ્કે પરીહો, દુરહો.

દુરજન—લકડી યે ના મુમકીન હે એસા હરગીઝ
નહી હો શકતા.

રાજ કુમારી—તો બસ પીતાં મેં બી મજબુર હું,
શે:—અગર ઇસ રંગકો મેરે પીતા તુધો નહી સકતા
કહું પરમાત્મા તુઝકો યે હરગીઝ હો નહી સકતા,

દુરજન—હેં કયા કહા મેં પરમાત્મા નહીં.

રાજકુમારી—નહીં

દુરજન—લકડી કયા મેં ખુદા નહીં.

રાજકુમારી—નહી, નહીં, નહી,

શાએર—વોહ પરમાત્મા જીસ્કી ઝાહીર સખ મેં કુદરતહેં,
અમનમેં પુલ ફલ જીતે હેં સખમેં ઉસકી સુરત હે
કહી ખુશખુમેં રહેતા હે કહીં વો મ્યાને રંગત હે,
હવેદા ઝરરે ઝરરેસે ઉસી ઇશ્વર કે કુદરત હે.
તુમે તો આઝમા બેઠી ઉસે અખ આઝમાઈંગી,
સીયા રંગત જો મેરી હે ઉસે ગોરી કરાઉગી

દુરજન—તો કયા મેરી ખુદાઇસે ઇન્કાર હે;

રાજકુમારી—એક દફા નહીં બલકે હઝાર બાર હેં

દુરજન—તો શીર કીસકો ખુદા માનતી હે, કીસ્કો
પરમાત્મા જાનતી હે.

રાજકુમારી—ઉસકો જો પરમાત્મા નિરાકાર હે
જો ઇસ દુનીયાકો પેદા કરનહાર હે વો સખકો માણુ-
દહે વો સખ જગા મોણુદ હે વો હિન્દુઓકો પુનમકે
અંદમામેં નજર આતા હે આર મુસલમાનોકો ઈદકો હી-
લાલ બનકર ઉસમેં અપની તુરાની ઝલક દીખાતા હે

શેર—વોહી છુત બનકે બેઠા હયે, કીસીકો રાઝકો હોકર,
વોહી ગીરજે કે ઘરમેં હે, પોસીદા ઝખાં હોકર
વો મનમેં સંકે બેઠા હયે મંદરમેં નીલાં હોકર,
મુસલમાનોકી મસજીદસે, નીલતાહે અઝાં હોકર
શબ્દક મેં હે વોહી મુશયક વોહી બેઠા હએ હાલેમેં
વોહી ગીરજેકે અંદર હે વોહી મસજીદ સીવાલેમેં;

દુરજન—મેં મુતલક નહી સમજા કોનસા ખુદા
કયા મેરે સીવા કોઇ ઓર ખુદાબી હયે.

રાજકુમારી—હાં હે આર જુરર હે,

દુરજન—કોન.

રાજકુમારી—

શએર—વો જીરને તુહકી કીસ્તીકો તુફાનસે બચાયા થા.
ઉસીને ફરન બનકર કસકો નીચા દીખાયા થા.
વોહી થા ગીત જીરકો કે ગુરે નાનકને ગાયા થા;
વોહી હસ્લામકો ઝંન્ડા અરબમેં લેકે આયા થા
ઉસીને જહવા દીખલાયા થા કોહે તુર પર આકર.
અનલહક વોહી બોલા થા સરે મંસુર પર આકર.

દુરજન—તો કયા તેરા ખુદા તેરે રંગકો બદલ
સકતા હે.

રાજકુમારી—બેશક ઉસમેં સખ કુદરત હે વો જો
આહે કર શકતા હે.

દુરજન—અન્હા બુલા, બુલા, અપને ખુદાકો બુલા,
અપને ઇશ્વરકો બુલા ઓર ઉસે કેહ.

શેર—અસ્તીયે હસ્તીમેં અબ આનકર ડેરા કરદે
શમે દીલ જુર જોહે ઉરકો સવેરા કરદે

રાજકુમારી—હા હા મેં સુલવાઈંગી વો બોલેગા મેં
સુનવાઈંગી વો સુનેગા મુઝકો પ્રુખ્તાયકીન હેં મે નાઝકે સાથ
કહેતી હું

શર—શબ અધેરીમેં અબી દેખ સવેરા હોગા.

બનગઈ મેં અગર ધસ્કી તો વો મેરા હોગા

દુરજન—બસ બસ ઝયાદા શેખી ન કર અપને
ચેરેકે સીયા રંગકો બદલનેકે લીયે અપને ખૂદકો પુકાર.

રાજકુમારી—હે પ્રભુ, પરપોત્તમ, પરમાત્મા અ-

ગર તુ નીરગુન હેં હમકો સુગન બનાદે નીરાકાર હેતો
ઇસ સીયા રંગતકો બદલદે સુગન બનબ સાકાર હોગ
ઝોર અપની પ્રેમ શક્તી દુનીયામેં પ્રગટ કર મેં કીસ્કે
આગે બહોં કીસ્કે આગે ગોદી ફેલાઈં એ હરદારકે દારમેં
હદકી પડીયાં પર બીરાજને વાલે હરતુ અગર વાકઈ હ
રહે ઝોર હર જગા મોબુદ હે તો મેરી બીનતી સુન
એ મુખકે શીયાપોશ મકાનમેં નઝર ખાશ રખને વાલે એ
સલીબ કી સુરતકો ઇઝઝત બખશને વાલે દાતા તુ કહાં
હે મેરે મનકી બીપતા કે દુખનહાર મેરી બેકારી દેખ
મેરી અહોઝારી દેખ અપની દાસીકી દર્શાન દે રૂપ
દીખા જલ્લા અફરોઝ હો આંખ બેહોશ હો મન સંતોષ હો.

ગાના.

મોરલી વાલે કૃષ્ણ મેરી મદદ કરનાઇયેં
બાન મુઝતરીબ ચકી, મેરી મદદ કરમાઇયે.
લો ખખર મેરો જલદી સોગંદ સીતાકી તુમેંદ
ઇસ ગઇ હું રામજી મેરી મદદ કરમાઇયે,
અય્યુરૂં નાનક ખખર લો આજ ઇસ મઝલુમકી
રંજોગમમેં લીર ગઇ મેરી મદદ કરમાઇયે,
આપકી ઉમ્મતકી મંય બેક દેસ્તકી આલાદહું,
અય મદીનેકે નખી મેરી મદદ કરમાઇયે. **કુશ**
હીંદુ મુસ્લીમ આપ હે ઝોર આપ હે મુસ્લીમ કુશ
રો રહી હું યા અલી મેરી મદદ કરમાઇયે.

દુરજન—બસ શે સુકી અપને પરમાત્મા કો પુકાર સુકી
લઝકી ધધર આ ઝોર કેહે કે પીત.જી મેં હાર સુકી

રાજકુમારી—પરમાત્મા, ઇશ્વર, પરવર દોગર, સુ-

બહાન, મઝદાન, ભગવાન મેરી ખીનંતી સુન મેરી લાજ રખ

દુરજન—બસ લાજ રખ ચુકા હઠીલી ઇસ અપની
હઠસે પાઝ આ ઇધર આ માતો મુજે ખુદા કહે નહિ
તો ઇસ શમશીર આબદાર કે આગે સર ઝુકા.

રાજકુમારી—

શએર

ખુશીસે કાટલે ઝલોમ કે હાઝીર હે ગલા મેરા,
બચાવેગા તેરે પંજેસે વો પરમાત્મા મેરા,
દુઝા આપ હે ગર મેરી તો હરગીઝ રૂક નહીં સકતી,
મગર ઝુંકે ખુદાકે આગે, ગરદન ઝુક નહિ સકતી

દુરજન—નહીં માનેગી.

રાજકુમારી—નહીં, નહીં,

દુરજન—મેં માર ડાલુંગા,

રાજકુમારી—બલાસે.

દુરજન—કીસસે ફરીયાદ કરેગી.

રાજકુમારી—પરમાત્માસે.

દુરજન—ના ફરમાન ઓલાદ,

રાજકુમારી—બેહા બઝર્ગવાર.

દુરજન—બહીલ લાકી

રાજકુમારી—ઝલોમ આપ

દુરજન—ના ફરજમ બેવકુફ નાદાન

રાજકુમારી—બે શર્મ, બેહા, બેઇમાન

દુરજન—હેં મેરે સામને ચે ગુસ્તાખી.

રાજકુમારી—ગુસ્તાખી ફસી

શએર—બદ કહે તો બદ સુને; અઘ્ઘી કહે અઘ્ઘી સુને

હયે ચે ગુમખદકો સદા, જેસી કહે વેસી સુને

દુરજન—ઇધર આ ઇસ શમશીર આબદાર કે આગે
સર ઝુકા.

રાજકુમારી—ખુદાવંદા.

શએર—હિઝાતા મઝાયકા, દુરમન હે તેરી પાક સુરતકા.

મેરે ઇધર હીખાદે, હુ નમુંના અપની કુદરતકા.

(સીયા ચહેરેકા એકદમ સુફેદ હોજના)

બાબ પહેલા

સીન ચવથા

કોમીક

(બાગ ઝોર ઝેંચ)

(ગાના તારા ઝોર મુસ્તરીકા)

પોઝીશનસે ફેશનેબલ લેડી બન આયે.
 તાકે કોઈ જેન્ટલમેન આકે ફસ જાયે
 ચસ્મેં પે ચસ્મા ચડાકે પફસે પાવડરકો લગાકે,
 બાલોંમેં સેન્ટ ડાલા, બ્યુટીકો કીયા દુખાલા.
 શોહર મીલ જાય મતવાલા નિરાશા બાનવાલા,
 શાનવાલા બાનવાલા પોઝીશન
 તારા—બહેન મુસ્તરી.

મુસ્તરી—હાં બહેન તારા.

તારા—પરમાત્મા જાને યે નીગોડી તનહાઇકી ધડયાં
 કમ ખતમ હોગી યે બાંકા શમામ યે ઉકતી
 જવાની યે જોખનકા નીખાર મગર અખતક ન મીલા
 કોઈ ઈનકા ખરીદાર

મુસ્તરી—હાં બહેન મુજેબી ચાહીયે ફેશનેબલ
 ઝોર તરાહદાર કયું કે આજ કલ જીવર દેમો ફેશનકી
 હયે બહાર છોટે બડે સખ ફેશનપર હેં નીસાર

તારા—આવ બહેન જરા બીચપર બેઠ જાયેં ઝોર
 અખખારેસે દીલ બહેલાય.

મુસ્તરી—હાં હાં બહેન બહેન ચાલો.

તારા—બહેન મુસ્તરી હમને જો શાહીકે વાસ્તે
 નોટીસ દીયાથા વો ઇસ અખખારમેં છપતો ગયા હે, દેખેં
 અખ કોઈ ફેશનેબલ શોહર મીલતા હે યા નહિં.

(મીસ્ટર બધું ઝોર નથુકા આના)

નથુ—હાય હાય અખતો હો ગયે પોખારા.

બહુ—વાહશે તકદીર તુને ખુશ પલટા મારા.

નથુ—દે દીલ મો કાટા.

બહુ—અમે ઠર પહેલે મેં ઇટર ડેવીસ કરંગાં.

નથુ—અમે નહી પહેલેમેં અપના સર ઇનકે કદમ
 મુખારીક પર ધરંગાં.

બહુ—નહિ પહેલે મેં જાહગાં.

નથુ—પહેલે મેં સીમેસે લગાવંગાં.

(દોનોંકા બહેસ કરતે હુવે બેન્ચપર બેઠ જાના)

તારા—બહેન મુસ્તરી કાષ્ટ ફેશનેબલ શૌહર મીલ
જાય તો દીલકી કલી ખીલ જાય.

મુસ્તરી—હાં બહેન મેં બી ચેકી દુઆ હે કે
કાષ્ટ એન્ટલમેન શૌહર ઝુરર મીલ જાય.

તારા—મેં અપને શૌહરકા બેટા બનાકર રખુંગી

નથુ—કુછ પરવા નહિ બીબીકા મા સમજના
ઈસકા નામ ફેશન હયેં યુ સી.

મુસ્તરી—ઓર મેં આપને શૌહરકે સરકી ઇન
ફેશનેબલ બુટોસે ખચર લુંગી

બદુ—ઓ, વેલ દીક હે બીવીસે બુતે ખાના
ઈસીકા નામ પોઝીશન હેં યુ. નો,

તારા—તો બહેન એસા મોહઝીઝ ઓર જેન્ટલ
મેંન શૌહર મીલના દુધાર હે.

મુસ્તરી—તો શીર ઉમ્મીદ બેકાર હે.

બદુ—તકયાર હે.

નથુ—ખીલકુલ નૈયાર હે,

તારા—તુમ કાન,

નથુ—રેલ્વે ટીકટ કલેક્ટર

મુસ્તરી—ઓઝ તુમ

બદુ—મેહેકમા બેકારીકા જનરલ મેનીજર

તારા—તુંમારા નામ.

નથુ—અલ પોઝીશન વલ શીશનહો આઈ, જે,
કે, એલ. એમ, એન ઓ. પી, કયું ખાન બહાદુર
નથુ યુ. સી.

બદુ—હાય, હાય, ઇસ્તે તો બહોત લંબા નામ
ખતાયા અખ મેં કયા કરુંગા ખુદાયા.

મુસ્તરી—ઓર તુંમારા નામ

બદુ—ભાડેકા ટટું, મીયાં નીબદુ, ફેશનપે લટું,
ફુર ફેટું. હાકથુ, ઓર નેબલ, મીસ્ટર બદુ દામ અ-
કયા લડું.

મીસ્તરી—તો કયા આપ હમસે સાદી કરતે કો
તૈયાર હેં.

નથુ—ઓઈયસ, યું, સી,

બુદુ—ઝોલરેટ; યું. નો.

તારા—અચ્છા તો જામયે દો ગુલદસ્તે લેકર આપયે,

ઝોર શીર હમસે શાદી રચાપયે

નથુ—ગુલદસ્તે અખી લેકર આતે હં'ય.

બુદુ—ઝાવેલ અખી એકદમ ગુલદસ્તે લાતે હં'ય

ચલો મીસ્ટર નથુ.

નથુ—ઝોલરેટ મીસ્ટર બુદુ દો આદમીઝોડી શાદી

ઝોર દો પેસેકે ગુલદસ્તે વાહરે અંગરેજી ફેશન છુટે રસ્તે

(શઝોર) બુદુ—વાહરે અંગ્રેજી ફેશન નામ તુને કરદીયા.

દો ડાલકે ગુલદસ્તસે કામ તુને કરદીયા

નથુ—હાં ઇસીકા નામ ફેશન હં'ય યુ. સી.

બુદુ ઝોર ઇસીકા નામ પોઝીશન હં'ય યું નો.

(દોનોંકા જના મીસ્ટર ઘનચકરકા આના)

ઘનચકર—વો મારા હાય હાય કેસી લઝીઝ ઝોર
નમહીન ઝોરને' હય હાય હાય ઝોરને' હેં' યા ફેમકી
ચીડીયાં માશુક હેં' યા ચીનીકી ગુડીયાં વો દેખો ઇનકે
ગાલ મેરે હોઠોંકા કે રહે હં'ય કમહીયર કમહીયર દીલ
તો યે કેતા હયે કે ચલો આજે બડે મગર સર ચેહી કેતા
હયે કે દેખના કહી જુતે ન પડે' ખેર જી અખ તો મીલ
ગઈ એક છોડ દો દો અખતો જો ખુદા કરે સો દો
(ઘનચકરકા દોનોંકે બીચમે' એકકર ઉનકા છેડના)

તારા—નહિ માનોગી બહેન મુસ્તરી

મુસ્તરી—જાનેબીદો બહેન તારા.

તારા—દેખો ચોચલે ન ભગારો

મુસ્તરી—એહડો બહેન તારા ખુલ ન કરો.

તારા—એહડો બેન હમે' ન છેડો ગુલ ગુલી હોતી હે ?

મુસ્તરી—યે હઠો બહેન મેરી કમર લચકા ખાતી હે.

તારા—શીર વોહી ઝીદ.

મુસ્તરી—શીર વોહી હઠ.

ઘનચકરકર—વાહરે તુમારી અનવટ

દોનોં—હેં' એ કાન મુંવા ખુરાટ

મુસ્તરી—ચલો બહેન ઉન દોનો જોન્ટલ મેનોકા ખૂ

લાકર લાયેં' ઔર ઇસ મુએકી મરમત કરાએં.

તારા—લો વોહી સામનેસે આતેહેં

નથુ—અચ્છા જાવ તુંમ દોનોં બે-ચર એક જાએ
ઝાહેરા મોહોબતકા રંગ જમાઓ શીર હમ તુમેં એક
અજબ ટ્રીક દીખાયેગે ઔર ઉસ્કો પુરા ઉલ્લુકા પઠા
ખનાયેંગે.

મુશતરી—મેરાદીલખર

તારા—મેરા પ્યારા

ઘનચકર—મેરી મેંહ જખીન મેરી માહપારા

મુશતરી—મેરા જાકર ઝટલી

તારા—મેરા શેખ ચીલ્લી

ઘનચકર—મેરી કુતીયા, મેની બીલ્લી.

નથુ—અમે જુતેમે ઉતાડેગા તેરે મરહી ઝીલ્લી.

ખદુ—એટા અખી ખરોત દુર હે દીલ્લી,

મુંસતરી—કયુંજ હમસે શાદી રચાઓગે

તારા—કયુંજ હમકો દુલ્હન ખનાઓગે.

ઘનચકર—મેં દોનુસે બીયા કરંગા, તુમકો અ-

પને પાસ રખુગા ઔર તુમકો કીરાયે પર ચલાકેંગા

મુશતરી—પ્યારે લો મેં આપના દીલ તુમારે

હત્તાલે કરતી હું

તારા—ઔર મેતો ઇસ બોલે બાલે મુખડે પર

મરતી હું.

ઘનચકર મરતી હું ઔર મેં છકકે છકે જાકેં.

(ખિઝનીત)

શખ્ખરાતી—યાર જુમ્મેરાતી.

જુમ્મેરાતી—હા બાર્ષ શખ્ખરાતી

શખ્ખરાતી—હમારે આંકા મીસ્ટર નથુ ઔર

મીસ્ટર ખદુકા તો કહીં પતાહી નહીં.

જુમ્મેરાતી—અરે યાર કીમી રંડીકે મહાન પર

બેઠે મહે ઉડાતે હેંગે,

શખ્ખરાતી—યા કીસી માશુકો ફેજનકે જાત્રમેં
ફસાતે હેંગે.

તારીકીમેં બીજીકી રાણી.

શબ્દરાતી—અણખીયાં યે કાં આસ્માન હું
સ્નકા સીતારા તોડા.

જુમેરાતી—અણે એક નહીં બધે જોડા
શબ્દરાતી—અગર ઉધરહે જોડા તો ધધરબી
હે જોડા.

જુમેરાતી—તો બડાઓ અપની સવારીકા ઘોડા
શબ્દરાતી—મારો કાડે પર કોડા.

જુમેરાતી—મીલાદો જોડીસે જોડા.

(દેનોડા બીચમેં જાકર ખેડના ઝોર તારા ઝોર
મીશતરીકા છેડના

મુશતરી—ઉધ બડેનતારા અખખાર પડને દો ઉધ
અણખા મત છેડા.

જુમેરાતી—ધ્યારી જોડા મોજુદહે જોડીસે જોડીકી
નીખેડા,

તારા—ઉધ મુશતરી હટ જાઓ બહેન હમે મત સતાઓ.

શબ્દરાતી—જાની ઝરા આખિસે આખતો લડાવ.

જુમેરાતી—જેખનકે સદકમેં એક બોસતો દીલાવ.

તારા વ મુશતરી—હેં તુમ કોન મરદુદ રીઝાલે.

જુમેરાતી વ શબ્દરાતી—ધ્યારી તુંમારે ચા-
હને વાલે.

મુસતતરી—તુમારા નામ.

શબ્દરાતી—મીસ્ટર શબ્દરાતી.

મુશતરી—હાય હાય માલહેં યા સડી ફૂંધ નાસપાતી

તારા—ઝોર તુમારા નામ.

જુમેરાતી—મીસ્ટર જુમેરાતી

તારા—વાહવા વાહવા હુલીયા તો દેખો જેસે

બહી હુધ ચપાતી

મુશતરી—તુમારા વતન,

શબ્દરાતી—મેરા ખાસ શહેર રીયાસત ઇટંગન.

મુશતરી—નાક તો દેખો જેસા ઉખા હુહા બેગન.

તારા—ઝોર તુમારા શહેર.

જુમેરાતી—પાગકુર, શોરએ આશક.

તારા—જખી તુમારે ચોકટેપર નહિ હેં નાક
 શુખરાતી—મુખડા તો દેખો જેસે જન્નતકી હુર.
 મુસતરી—હુંલીયા તો દેખો જેસે હુમકટા લંચુર.
 જુમેરાતી—ગાલ તો દેખો જેસે ઉબલા હુરા

ચૂકંદર

તારા—શિકલ તો દેખો જેસે મથુરાંકા બંદર
 મુખરાતી—હાથરે તેરે ફેશનકે ઠાઠ બાઠ.
 મુસતરી—મુંએકા મું તો દેખો જેસે બીક મંગ.
 નેકા દીનપાટ.

જુમેરાતી—તીરછી ચીતવન તો દેખો જેસે
 જમરની કે કારખાને કરાપકી સોડં.

તારા—મુંએકા ચેરા તો દેખો જેસે ચરસવાલેલી દુકા-
 નકા સાચે-સ બોડં.

મુસતરી—બલાયે તો બતાવ તુમ મહાં કેસે
 આયે હો.

શુખરાતી—તુમારે સાથ શાદી રચાને

જુમેરાતી—જોડીસે જોડા મીલાને

તારા—મગર શાદીકે લીયે એક ચર્ત હે.

જુમેરાતી—વો કયા

તારા—હમ તુંમે સાડીયાં લાકર દેતે હયે તુમ
 સાડીયાં પહેનકર ઇસ બેંચપર બેઠ જાઓ ઝોર ઝોરતોફી
 તરાંહ નખરે દીખાવ અગર તુમારે નખરે હો ગયે પાસ
 તો દો મીનટ લીમે તુમારા હો જાયગા સત્તાનાથ.

શુખરાતી—અછા જવ જહદી સાડી લાવ.

જુમેરાતી—ઝોર હમકો દરમીયાના દરજ બનાવ.

(દોનોકા ઝનાના લિયાસ પહનનાં)

ધનચકકર—મુરગ લડાઓ. બટેર લડાઓ, પતંગે
 લડાઓ. વીરકીંઠી બોતલે ઉડાઓ, મોટર લડાઓ ઇકે
 લડાઓ, મન કુચ લડાઓ મગર ઉસકે સાથ આંખે લી
 જુફર લડાઓ, જુસ તરાંહ દો પતથરેકે લડાનેસે આગકી
 ચીંગારી પેદા હોતી હય, ઝોર દો તાકતોકે લડાનેસે
 બીજલી પેદા હોતી હે ઇસી તરાંહ દો આંખો કે લ.

કાનેસે ઇશ્ક પેદા હોતા હે તો બસ મેરે દોહતો મારખા-
ઓ જુતેખાઓ બેગેરત બનો બેશર્મ બનો ડાંડેખાઓ
મગર આંખે જુર લગાઓ હે ચેતો ચહી મોજુદ હે
દોનોસે.) શીલખર,

સખખરાતી—ઉઘ મેરી કમર બલ ખા ગધ,

ઘનચકર—જની.

જુમેરાતી—ઉઘ મેરી કલામે મોચ આ ગધ

ઘનચકર—મેરી ખીલો.

સખરાતી—હાય અદા, મેં મરીજતી હું

ઘનચકર—મેરી સુનો.

જુમેરાતી—ઉઘ મેં મરગધ

ઘનચકર—જની વો શાદીકી તજવીઝ કીધર ગધ હે

સામનેસે ચેતો ચેહી દોતુ આતે હે અખ મેં કયા કરે

અહા બેનચકે નીચ છુપ જાડેં.

નથુ—ખારો ઝરા ઘુંધટ તો ખોલો.

શખરાતી—હટોજી હમસે ન ખોલો,

ખડુ—જરા ખોલો મુંખડા દાખાવ

જુમેરાતી—ઉઘ અલલાહ હમેં ન સતાઓ.

નથુ—મેરી જન મેં તુમપર નીસાર

શખરાતી—એ હટો હાય ન લખાના ખખરદાર,

ખડુ—જના ઝરા છુરકા તો ઉતાર,

જુમેરાતી—આવ ગલે લગ જાઓ દીલદાર

ખડુ—બચાના પરવરદીગાર

નથુ—તુલી તો ઘુંધટ ઉતાર.

શખરાતી લો મેરી સરકાર

નથુ—હેં પુલકી જગાં ખાર

ખડુ—તુરકી જગાં નાર.

નથુ—કોન શખરાતી નાહનજર

શખરાતી—આદાખર્જ હે સરકાર

ખડુ—ઝાર તુ કોન જુમેરાતી ઉલુ, પાજી ગીદી ખાર,

જુમેરાતી—તરફીમ ખર્જ હે ખંદા પરવર

નથુ—અહા પહેલે ચે બતાવ વો કીધર નીકલ ગધ

જુમેરાતી—નહિ પહેલે ફરમાયે કયા આ.

જુમેરાતી—હેં એ અંમેરમેં ચઉદવી રાતકા ચાંદ
આપકી ઝનાની સુરતેં કયું કર બદલ મધ,
રાએર—ધનચકર—મીઠે અંશુર ખટ્ટે શહેતુત બનગયેં હેં.
હમ પરીયાં જીનકા સમજેં થે વો જીત બનગયેં હેં.

જુમેરાતીવ શબ્દરાતી—મત મારો સરપે જીને
કે મજબુત બનગયેં હેં.

નથુ વ બદુ—નારંગી જીરકા સમજેં થે અમત બનગયેં હયેં

નથુ—હેં એ અખખાર કેસા ઝાહો ઇસ્મેં તો ઉ-
નહી શાહીકા હાલ લીખાહે આવ મીસ્ટર બદુ એંચપર
બેઠકર પડેં અબે ઈધર આવ પાંવ દબાવ,

શબ્દરાતી—લો લાઈ અબી થોડી દેર પહેલે મા-
શુક બને હુએ થે અખશીર વોહી નોકર બનગયેં

જુમેરાતી—કોઠે રહેનેવાલે કીનેયે આગયેં હયેં,
અબ રક્તા રક્તા અપને કીનેયે આગયેં હયેં,

નથુ—હેં ચે કાન

ધનચકર—ડેરા કમ્પાઉન્ડ

બદુ—કોઈ હોગા અખખાર પડેંઆપ.

ધનચકર—અબે મેં હુ તુમ દોનોકા આપ

નથુ—હેં ફીર વોહી હરકત

ધનચકર—મેટા જીતોંસે કરંગા હળમત,

બદુ—અજી કોઈ હોગા હીમાકતકા ગફા.

ધનચકર—ચે ગધેકા બચ્યા વો ઉલુકા પકા.

નથુ—ચલો અમ અખખારકે એડીટરકે પાસ ચલેં

ઓર ઉન લેડીયુંકા પતા લગાયેં, હેં ચે કાન મરદુદ રીઝાલા

બદુ—હમારા કામ બીગાડને વાલા,

(ગાના નથુ વ બદુકા,)

સખ મીલકર ઇસકા સર તોડો

ધુસેંસે ઇસકા મુંહ ફોડો.

હરગીઝ ના ઇસકો અબ છોડો

કરે અચસી ન ફીર દરકત

માય જોદ મંચ ઇસ્કસે બાઝ આયા,

બહોત અપને કીયે પે પરનાયા

સખ છબ કુચ હય મંચને બર પાયા.
સખ દેનેમે મુંહ મોડો— સખ.
(સખકા જના.)

બાબ પહેલા

સિન પાંચવાં

(બાગીચા કોઠી વુંરતમે' ફરીયા)

સહેલીયો કા ગાના.

હુંજુર આજતો જોગન નીકાલા હય,
નીરાલી છબ હયે નયા રંગ દંગ આલા હય;
તુમારે વાસ્તે પુલોમે' ઝુલાડાલા હય,
હુંજુર ચાદ હે' ચે ચોદવી'કા હાલાહય

ગાના,

આધ આધ રૂંત ખસંતી હીલમીત્ર ખુશીયાં મનાયેરા
જોગન તોરા ઉમરા દેખમે: છતીઅન તોરી બરઆઝેરી
હું મય નારી બોલીબાક્ષી ચાલ મેરી અઠલાયરી—આધ
સહેલી ચંપા રાગદુધારી બલહાર
,, દુસરી—ખ્યારેકો ખ્યારી નીસાર
,, તીમરો—ગાગ હયે યા નમૂનયે કુદરને પર
વર દીગાર.

સહેલી ચોથી—એક તરફ રંગીન ઓર ખુશખોદાર
પુલોંકી બહાર.

સહેલી ચંપા—દુસરી તરફ પુલદાર દરખતોડી કીતાર
સહેલી દુસરી—તીમરે કુતારેકી હલકી હલકી કુવાર
રામાખાધ—સાનયે હકીકી તેરો કુદરતકમે' નીસાર.

શાએર—અજબ ચલશન હમારા દસ્ત કુદરતને ખનાયા હય.
કહી બેલા કહી નરગીસ કહી' સોસન ખોલાયા હય.
ચંબેલી હય કીસી જતો કંઠી' ગેદા લગૂઆ હય,
મીરશે તાઉસકે પુતારેકા કેસા નયાયા હય,

સહેલી ચંપા—છધર ચલશનપે જોગન તુમ
ઉધર મેહવે જવાની હો.

સહેલી દુસરી—તુમારા બાગ ઓર તુમ દસતે
કુદરતની નીશાના હો,

સહેલી ચંપા-ધારી ઇધર દેખીયે આમકી
ટહેની ભાનનકી શાખમે' મીલ મીલકર ખીચડી પકારકી હમ

સહેલી દુસરી-મે' વારી ઝરા ચેબી મુંલાહઝા
કીજીયે શેતુલકી શાખ નારંગીકા મલે લગા રહી હમ,

સહેલી તીસરી-ચે સીતમ તો દેખીયે ફાલસેકી
શાખ ખીરનીસે ઉલઝ રહી હયે

સહેલી પહેલી-ગામમે' મરગધ. વો દેખીયે
અંચુરકી બેલ અમૃતસે સુલઝ રહી હયે'

સહેલી દુસરી-ધારી ચે ગઝબતો દેખો નારંગી
આપકે બેલનકો દેખ દેખકર મારે શરમ કે અપને પહે-
લુકો છુપાતી હયે.

તીસરી સહેલી-બાહ, વાહ, ઇધર ઓરહી મઝા
હયે અંચુરકી બેલ આપકે હુંસન શીરીસે તલમ હોઠર
બહયાઇસે ટટીમે' છુપી જાતી હે.

રામાબાઇ—કહાં કીદર

ચંપા—ઇધર ધારી ઇધર મગર દેખના સમલકે
ચલનાં.

શએર-સીના ઉભારકે ન ચલે' બાગમે' હુઝુર

બાદે સખા લગાએગી ચોરી અનારકી

સહેલી દુસરી—ધારીયે કાનસા પુલ હે બડા
નામકું લહે આંખે' ફાડ ફાડકર હુઝુર દેખ રહા હે

સહેલી તીસરી—હાં ધારી નકામ ડાલનો એસા
નહો કે મુંએકી નઝર લગ જાય,

રામાબાઇ--અરી સોસન ચે નરંગીસ હે,

સહેલીદુસરી—ઓર ધારી ચે

સહેલી તીસરી—ચે ચંબેલી હે ચંપાકી બીવી
ઓર બેલેકી સહેલિ હે

ચંપા—ગુલાબંકી બહેન ઓર મુયે કે સાથ રાતકો
છુપ છુપકર આંખ ગિચેલી બેલી હે

સહેલી ચવથી--ઓર ધારી હે'

રામાબાઇ-ચે ગુલાબહે તમામ બાગમે' ઇન્તે ખાબહે
ખાબ હે,

સહેલી તીસરી—જબી આપકો રૂખસારને ધરકા
રંગ શીના કર કાલા હે.

ચંપા—કસમ હે પરમાતમાકી અગર હુઝુરકે ગુલાબી
રૂખસારકે પસીનિકા એકકતરા સમંદરમે કાલ દીયા જય
તો તમામ સમંદરતો કયા મછલીયોમે બી ગુલાબકી
પુશ્પમે આને લગે.

સહેલી પહેલી—ઓર શીર,

ચંપા—શીર કયા ધસ સમંદરકા પાની બાપમે
હકકર બાદલ બનકર તમામ દુનીયાંપર ગુલાબકી ગુલાબ,
બરસાને લગે,

સહેલી દુસરી—ધ્યારી એક બાત પુધુ અગર
બકા ન હો.

રામાબાઈ—નહી કહો શોખસે કહો.

સહેલા તીસરી—ધસ ગુલશનકી તો આબ બ-
હાર લુંટ રહી હંચ મગર આપકે બાગે હુસ્તુકી બહાર
લુંટનેવાલા કાન હય

સહેલી ચવથી—અરી મેં જાનતી હું મુઝસે પુછ
રામાબાઈ—હે પરમાતમા કીન કમળખતોસે પાલા પડા

ચંપા—હાં, હાં, ધ્યારી બતાઓ વો કાન હેં આ-
પકા ચાહનેવાલા.

રામાબાઈ—કહીં સામન તો નહીં આઈ મુરદાર
ન કોઈ મેરા આશીક નમેં કીસીકી દીલદાર.

(દીવાન પ્રેમકુમારકા ધંટર હોના)

ચંપા—લીજયે વો આગયે સરકાર.

રામાબાઈ—અરી કાન

ચંપા—આપકે હુસ્નકે ખરીદાર

સહેલી—ધ્યારીકે ચારે દીવાન પ્રેમકુમાર

ચંપા—મેં વારી મુખારક

સહેલીદુસરી—ધ્યારી મુખારક.

સહેલી તીસરી—દુહારો મુખારક.

સહેલી ચવથી—સો બારી મુખારક.

(દીવાન પ્રેમકુમારકા ઝાહીર હોના રામાબાઈકા મુખ પર
નકાળ ડાલ લેના.)

શએર—પ્રેમકુમાર—રૂપે પુર તુર તુર છુપાયા હે ખુદા ખેર કરે
ચાંદ બદલીમે સમાયા હે ખુદા ખેર કરે
દીલે સદ ચાકસે રૂક રૂકે સદા આતી હે.
જાન પરદેમે તુમે દેખકે ગબરાતી હે,
જલ્દયે હુંને ખુદા દાદ ઝરા દીખલાદે
મૂન કીરાંકા બી શનમ શાને ખુદા દીખલા દે.

રામાબાઈ—કયુંજી આપકો ચહાં કીસને ખુલાયા.

પ્રેમકુમાર—આપકા જઝખએ હુસ્ન ખીંચ લાયા

રામાબાઈ—કયા મેરા હુસ્ન ખીજલી હયે,

પ્રેમકુમાર—ખેશક ખીજલીસે બદકર દશમે તાકત
હે. પરમાત્મા કે લીયે ખેટરી પયસે જલદી પરદા ઉઠાધયે
એસા ખેહોશ હોજખએ ન હોકે ખીજલીકી તાકત બડ જાયેં ઓર દુસરા

શેર

રૂપે પુર તુરસે પરદા હડાઓ.

ખુદારા અખિંસે અખિં મીલાવો.

(નકાળ ઉતારકર એસા લેના.)

રામાબાઈ—હેં ચે કયા.

પ્રેમકુમાર—કુસુર.

રામાબાઈ—કીસ લીયે એસા કુસુર કયા દીમાગમેં
હે કુછ કુતુર.

પ્રેમકુમાર—સુનીયે હુલુર મેં ન કેતાયા કે હુંસ્નકી
ખેટરી નકાળમેં જયાદા બંદ ન કરો ખીજલી તેજ હો ગધ
જેસેહી મેં ન નકાળ ઉઠાયા ઝટ ખીજલીકી કસીસને મેરે
હોટોંકા આપકે ગાલોં તક પહોંચાયા.

રામાબાઈ—ખેરજી જયાદા આતેં ન બનાધયે

કયાં બાળ ચાંદ ચડ હે થે તો ફરમાઇયે.

પ્રેમકુમાર—ખારી ઇસ વખત હો ચાંદ હેં

રામાબાઇ—હે. આપકો એકકે દોદો દીખાઇ દેને લગે

પ્રેમકુમાર—એક ચાંદ તો આસ્માનપર હે

રામાબાઇ—વો કહાં

પ્રેમકુમાર—વો દેખો

રામાબાઇ—ઝોર દુસરા

પ્રેમકુમાર—ઝમીનપર

ચંપા—વો કહાં

પ્રેમકુમાર—(ખોસા લેકર) થે દેખો

રામાબાઇ—હેં શીર કુસુર.

ચંપા—અજી ઇસમેં ઇન બીચારોંકા કયા કુસુર હે

થે સખ ઇસ મુઘ બીજલીકા શીતુર હે જો રહે રહે કર
અપના અસર દીખાતી હે ઝોર ઇનકે હોટોંકા આપકે
ગાલોં તક પહોંચાતી હે.

પ્રેમકુમાર—હાં તુંમ સચ કહતી હો

ચંપા—મગર હુંજુર ઇસ બીજલીકી તાકાતકો કીસ
તરાંદ ઠંડા કીજીએ એસા નહોંકે ઘર બરમેં બીજલી
ફેડ જાએ ઝોર આપકે સાત હમારે ગાલોંકીબી કમ
બખતી આય.

પ્રેમકુમાર—અચ્છા ઠંડા કરતા હું (ખોસા લેતા હે)

રામાબાઇ—વાહજી વાહ શીર વોહી હરકત.

ચંપા—ગબરાઇયે નહિં હુંજુર અખ કમ હો અજ
બીજલીકી તાકત

રામાબાઇ—વાહ ખુશ,

મેરા મૂં કાહેકો હે ખાસા તાર ધર હે.

લાઇયે ખોસોંકી કીમત સારી એ સરકાર દે દીજે.

ચંપા—લગે હાતોં હમારે નામકામી તાર દે દીજે.

રામાબાઇ—અરિ ચંપા નરગીસ સોસન બસ અખ
તુમ જાવો.

ચંપા—ધ્યાદી ચે કયું

સહેલી બસજી—સમજ જાવો.

ચંપા—અજી હજીર હમારા તાર પહોંચાયા કે નહિ.

ઉસ્કી રસીદ તો લાગ્યા.

પ્રેમકુમાર—રસીદ લો (ફીર બોસા લેના)

રામાબાઇ—મેંને તીન દક્કા આપકા કુસુર માફ

કીયા અબ્બા કાયદા મુજરોમ બનાડિંગી ચંપા જનાં

જરા હત કડી તો લે આના.

(ચંપા કુલોંકી હત કડી લાતી હે.)

દુરજન મએ સીપેસાલાર મુઝફર જંગ બહાદર કે
કાસ્તીમેં બેઠકર આતા હય ઝોર રામાબાઇ પર આશીક
હોતા હય સીપેસાલારકો રામાબાઇ કે કાનેકા ઇશ્વારા
કરતા હે.

(રામાબાઇ વ પ્રેમકુમાર,)

દોહરા.

કેતીહે આંખ દીલને મૂજે યહાં લુંટા દીયા

દીલ કે રહાહે આંખને મુજકો મીટા દીયા.

મેરા ચે કેનાહે કે દોનોહે બે કસુર.

હમને તો અપને હાતશે ખુદકો ફસાદીયા,

ગાના:—

તન મન વાર પ્યારે સીનેપે બાલે મારે
બેચે હંચ અબર હો મારે તુમસે મય હારી પ્યારે
પ્રેમ જાંલ મુજપર છાયા પ્રેતીને મસ્ત બનાયા.
ચંદ્ર સુરજ ઝોર તારે જોબનસે તેરે હારે.
બરછી નઝરકી મારી જ્યાં દીલસર ખુશતગ બરતર

બાબ પહેલા

સીન છઠા.

કોમીક

(દફતરે અખબાર)

ઝેડીટર—કયું મીસ્ટર ધનચકર હમારે અખબાર
કા કામ ચલેગા યા નહીં.

ધનચક્ર—અજી ક્યું નહીં ચલેગા ઝુરેર ઝલેગા.

એડીટર—મીસ્ટર ધનચક્ર ઇનશાલા તઆલા તો કહે દીવા કરે હરેક કામમે ઇનશાલા તઆલા લગાના નિહાયત ઝુરેરી હે.

ધનચક્ર—યે વાકષ મુઝસે મલતી હુંમ આપ દાસે ઇનશાલા તઆલા ઝુરેર કેહદીયા કરેગા.

બાકર—ઉફ ગઝમ, સીતમ; ઘોઝા ઝુંડે, સરાસર જુઠં કહા હે એડીટરકા બચ્યા નીકાતો બહાર,

એડીટર—અજીસરકાર આપનો બડોત ગભરાય હુયે હેં

બાકર—ગભરાઈ કેસે નહીં ગભરાનેકા બચ્યા એક તો અખબાર મેં જુઠી ખબર છાપદી એર શીર કહેતા હે ગભરાયે હુયે હેં,

એડીટર—અજી બન્દા નવાઝ કેસી ઝુંડી ખબર.

બાકર—યે દેખ

એડીટર—ઓહો આપહીકા નામ મીસ્ટર બાકર હે

બાકર—એર ક્યા તેરે આપકા નામ બાકર હે અમે ઉલ્લુ કે પટે મેં યે પુછતાહું કે મેરે મરનેકી ઝુંડી ખબર ક્યું છાપી દેખ તો સહી બેટા આજહી તુજે ને-લખાને પહોંચાતા હું

એડીટર—મીસ્ટર ધનચક્રર અપને વાકષ મલતી હુંમ ક્યા દરઅસલ ઇસ જુરમકે એવઝ જેલખાને જાના પડેગા

ધનચક્ર—ઇનશાઅલા ! તઆલા

એડીટર—લાહોલ વીલા કુવત ભલા યહા ઇનશાલા તઆલા લગાનેકી ક્યા ઝુરેરતથી.

ધનચક્ર—જનાબ આપકા હુંકમ ચાં.

બાકર—જવાબ ક્યું નહીં દેતા કેસા ખામેશ ખડા હય ઉલ્લુકા પટ્ટા.

એડીટર—તો ક્યા આપ વાકષ નહીં મરે.

ધનચક્ર—ઝહાં ઇમાન છોડકર કેહ દીજીયો એ-

ડીટરસે, હાં જુર આ કાયદા તેહકીકત કર લીજીએ
એસા નહો મે ઉનકી સમમુય કુંક નીકલ ગઈ હો. ઝોર
કીસાને દીલ લગીસે દુઆરા આપ શીકલકે પેપસે પુંક બ-
રકે આપકે સામને બેજ દીયા હો.

એડીટર—તો બનાબ આપ પ્રમાનસેં કહે વલ્લ હ
દીલલગી ન કરેં કયા આપ દર અસલ નહીં મરેં.

ખાકર—કેસા ઉલ્લુકા પઠા હે સામને ખડા હું
ઝોર પુછતી હે કે કયા આપ દર અસલ નહીં મેરે
પાછ ખખીસ નાલાયક.

ધનચક્રકર—અજી મીયાં નાલાયક સાહ્ય આપ
મતને ગર્મ ન હો અગર આપ વાકમ નહિ મરે ઝોર
એડીટર સાહેબને આપકે મરનેકી ગલતીસે ખખર છાપ
દીહે તો ગલરખયે નહિ કલહી આપકે દુઆરા પેદા હો.
નેહી ખખર છાપદી જવગી છ. પેખાના નો ધરીકા હે.

એડીટર—ખીલકુલ ડીક હે

ખાકર—ખહુંદા નાલાયક, મહા ઉલ્લુ, ખુદા કરેં
કે કીસીકે મરનેકી જુંડી ખખર છાપનેવાલા ખુદહી મર જવ

એડીટર—મીટર ધનચક્રકર ચેતો વાકમ સખત
ગલતી હુમ મગર હાં વેખે મરનેકી બદલુઆ દે ગયા હે
લગેગીતો નહી

ધનચક્રકર—ખ-સાલા તાઆલા

એડીટર—શીર વેહી બે હુંદા પન

ધનચક્રકર—હજુર આપને તો ફરમાયા થા કે
હરેકે ખાતહે સાથ ધનસાલા તાઆલા ગલાના નિહાયત
જુરેરી હે.

એડીટર—જહીં એસે મોકેપાર ખુદો ન કરે કહા
કર તે હે

ધનચક્રકર—ખોત ખુખ આપદા એસાહી હોગા.

મ.તાલીન—હજુર હજુર આપકી બેગમકે ખચ્યા
હોનેવાલા હે કીસીદાખફે ફારન બુલવાખયે હજ ચેસાન
હો કે બેગમ સાહબાકો તકલીફ હો.

એડીટર-મીસ્ટર ધનચક્રર દુઆ કરીકે બેટા
પેદા હો

ધનચક્રર-ખુદા ન કરે.

એડીટર-લાહોલ વલા કુન્નત અબખદકીયા તુશી
ઇ-શાન હો

ધનચક્રર-અજ જનાખ આપહીને તો ફરમાયાથા

માતાદીન-હુજુર જરા જલદી કીજીયે દાકતર
રામ ગોપવવાકો છુલા લીજીયે યરન મારે તકલીફકે
જમ્યા તડપતી હોગી

એડીટર-કયું મીસ્ટર ધનચક્રર દાકતર રામગો-
પાલકી નીસખન હકીમ મુસ્તાખકે ઇલાજસે ફાયદા હો

ધનચક્રર-ખુદા ન કરે.

એડીટર-લાહોલ વીલા વોહી મુરગીકા એક ટાંગ
એન મોકેપર ઇનસાલા તાઆલા કહા કરતે હે

ધનચક્રર-ખહોત ખુખ ઇનસાલા તઆલા

એડીટર-ચેલબ અચ્છા હે મગર મોકે મોકેપર
ઇસ્તીમાલ કીયા કરો

(આના અનવરકા)

અનવર-તસ્લીમ એડીટર સાહબ તસ્લીમ ફરમા
ઇય મીનબ કેસા હે

એડીટર-પેટમેં સખત દર્દ હય

અનવર-જહા ખમરે જમલ રહી હોંગી

એડીટર-અગર થોડી દેર દર્દ ઔર રહા તો

પેટ બીલકુલ ફટ જાયગા કયું મીસ્ટર ધનચક્રર

ધનચક્રર-ઇનસાલા તાઆલલા ઝુદર ફટ જાયગા

એડીટર-ચુપ બહુદા

અનવર-ખડે ભાઇ સાહબને એક ઇંગ્રેજીકી દર

પાસ લીખવાનેકે લીયે આપકે પાસ બેળ હે.

એડીટર-મેં ખુશીશે લીખ દેતા મગર જરા મેરે
પાઉ મે દર્દ હે

અનવર-તો કયા આપ પાઉસે લીખા કરતે હેં,

ધનચક્રર-નહીં લીખતે તો હાતસેં ઇ હેં મગર

અપના લીખા હુરા પદનેકે લીયે ઉનકો ખુદ જના પ-
ડતા હે.

અનવર-ખુબ ખુબ તસ્લીમ તસ્લીમ.

(ખાના નથુ, બદુ. સખપરાતી, જુમ્મેરાતી.)

ખાના-ખારી દુલનીયાકા હુલા બન જાઉંગા

હુલા બનજાઉંગા મેં નોસા બન જાઉંગા

ખારી.

જો મેરી ખારીકો ખાર સુજેગા જોદીમેં મચલુંગા બચ્યા,
બન જાઉંગા-ખારી.

જો મેરી ખારીકા ખેલ સુજેગા ગીલ્લી ડંડા કબડી,
પુટબ લા બન જાઉંગા-ખારી,

જો મેરે આકાકો નાય સુજેગા ખડા ખડાકે મહંદર,
બન જાઉંગા-ખારી.

તગનીકા નાય નચાઉંગા સખકો બંદર બનાકે કલંદર
બન જાઉંગા ખારો,

નથુ-એડીટર સાહબ મેં તસ્લીમ અર્જ કરતા હું
બદુ-મેં સુજરા કરતા હું.

સખપરાતી-ઓર મેં બેરવીકા શુર અલાપતા હું
આદાબ

જુમ્મેરાતી-ઓર મેં તખલેકા ઠેકા લગાતા હું,

તાક ધીના ધીન તાકેસે,
ઓર છુદીયા મરગષ ફાકેસે;
ધર પટકહું ધર ગટકહું

એડીટર-ઓર તુમ ચારોકા દેખકર મેં સારરંગી
બજાતા હું,

ઘનચકકર-ઓર આપ પોચોકા દેખકર મારે ખુશી
કે કહેરવા નાયતા હું

એડીટર-કયું જનાબ આપકા નામ,

નથુ-સર ઓર નેબલ આપ. જ. કે-કે એલ,
એમ એ., પી. કયું, ખાન બહાદર મીસ્ટર નથુ.

એડીટર-આપકા નામ.

જુમ્મેરાતી-મીયાં મીડકુ.

એડીટર—ઝોર જનાબકા ઇસમેં મુઝારીક
બહુ—ઝોલ બટેરવલ્લ તીતર હો બા કહુતરહે. એલ
પોઝીશન વલ ફેશનહો વાલાખીતાબ આલીયે જનાબ હુઝુર
ફેઝે ગંજુર અર નેઅલ મીસ્ટર બહુ દામે અકબાલ હું.

એડીટર—ઝોર આપકા નામ.

સખ્ખરાતી—આખ, યુ.

એડીટર—ઝોર આપકા ઇસમે સીફતી.

સખ્ખરાતી—શેખ સખરાતી.

એડીટર—આપકા નામ.

સખરાતી—લાલા ગંગારામ.

એડીટર—ઝોર માંકા નામ.

સખ્ખરાતી—મીસ રોઝ નાજુક અંદામ.

એડીટર—ઝોર આપકા ઇસમે કરામાતી

જુમ્મેરાતી—જનાબ મુઝ જનાબે આલીકા કહેતે
હેં મીસ્ટર જુમ્મેરાતી.

એડીટર—આપકા વાલીદ કેન થાલીમાકતકા ગઠ્ઠા

જુમ્મેરાતી—નામ તો માલુમ નહી મગર થા
કાષ ઉલ્લુકા પઠ્ઠા.

એડીટર—ઝોર આપકી વાલીદાકા નામ કદલી
ઉલ્લુ પઠ્ઠા.

જુમ્મેરાતી—મેરી વાલીદાકા નામ બમ્બલ મેલ,

એડીટર—દોલતખાના.

જુમ્મેરાતી—બરેલીકા પાગલ ખાના.

એડીટર—મગરહાં આપ સારોં ઝેન્વલ મેંન કીસ
ગરબસે તશરીફ લાયે હે.

ધનઅકર—જનાબ આપકા જનાબા ઉકાનેક લીયે.

નથુ—લાઇયે ઉન દોનોં સીમ તન નજુક બદન
ગુન્થા દહન માહેલકા શીરી અદા શાહર હુડનેવારોંકા પતા.

એડીટર—મીસ્ટર ધનઅકર દોનોં કાર્ડ ઉકા દો
લીજીયે અપને મતલુમોંકા પતા ઠીકાના ઝોર લાઇયેં દાયે
હાથસે વારોંકા પાંચ રૂપીયા નઝરાના.

નથુ—નઝરાના શાદીકે બાદ મીલેગા.

એડીટર—તો લાઓ એક રૂપિયા બતો બે આના.
બર—શેતાનકે બડે બાધ લાઈએ કાડે ઓર લાજીયે
અપની લડકીકો સાહી (હાથપર થુંકના.)

એડીટર—લાહોલવલા અજબ શેતાન.

જીભેરાતી—અમે તુ ઈન્શાન હે ચા હેવાન હે.

એડીટર—આહો ચે આપકા મુંથા મોફ કીજીયેગા
મેં કુછ ઓર સમજે હુવાયા.

જીભેરાતી—હાં તુમ તો અપને આપકા તોલીયા
સમજે હુંવાયા (જાના સમકા)

એડીટર—ઉફ ગજબ હો ગયા, સીતમ હોગયા;

ધનચક્રકર—અજ કુજર કયા હો ગયા;

એડીટર—જલ્દીસે એક દુસરી ઓરત કે પતે કે
કાદડ દેદીયે અબતો હો જાયગા ઉલખાના

ધનચક્રકર—ધનશાક્ષા તઆલા,

એડીટર—ચા ખુદા ચે અમાના મુજે મોતકે મુંસે
ખયાના

ધનચક્રકર—ખુદા ન કરે.

એડીટર—મીસ્ટર ધનચક્ર મેં મરજાઉંગા.

ધનચક્રકર—ધનસાક્ષા તાઆલા.

(દોનોંકા મીલકર ગાના,)

એસે મુનસી પે ચાર, હોવેં લાખોં ફીટકાર,

જરતે પાગલ હે થુંઝકો બનાયા રે.....

એસે માલીક પે ચાર, હોવે અલવાઈ માર

જસતે ઉલ્લુહે તુઝકો બનાયારે

કંઈ હો ન મજા અજ ઇન્સાઅલા કહીં એસા નહો

અઅજા ફારત ફીયા અગર હો જાયે જોલ ચેહ મામુલી ખેત્ર

બાબ પહેલા સીન સાતવાં

જન્મત દુર્જન લખવાન નાન્ય જમના સ્ટીક

શએર. દુરજન—

મેં કાદીર હું મેં ઇસલસ્તીકી કુદરતકા માલીક હું
મેરી જન્મત ચેહી હે ઓર મેં જન્મતકા માલીક હું

મેરી મખલુક હરસેએ મેં હરઝરેંકા ખાલીક હું
કરે ખુદોં કલાં સીજદામેં ઇશ્વર હું મેં રઝાક હું
હરખારી—હુરજન લગવાન હુરજન લગવાન
હુરજન લગવાન

હુરજન—મેરે આસ્માને કુદરતકે સીતારે મેરી
ખુદાઇકે પરીસ્તારે દેખો યે વોહી જન્નતહે. જીસ્કા ન
સુના મેને આકાશપર બનાયા હે જોસખ્શ મેરી ખુદાઇ
કો માનેગા મુજ્હેકો ઇશ્વર પરલરદીગાર પરમાત્મા જાનેગા
વાહ ઇસ જન્નતમેં દાખીલ કીયા જાયયા

શાયર.

કુદરતહે મેરી મેરાહી હરસુ જહુર હે
દુનીયાકે ઝરેં ઝરેંમેં મેરાહી તુર હે
ઝાહીર હો ઇસ જહાંકે મકાંકે મકીનપર
જન્નતકો આસ્માનમેં લાયા ઝમીનપર

શાયર

હે કીસ્કો આજ કીકર હલાલો હરામકી
રોઝે સદેદ આયે અબગર દીશમેં શામકી.
ખાહીસે આજ ઇસદીલે અસરત પસંદકી.
શીસેકો મેંકી ખુમકી સુરાઇકી જામકી.
લેરે ન કોઇ નામ ખુદાકા યા રામકા
કંકા 'ખજાહે મેરી ખુદાઈકે નામકા

ખેલાવ ખેલાવ મેરી જન્નતકી હુરે ગીદમેંકી ખુ-
લાવ અપને ખુદા અપને ઇશ્વરકે દીલકો બહેલાવ

(દો હુરાશ આકર નાચના ઓર ગાના)

ધોકા ખાતેહી નહીં દીલકી સફાઇ વાલે
ભુકે મરેહી નહીં હાયોંકી કમાઇ વાલે,

દોહરા.

જીસ્ને ચેહાર લીયા ઉસ્ને હેરન માર લીયા
ખુદબી હે પાર કીયા દેશકો બી તાર લીયા

ધકકે ખાતે હંચ મુશ્કતકી ખાઇ વાલે,

દૂરજન—ખસં ખીલવત

(સખકા ચલે જના)

દૂરજન—અફસોસ ઉસ યાગીચેવાલી હસીન લડ-
કીને દૂરજન જગવાન પર જાદૂ કરદીયા મેરા તાલીર
દીલ ઉસ્કીતીરે નઝરસેં શિકાર હો ગયા દૂરજન જગ-
વાનકા નાસાદ દીલ ઝુલ્હે શીયાકે જલમેં ગીરફતાર
હો ગયા અફસોસ મસ્તીહા ખુદ મુખતીલાયે આઝાર
હો ગયા

શબ્દ.

દીલકો આંખિને તો આંખિકો હયાને લુંટા
એક સીયાકારકા દીલ ઝલ્હે દુતાને લુંટા
નાઝને જખમી કીયા ઓર અદાને લુંટા
આંખો આંખિને મુજે સરમે હયાને લુંટા
ચાપુંચે જાતે હુવે આઠે રસકો લુંટા.
હેફ સદહેફ કે ઉસ છુતને ખુદાકો લુંટા
અફસોસ સદહઝાર અફસોસ

શબ્દ.

લોહકો મોંમ કરલીયા ઉલફતકી રાંગને
ખીન માંગે લેલીયા મેરા દીલ ઉસ્કી માંગને
ઝુલ્હે દૂતાને ઉસ્કી મેરે દીલકો ડસલીયા
ખાલોને જલ જનકે મુજે ખુબ કસલીયા
એક છુતકી ચાહકે ચાહમેં મેં કેદ હો ગયા.
સખચાદ આજ આપહી ખુદ શેદ હો ગયા
મગર નહીં મુંજે સખકરના ચાહિયે મેને અપને

મુસલમાન સીપેસાંવાર કા ઇસકે છુલાનેકે લીચે બેજ
હે વો આયગી ઓર ઝુરર આયગી ઓર મેરા કેનાખી
ઝુફર માનેગી કયું કે મેં ખુદા હુ પરમાત્મા હું ઇશ્વર
હું મેરી મરજીકે ખીલાફ વો હરગીસ નહીં કર સકતી

ਰਾਮੇਰ—ਦੀਵੇ ਭਿਥਾਕੜਾ ਸਫ਼ੇਕ ਵੇ ਨਾਥਾਫ਼ ਕਰਤੇ ਹੇਂ.
 ਵੇ ਧਰ ਘਬਰੇ ਭੁਵੇ ਫੁਸਤੀ ਮੇਰੀ ਘਰਥਾਫ਼ ਕਰਤੇ ਹੇਂ.
 ਤਤਪਰ ਜਨੀਂ ਦੀਵੇ ਫੋਨੀਂ ਖੇਡੀ ਫ਼ਰੀਥਾਫ਼ ਕਰਤੇ ਹੇਂ.
 ਕਈਂ ਵੇ ਘਰਥ ਆ ਜਾਏਂ ਭੁਥੇ ਫ਼ਰੀਥਾਫ਼ ਕਰਤੇ ਹੇਂ.

(ਘੋਘਫ਼ਾਰਕਾ ਆਨਾ.)

ਘੋਘਫ਼ਾਰ—ਫੁਰਜਨ ਭਗਵਾਨ ਫੁਝੁਰੇ ਅਨਵਰ ਫੁਸੀਨ ਕਝੀ
 ਰਾਮਾਥਾਫ਼ ਫ਼ੇ ਫੋਲਤਥੇ ਫ਼ਾਝੀਰ ਫ਼ੇ.

ਫੁਰਜਨ—ਘਝਾ ਫ਼ਾਝੀਰ ਫ਼ੇਰੇ,

(ਘੋਘਫ਼ਾਰ ਕਝੀਫ਼ਾ ਅੰਦਰ ਫੋਝਕਰ ਘਝਾ ਜਾਤਾ ਫਝ.)

ਫੁਰਜਨ—ਫੁਸੀਨ ਕਝੀ ਪੁਝੇ ਮਝੁਮ ਫ਼ੇ ਫ਼ੇ ਪੁ ਫ਼ੀਥ ਕੀਥੇ
 ਭੁਥਾਫ਼ ਘਝ. ਫ਼ੇ

ਰਾਮਾਥਾਫ਼—ਭੁ ਨਫ਼ਿ.

ਰਾਮੇਰ—ਫੁਰਜਨ—ਤੇਰੀ ਘੀਤਵਨਕਾ ਥਾਥਲ ਫ਼ੁ, ਤੇਰੀ ਘਝੁਕਾ ਘੀਸਮੀਥਫ਼ੁ
 ਤੇਰੀ ਮੁਰਤਥੇ ਮਰਤਾ ਫ਼ੁ, ਤੇਰੀ ਸੁਰਤਥੇ ਮਾਥਲ ਫ਼ੁ
 ਤੇਰੀ ਘਾਥੀਫ਼ਾ ਫ਼ੇ ਥੇਫ਼ਾ ਫ਼ੁ, ਘਝਨਾ ਦੀਵਥੇ ਮੇਫ਼ੀਥ ਫ਼ੁ

ਰਾਮਾਥਾਫ਼—ਮੇਂ ਘਾਥਕਾ ਮਥਲਘ ਨਫ਼ੀਂ ਸਮਭ

ਰਾਮੇਰ—ਫੁਰਜਨ—ਸਘਤ ਫ਼ੇਰਾ ਫ਼ੁ ਮੁਝੇ ਫ਼ਰ ਫ਼ਰਮੇਂ ਕਥਾਥੇ ਕਥਾ ਫ਼ੁਵਾ.
 ਕਥਾ ਫ਼ੁਫ਼ੁ ਥੇਫ਼ੇ ਘੀਫ਼ਾਥੇ ਮੁਝਕਾ ਕਥਾ ਸੋਫ਼ਾ ਫ਼ੁਵਾ.
 ਫ਼ਰਕਤੇਰਾਥੇਰਾ ਮੇਰਾ ਮੁਝਮੇਂ ਪੇਫ਼ਾ ਫ਼ੇ ਮਥਾ.
 ਥੇ ਦੀਵੇ ਘੀਸਮੀਥ ਤੇਰੀ ਸੁਰਤਥੇ ਘਝਫ਼ਾ ਫ਼ੇ ਮਥਾ.

ਰਾਮਾਥਾਫ਼—ਤੋ ਮਾਫ਼ ਫ਼ੀਥਥੇ ਮੇਂ ਘਾਥਕੇ ਫ਼ਰਕਕਾ ਨਫ਼ਰਤ
 ਘੀਰ ਫ਼ੀਫ਼ਾਰਤਥੇ ਫ਼ੇਘਤੀ ਫ਼ੁ

ਫੁਰਜਨ—ਭੁਝੁ ਫ਼ੀਥ ਕੀਥੇ

ਰਾਮਾਥਾਫ਼—ਫ਼ਸਕੀਥੇ ਫ਼ੇ ਮੇਰੀ ਝੀਂਫ਼ੀ ਫ਼ੁਸਰੇਫ਼ੇ ਕਥਫ਼ੇ ਮੇਂ
 ਜ ਮੁਝੀ ਫ਼ੇ ਭੁਝੇ ਘਾਥ ਘਾਥੇ ਫ਼ੇ ਵੇ ਫ਼ੀਸੀ ਘੀਰਫ਼ੀ ਮਥੇਰ
 ਕਫ਼ੇਥਾ ਮੁਝੀ ਫ਼ੇ

ਫੁਰਜਨ—ਧਰਵਾ ਨਫ਼ੀ ਫ਼ਰ ਰਾਮ ਫ਼ੇ ਘੀਰ ਰਾਮਕਾ ਮਝੀ
 ਫ਼ਰਕ ਘੀਝ ਪਰ ਫ਼ਫ਼ੇ ਥੇ ਫ਼ੀਫ਼ੇ ਪੁਝਕਾ ਫ਼ਾਫ਼ਫ਼ੇ

ਰਾਮਾਥਾਫ਼—ਥੇਫ਼ਾਫ਼ ਮੇਂ ਮਾਨਵੀ ਫ਼ੁ ਫ਼ੇ ਘਾਥ ਰਾਮ ਫ਼ੇ ਘੀਰ
 ਮੇਂ ਮਝ ਘੀਰ ਮਝਕਾ ਫ਼ਾਝੀਥ ਫ਼ੇ ਫ਼ੇ ਰਾਮਕਾ ਫ਼ਰਕ ਫ਼ੁਝਮ ਘਾਥੇ

અગર હરે સાથ રાખડો બી ચેડી વાળ્ય હે કે વો પ્રબળી બહુ
મેટીચેડા અપની બહુ મેટી જાને.

રાએર—સર અગર દરકાર મેરા હે તો લો સરકાર લો
જાનકી ખાશીશહે તો એકજાર કયા સોખાર લો
આપકે જુતોડી ખાતીર તન બદનકી ખાલ હે
દીલ તુમે મેં દે નહિ સકતી પગલા માલ હે

દુરજાન—દેસા પરાયા માલ

રામાખાઈ—સુતીયે જામ મેરા નામ એક દુમરે સખ્સ કે
સાથ મનસુખ હો ચુકા યાને મેરે દીવડા તાલીય એક દુસરા મતલુખ
હો ચુકા તો શીર મેરાયે ફાં હે જ્યાર મેરા ધરમબી મુબકો ચેડી
શીખાતા હે

રાએર—ગીસી કારન મેરાદીલ અખ દુમારા હુટ નહિ શકતા
પકડ મેડી હું જરકા પકડા અખ વો છુટ નહિ શકતા

દુસરે મેરી અસમતકા મેરી ઉવરતકા મેરી પાક દામતીકા એક
દુસરા સખ્સ માલીક હો ચુકા હે ઇસ લીયે વાદ રખ

રાએર—અગર અસ્મતકી ચાદરપે કાઈ ધળ્યાનઝર આએ
સમન્દરબી અગર ધીવે તો વો મેલા નજર આએ
ચરીસ્તા અપને આંસુમેલી હોડી લો નહીશકતા
પરાઈ ચીઝમેં દેડું છીતીકા ચે દોનહી શકતા
અગર અસ્મતકા અપની વાદ રખ ગીસીમ ગુમાડંગી
તો શીર ઇશરકે આએ કાનસા હું લેકે જાડંગી

દુરજાન—દેસા ઇશર કહાંકા ઇશર ઇશર પરમાત્મા ખુદા
જો કુહ હું મેં હું ઇસલીયે તુઝકા આજાપમે યીવકુલ નહીં કરના
આહીયે મેં ખુદા હું મુઝે હરેક અમરકા ટપ્પીખાર હે

રાએર—પેહા કુનોંકા અર્જોસમા બેહરો ખર હુંમે
આમુર્જી ગાર હસ્તી જાંતો બશર હુંમે
ઇશ પરમતી આકાશ પે ઝેરા અગર હું મેં
કેહતે હેં અખ ખુદા વો ઇશર હું મેં

રામાખાઈ—અગર તુમ ઇશર હો પરમાત્મા હો ખુદા હો
તો ખડે અર્જ હી ખાત હે

શાએર—સખાવત ચાહતેહો બાનીયે જોરે સખા હોકર
અખસ ફલાતે હો તુમહાથ ખુદ હાજી તરવા હોકર
મુનાશીબહે કે એક ચીજી મેં હુમો બે હયા હોકર
ચુના બન્દોકો કરના તુમ શીકાતેહો ખુદા હોકર

દુરજન—તો કયા તુમીરી કુદરતકી કાયલ નહી

રામાબાઈ—આપકી હસ્તી કીસ તરાહ આલમેં તુજી-
દમેં આપ

શાએર—દુરજન—હસ્તી મેરી પુછની હે પુછ કાહે તુરસે
આલમેં ધમકાનમેં પેદા હુવા હું તુરસે

રામાબાઈ—આહા આપ તુરસેં પેદા હુવે હેં તો ચે ઉલટા
હીસાબ કયું હો ગયા.

શાએર—હકીકત આપકી બન્દોપે બેશક ખુદ ગઈ ચારી,
હો પેદા તુરસેં ઓર કરતે હો એસી શીયાકારી;

દુરજન—હસીન કાશીરા મેરી ખુદાઈકા માનના હોગા ઓર
મુજે પરમાત્મા જનના હોગા ખુબસુરત લડકી મેરી મોહબતકા
ધકાર કર મુજે દીલદે મેરા દીલ લે પ્યાર સીખ ઓર પ્યાર કર
મેં ખુદા હું તેરે સખ ચુનાયોકો માફ કરદુંગા.

રામાબાઈ—તુમ ખુદકું કેને હો કે પરવરદીગાર હો તો
ચરત કરો હુમ મેરા ખુદા હોકા ખુ ચુ નહ કરને કા તયાર હો
જમ ચુનાગાર તુમારે સામને લામ જયેમે કાનસે મુંસે ધનકે ચુનાકી
પુરશીશ કરોગે કયું હે તુંમ ખૂ હી ચુો વાર હો.

દુરજન—મેં ખુદા હું મુખસે કેલ ચુનાકી—પુરશીશ નહીં
કર શકતા અઝાબ સનાપ સખ મેરે હાયમેં હે દેખ ઇશ જન્નતકો
દેખ આકાશસે ઇસ્કો પૃથ્વીપર ઉતારકર લાયા હું અગર મેરે સાથ
તું વાસીલ હોગી તો ઈસ જન્નતમેં દાખીલ હોગી.

શાએર—રામાબાઈ—કીથી એક તામીર જન્નત પેસવર સફાદને,
એશકી ખામશ બે કી ઉસ બાનીયેં બેદાદને;
વાહે કીરમત ઉસ્કી એક ગરદીશકા ચક્રર ખાગઈ;
પાઉંયે દેહલીઝમેં ઓર મોત સરપર ખાગઈ;

ਦੁਰਯੋਧ—ਕਿਥੀ ਹੋ ਦੁਰਯੋਧ ਤੇਰੀ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਧੀਮ ਹੋ
 ਬਿਦਾ ਕਰਾ ਆ ਫਾਰਾ ਲੀਕੰਦਰ ਹੀ ਹੋਯ ਹੋ
 ਬਿਦਾਫੋ ਨਸੀਯ ਹੋ ਅਗਰਯੋ ਫਾਰ ਹੋ
 ਪਰ ਮੇਰਾ ਫੀਲ ਤੋ ਹੋਯ ਤੇ ਯੁਧਨਤਕਾ ਯਾਮ ਹੋ

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯਾਮਕੋ ਹੋਯਕਰ ਫੀਲਕੋ ਯਾਮ ਯਾਮ ਕਰ ਬਿਦਾ ਤੇ
 ਯਾਰਕਾ ਬਾਗਾ ਨਮਰਦ ਕੋ ਫਾਰਕਰ ਧੁਧ ਮਥਨਵੀ ਯੁਧਨਤਕੇ ਫੀਲਕੋ ਬਿਦਾ
 ਰਯ ਮਗਰ ਫਾ ਕਹੇ ਹੋਈ ਹੁੰ ਤੇ ਧੋਭੀ ਯਾਦ ਰਯ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਕਰਾ.

ਬਾਯੋਰ—ਰਾਮਾਯਾਧ—ਆਯਗਾ ਤੇਫਰੇ ਪੀਯਾਂ ਆਯੋਰਕੋ ਯਾਯੇ ਯੀਂਫੀ.
 ਯੀਯਕਰ ਯੁਯਕੋ ਸੁਨਾਤਾ ਹੋ ਧੋ ਯਾਯੇ ਯੀਂਫੀ,
 ਹੋ ਯੁਯਕੋਨੇਯੋ ਲੋਯੇ ਯਾਯੀਯ ਆਯਾ ਤੇ ਯੀਂਫੀ
 ਹੋਯ ਯੁਯ ਯਯੇਯਾ ਫਮ ਯਾਰਯੇ ਯੀਰਾ ਤੇ ਯੀਂਫੀ;

ਦੁਰਯੋਧ—ਧੁਧ ਤਕਰਾਰਯੋ ਮਧਲਯ ਕਰਾ ਮੇਰੇ ਵਰਥਯੋ ਧਨਕਾਰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੋਧਕ ਯੋਧਯਾਰ ਨਹੀਂ ਫਤਾਰ ਯਾਰ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੁਯਸੁਰਤ ਨਾਯਨ ਕਫਾ ਮਾਨ,

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁਧੀਕੋ ਯੋਧ ਯੁਧੀਕੋ ਪਫੇਯਾਨ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੋ ਯਾਰਯਾਫ ਕਰਫੁੰਗਾ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯਥਾਯੋ

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੀਯਕੀ ਮਫਫ ਮਾਯੋਯੀ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁਧਾਯੋ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਯੁਧਾ, ਯੁਧਾ ਤੋ ਮੇਂ ਯੁਧ ਹੁੰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁੰ ਯੁੰਧਾ ਹੋ ਯੁੰਧੇ ਯੁਧਾਯੋ ਨਾਮਕੋ ਯੁਧਾਯੋ ਯੁਧਾ ਹੋ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਹੋਯ ਮੇਂ ਕੰਯ ਹੁੰ ਮੁਯਯੋ ਧਨਕਾਰ ਮਧ ਕਰ ਯੁਧੀ
 ਯੋਧਕ ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਹੁੰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਅਗਰ ਯੁ ਕੰਯ ਹੋ ਤੋ ਮੇਂ ਮੁਰਥੀਵਾਯੋ ਯੀਰਯਨਯੀ
 ਯੀਰੀ ਹੁੰ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਕਰਾ ਧਕਰਾਰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਯੁਧਵਾਰ.

ਦੁਰਯੋਧ—ਧਨਕਾਰ.

ਰਾਮਾਯਾਧ—ਫਤਾਰ ਯਾਰ.

દુરજન—દેખ બાળ મોહખાતકી જ્યાંનસે નફરતકા લખજે
હવેલા હોગા ઉશ્કતકે શબ્દમેં અદાવતકા તદખ સમર પેલા હોગા.

રામાખાધ—મેં ઇસ કડવે ફલકો ખાનેકે લીયે તૈયાર હું મગર
હરામકારીકી ચાશની ચખનેસે બેઝાર હું.

શએર—શમશીરે આખદાર પે સરકો ચડાઈંગી,
તખતે ઉરસમે તેરા નેઝા બનાઈંગી;
ફૂલન બનુંગી ખુનકી મેંદી લગાઈંગી,
ઝોર આપને બીયાહમેં આપલી ચે ગીત માઈંગી;
પરમાત્મા ચે ચીરી ફરીયાદ લાઇ હે,
સર ખાલી કરકે યાદરે અશ્મત બચાઇ હે;

દુરજન—અચ્છા યુંદી કોઇહમ.

(સુસલમાન સીપેસાલાર ગાઝી મુજફર બંઝકા આના.)

સીપેસાલાર—જી સરકાર.

દુરજન—પધર આ આપની સમશીર આખદારકી ખાસ ઇસકે
ખુનસે છુટા.

શએર—હલકપે ઇસકે તેરા ખંજરે ફેલાઈ રહે,
ઝુલમ સારેહો ખતમ બાકી ન બેલાઈ રહે,
આજ વો તજ્જી સીતમ ઝો સીતમ ઇલાઈ રહે,
ખાદ મરનેકે લી મરનેકા મઝા યાદ રહે,

(દુરજનકા ચલે જના.)

સીપેહસાલાર—ખુશસુરત દેવી નાહક જાનસે જાતી હય
ચાળસે શાદી કર આપની ખાને આબાદી કર.

રામાખાધ—નહિં ખન્જરકે સાચે તલે જાન દેના મનઝુર
હે મગર હરામ કારીસે ચે દીલ કોસો ફુર હે.

સીપેહસાલાર—તુજે કાન કહેગા કે તુને હરામ કામ કીયા.

રામાખાધ—ફુતીયાવાલે ના કહેગે મગર આશ્માનવાલા જો
સબકે ઝેબ દેખરહા હય વો તો ઝુરર કહેગા.

શએર—જો હે મુજરીમ દેકરમે ઉરકી સળ મોબુદ હે,
ક્યા ખમર તુઝકો નહીં સરપર ખુદા મોબુદ હે.

સીપેહસાલાર—માનખ દેખ ન કુછ ઇસ્મેં શર પેલાકર, દેખ
ઇસ નખલે જવાનીમેં સમર પેલાકર.

રામાબાઈ—લોકે આપા હે જો દુનીયામેં તુ નખ્લે હસતી,
આકે બતકે લીધે કુછ હરમેં સમર પેદાકર.

સીપિહસાલાર—અસ ખુશામત હો ચુકી ધસ તલ્વારકે ઝરીયે
તુજે ધંકપાલ કરાઉંગા.

રામાબાઈ—તલ્વારકી આપ દુખારા બી ચડાધ જા સકતી
હે, મમર ગવાંધ હુધ અરમત હાય નહી આ સકતી હે.

શઅર—ગોહર મે આપ હો તો કાંઈ પુછતાહી નહીં.

મર લાખકા હો માલ કાંઈ થુકતા નહીં.

સીપિહસાલાર—નહિં માનતી.

રામાબાઈ—નહીં, નહીં.

સીપિહસાલાર—આગે આ ગરદન ઝુકા.

રામાબાઈ—કયા વાકઈ મેરી જાનલોગે.

સીપિહસાલાર—હાં.

શઅર—રામાબાઈ—ખુશ કરકે કયા મેરા લાલો ગોહર તુ પાયગા,
લાલચી બન્ડે ચે માના સી મોઝર તુ પાયગા.
જબ મલા આકર દબાએગા ફરીસ્તા મોતકા,
જો જમા તુને કીયા હે સમ ધરા રૈહ જાયગા,
મરકે દામન મેં ન હોડુંગી કબી મલકેનકા,
ચેસે દાવર તુઝસે બદલા લુંગી અપ ખુ

(સીપિહસાલાર કતલ કરના ચાહતા હે મગર તલ્વાર મારતે
મારતે ચકલખત રૂક જતા હે.)

સીપિહસાલાર—આહ એ હીંદુ જાતકી આ એક શરીફ આ-
પકી પુત્રી એક ઝાલીમ રાજકે હાથસે જો ખુદીમેં કુમકર ખુદા
બનગયા હે, સતાધ જા રહી હય, કયા મેં ઇસ્કો કતલ કરદું. નહીં
હરગીઝ નહીં, બેશક ચે હીંદુ ઔરત હે ઔર મેં મુસલમાન હું
મેરા મજબબ મેરા દીન મેરા ઇમાન મુઝકો કેડેતાહે કે ઇસ્કો બચા
દેખો દેખો વો દીલમેં ધડકન હુધ ઝમીર કુચ્છ ફેરહી હય હાં હાં
સમજ સમજ આજ માલુમ હો ગયા હીંદુ મુસલમાન કયા હેં
એક સેમકી દો ફકિ, એક ચેહરેકે દો અબિ, એક દીલકે દો દામ,
એક ધરકે દો ચીરાગ, એક શજરકે દો સમર, એક સદ્દકે દો ગોહર,
એક મુંઝકે દો બાલ, એક ચુહી કે દો લાલ, એક મુલકે દો ફરીઆ

એક કાનકે દો લાલ બેળદા; એક ફાળકે દો દીલેગ, એક જમ્બકે દો શેર, એક શાખ કે દો ગુલાબ, એક સવાલ કે દો જવાબ એક આસ્માનકે દો સીતારે, હિન્દુસ્તાનકે દો પ્યારે એક મકાનકે દો મકીન, એક કલમકે દો સીત એક કપાસકે દો સુત, બારત માતાકે દો પુત બસ તો શીર મેરે બાઇકી લકડી મેરી લકડી હે, મેરે બાઇકી ઇઝત મેરી ઇઝત હે મેરે બાઇકી લાજ મેરી લાજ હે.

શાએર—પસીનેપર ઇસ્કે ખુનકો અપને બહાઉંગા.

મેરી બચ્ચી હે યે સીનેસે ઇસ્કો મેં લગાઉંગા.

મે ઇસ્કે વાસ્તે ઇશ્ક જાનના બે જાન કરદુંગા,

અમર સો જાતેલી હેંગી તો મેં કુરખાન કરદુંગા.

ઇશરઆ મેરી બચ્ચી ઇશર આ મેં તુમકો પ્યાર કરે તું મેરે બાઇકી ઇજત હે.

રામાબાઇ—યે આપ કયા કે રહે હેં વો ઝલીમ તો આપકો મેરે કલકરનેકા હુકમ દે ગયા હે.

સીપેહસાલાર—હાં બેશક વો ઝલીમ હે મેં રહેમ દીલહુ વો કાલીલ હે મેં હમદદ વો બીરમીલ વો મર્મહે મેં સર્દ હુ વો નામર્દ હે મેં મર્દહુ મેં મુસલમાનહુ તુ મેરે હિન્દુ બાઇકી લાજહે બેશક વો મુઝકો તેરે કલકે વાસ્તે હુકમ દેગયા હે મગર મેં કયા કરે.

શાએર—મેં મુસલમાં ઝોર તુ હીન્દુ ઇશરમકી જાઇ હે,

પર મુસલમાં ઝોર હીન્દુ સખકી બારત માર્છ હે.

એક માદર હે જો દોનાંકી તો શીર ઝગડા હે કયા,

મેરા માન્યાહે હીન્દુ ઝોર હકીકી બાઇ હે.

બસ જખ હમદોનો એક દુસરેકે બાઇ હેં તો ઇસલીયે.

શાએર—શીસી બાઇકી ઇજત બાઇ હરગીજ ખોનહી શકતા,

તુઝે ઇશ્કહાતસે મેં કલ કરદું હો નહીં શકતા.

રામાબાઇ—તો કયા આપ મેરી જાન બચાએંગે.

સીપેસાલાર—દીલો જાનશે દીનો ઇમાનસે.

રામાબાઇ—દેખના બદલ ન જાના.

શાએર—સીપેહસાલાર—મીરે યેઆસમાં નીચે ઝમી ઉતરી પલટ, જાયે

કમર અપની જગા બદલે કે યા ખુરશીદ હટ જાયે.

ફલકપર ફેજ અંજમ લડકે ખુદ આપસમેં કટ જાયે,

સમંદર અપની હસ્તી લેકે કુએમેં સીમટ જાયે
ફલક બદલે મલક બદલે ઝમીનો આશમાં બદલે,
મગર મુમકીન નહીં યે કાલ બદલે યે ઝમાં બદલે.

રામાબાઈ—મેં હીન્દુ સ્ત્રી હું આપ મુસલમાન હોકર કીસ-
લીયે ઇતની હમદાઈ કરતે હેં.

સીપેહસાલાર—ઇસત્રીયે કે હીન્દુ મુસલમાન એક માકે દો
બેટ્ટેહું બચપનમેં વો આપસમેં રૂઠે હુને યે અમ દોનો મનગયે
માને એક દુસરેકે લકીકી બાધ બન ગયે હંચ.

અબ આફરીકે મુસ્તમક કાબીલે નેકહેં

રૂઠેહુવે બાધ યે અબ દોનું એક હે

રામાબાઈ—મેં ડરતીહું એસા નહો કે મેરે બચાનેસે આપપર
કાષ આંચ આયે વો ઝાલીમરાબ આપ પર કાષ મુદ્દો સીતમ
ન તોડે.

સીપેસાલાર—અગર એસા હોગા તો મેરે લીયે બાધસે
નાક હોગા.

રામાબાઈ—યે કયું.

સીપેહસાલાર—મેરા તન સરસે જુદા હોકર લકબે શહાદતસે
સરફરાઝ હોગા

રામાબાઈ—ઝરા સાફ વલ્દાઝમેં સમજાઇયે મેં સમજી નહીં
શહાદતકે કયા માને હેં.

સીપેહસાલાર—લો સુનો ગોરસે સુનો રેલકે અંબનમેં પાની
આતીસી હારતકે અંબરસે ઝીખા હોકર અપના જુસ્મ ઊઠ દેતાહે
તો બાપકી સીકલ બનકર રેલકો ચલાતાહે દાનાબજ આઝમેં મીલતા
હે અપના નામોનિશાન મીટાતાહે તો શયુફા ઓર ફરખતકા વજુહ
ઝાહીર હોતા હે ઉરમેં શીરદાના ગેઠાંકી સુરતમેં પેદા હોતા હે
દાનેકી શહાદતશે આટા બનતા હે આટકી શહાદતસે રોટી નમુંદાર
હોતી હે રોટીકી સહાદતસે પરવરીશકા ઝકુર હોતા હે મદીકે તેલકા
દેખો તેલ અગર શહાદતકા રૂતબા હાશીલ ન કરે તો રોશની કહાસે
હો બત્તી અગર આરા સરપર ન ચલવાયે તો લોગ અંધિરમેં
ઢકરાતે શીર દીવાસલાઇકી હકીકત સુન લકડીકા છીલ છીલ કર
પતલે પતલે પરત બનાયે મસીનનેં ઉસ લકડીકે પરતોં કા શહીદ
કરકે નન્ને નન્ને તીનકે બનાયે ઇન તીનકાં કો મંદક ઓર તેઝાબકે

પાનીસે વજ્ર કરાયા મયા જીરે બાદ બધકી મસજીદમે બેઠીયા
જઈ મીયાં તીનખે બધકી શીયાળ નમાઝ પર એક રમઢાર સી-
જઈ બદા કરને પાયેથે કે જેમી ખન્જર આગકી સુરતમે નમુંદાર
કુવા જોર તીનકેકું સહીદ કરદીયા પુલેકા દેખો ધનકા તોડકર
અપને ધર લે જાઓ હાર બનાકર ગલેમે ડાલો ચાદર બનાકર કથ-
પર ચઢાઓ શેરા ગુંથકર સરપર રખાઓ મા સકર મીલાકર ગુલશદ
બનાવો બીચારે કુલ હર હાલતમે ધનસાનકી ખીદમત કરને કે લીયે
તૈયાર હે તો મેરી બચ્ચો જાન દુનીયાકી હરેકશય એક દુસરેકી
ખીદમત કરને કે લીયે તૈયાર હે શીરપુતો મેરે બાપકી બચ્ચી હે.

શાએર—મેં તુઝકો બચાલું મેરી બસ આન ચેહી હે.

મેં બાપપે કુરઆનકું અરમાન ચેહી હે.

ખુદ જાનદે પર બાપકે બચ્ચે કો બચાવે

એક સચ્ચે મુસલમાનકે પેચાન ચેહી હે

રામાબાઈ—મેં આપકી ઇસ હમ દર્દીકા તહેદીલસે સુકરીયા
બદા કરતી હું.

શાએર—ફરીસ્તોસેં ઝીયાદા ઇસે ફરીસ્તા નેક પાયા હે.

તુજે લાખોં હઝારોં સેંકડોમેં એક પાયા હે.

સીપેહસાલાર—ચલ મેરી બચ્ચી તુજે અપને ધર છુપાઉંગા
જોર તેરે મરનેકી ઝુરી ખબર રાખકો સુનાવુંગા.

રામાબાઈ—મેં ખુસીસે ચલનેકે લીયે તૈયાર હું મગર ડરતી
હું કે મેરે બાપસિ આપપર ચા. આપકે બાલ બચ્ચેપર કાપ મુસી-
બત ન આયે, ઇસ લીયે મુજે મેરી હીસમતપર છોડ દીજીયે.

સીપેહસાલાર—શાએર—તુજે લેખાઉંગા ઇસમ કબી તનહા ન છોડુંગા.

તેરી જાનીબજે દેખે કસકા સરજીતોસેં તોડુંગા.

બલાસેતેરી મમેં લજઝ તે ખેદાદ ચખખુંગા.

તુ મેરે બાપકી ઇજાઝ તુજે આખોંમેં રખુંગા.

લોકલા નામ આયે તો મેં અપને દીલકો ડસવાદું.

મે તેરે વાસ્તે ઓલાદકો કાહલુંમે પીસવા દું.

રામાબાઈ—અજા ચલીયે પીતાજ મુજે અપને ધર લે
લીદે હાં મગર;

સીપેસાલાર—સમજ ગયા બેઠામે સમજ ગયાખાતીર જમાં
રખ કીસી ખાતસે મતડર મેરે ધરમે તેરા ધરમ તેરા મઝહબ
ધસલરાંહ પાક સાફ રહેગા જેસાકે ધસ વકતહે.

શાએર—તુમહારા ધરમ જો હે વોહી અપના દીનો ધર્માં હય.
જસે બગવાન કહેતે દોહમારા વોહી યઝદા હય.
હે હિન્દુ બાપ મેરા એર તુ ઉસ બાપકી જાં હય.
જ્યાલે જો ધરમ બાપકા વો સચ્ચા મુસલમા હય.

લડકીકા દાગ્ગનો હોના સીપેહસાલારકા ઉરકે સરપર હાત
રખના માહાતમા ગાંધીકા ઉંનપર પુલ ખરસાના.)

બાબ પહેલા સીન આઠવાં.

જંગલ

(આના દીવાન પ્રેમ કુમારકા)

(ગાના) જખસે દીલ શયદા હુવા હય ઉસ છુતે બે પીરકા.
બાદશાહ મય બન ગયા હું રંજકી જાગીરકા.
દેખકર તસવીર અપની, બન ગયે તસવીર વોહ.
ખુબ ઝગરા હોગા અબ તસ્વીરસે તસ્વીરકા.
બાક પાયે દીલરૂખા લાના તખીબો હુંડ કર.
કામ મદીસે લીયા જાએગા અબ અકસીરકા.
હએ સરે બાલી મસીદા, ઓર મલેકુલ માતબી.
જંગ હોગા દેખના તદખીરસે તકદીરકા.
કીસકે હુંડ કાન અબ અસગર પહે તહેરીરકા.
કુછ પદા જતા નહીં લીખ્યા મેરી તકદીરકા.

પ્રેમકુમાર—આસમાન ચુપ ઝમીન ખામેસ ખુલખુલને ચેચ.
હાના છોડદીયા તુતીને ઝમઝમાં સજીતરકકી કુલોને હસના મોકુદ
કીયા કલીયોને મુસકુરાના ત્યાગ દીયા ચુલાખને કીસીકી પુરકતમે
રાંરોકર આખે સુખ કરલી ગેદેને કીસીકી જુદાઇમે શકામસ્તી
કરતે કરતે અપને બેહરેકા ઝદ કરલીયા સોસનને અપને રૂખસારો
પર શીરાકે ચાર તમાચે મારકર નીલ ડાલલીયે ચંબેલી ને કીસીકે
હીજમે ઠંડો સાંસે બર બરકે ખુદ સફેદ કરલીયા. કારે બોરે મત.

વાલે ભોરે પુલપર ક્યું ઉમડા બાતા હે ઇકો ઇક ઇધરઆ ઝોર
ઝરા મેરે મનકી બીપતા એક દર્દભરે દીલકા સદૈયા એક આશક
સાદીકકા પેમામ ઉસકી મનમોહની પ્રેમમુંદરી મૃગ-દોષની
તક પહોંચ

શબ્દ—જના તો ઉસે જાકર એ બાદે સખા કેહના.

પ્રથમથી તરા પ્યારે પુલોમેં જાણા રહના

ગુલજનકે વુ ગુલજનમેં દુનીયાકે સદા રેહના.

પરખારકે પેહેલુસે અમ પુલ બચા રહેના

હો વુજસે પ્રથ વો ગુલ એ અઝાં સખા કરનાં.

એ દુરનુકે પરમેશ્વર હમપર બી દયા કરનાં

પ્રેમકુમાર—પ્રેમકુમારહોશકર તેરી પ્યારી રામાબાઈ રાખ
દુરજનકે હાથસે સતાઈ જા રહી હે ચલ ઉસકુ પ્રથ ઝોર ઝૂટે પ્રથ
દુરજનકે ખીલાઈ બગાવત ફેલા.

પ્રેમકુમાર ગાઝલ—જસે હમ દીલ સમજને શે વેહી અબ દીલરખાનીકલા,
પ્રુવાકી સ્થાન હે જો મુદદ્દયા મોદદુઆ નીકલા.
તલાશી રી પસે મુદ્દન ફરી તેને તો કયા નીકલા
કુવા એક ગોશએ દીલમે ખયાલે દીલરખા નીકલા
સમજ કર ઉનકો કાતીલ, લે ગયેથે પેશ દાવર હમ.
મગર જબ ગોરસે દેખા કયા રંગે હીના નીકલા.
તહે સમશીરબી જુલે ન હમ કાતીલકે અહેસાંકો,
ચલી તલવાર રક રક કર ઝખાંસે મરહબા નીકલા.
ફના શીલાહ જબ અસગર હુવે તો પેહ પ્રુવા ઉકલા.
જસે હમ જુત સમજતેથે વોહી અપના પ્રુવા નીકલા.

(જના પ્રેમકુમારકા)

બાળ પહેલા

સાન નવાં,

(મકાન સીંધપેસાલાર.

(સીન તીન ખીડકીવાલા)

બાળ સીંધપેસાલાર—ખુદા ખચરકરે આજ વહીવટવાલીક અબીતક નહીં આયે થા રખુદલઆલેમીન મેં ઉનકી સલામતીકે લીયે તેરી મુકદ્દસ દરગાહમેં દુઆયે ખેર કરતી હું.

(આના સીંધપેસાલારકા)

સીંધપેસાલાર—ખારી ખીવી સુનો એક હીન્દુ ઝોરત અપને ધરમે ખતોર મેહમાનકે આતી હે અગર અપને મકાનમેં ધસવખત કાઈ એસીસેહો જીસે હીન્દુ બાઇ થુરા સમજતે હો તો ફોરન અલાહેદા કરેદો.

બાળ સીંધપેસાલાર—મેરે માલીક ઝોર તો કુચ્છ નહિ આવર ચંને સામકો પકાનેકે લીયે બકરીકા ગોશ્વત લાકર રખ્યા હુવા હે.

સીંધપેસાલાર—ફોરન ફેંદકો અલગ કરેદો મુઝે સામ કો થુકા રહના મંજુરહે મગર એક હિન્દુ બાઇકી લડકી કી દીલ સો-કળી ના મંજુરહે.

શાએર—ન હોગા ઝોરતતો ચટનીહીસે શાદી લગાહુંગા,
નમકકી કંકરી શાદીયે રંખકે પેટ પાહુંગા;
ન હોગી કંકરી તો રૂખી શાદીહી ચખાહુંગા,
ગરઝ ખાનેસે હે બસ જોસે હોગા શાદી ખાહુંગા.

ન દીલ શીકનીકા ચે ધલજામ હરગીઝ અપને સર હુંગા
મેં હિન્દુ બાઇકી બચ્ચીકો ખાતર ફાકા કર હુંગા,

બાળ સીંધપેસાલાર—ગહોત અચ્છા લીજીયે મેં અબી ફેંકે દેતી હું

(ફેંકને જતી હે ઝોર રામાબાઇ આતી હે.)

રામાબાઇ—મેરે બચ્ચી પીતા ચે કયા ચીઝ થી જો માતાને ખીડકીસે ફેંકી હે.

સીંધપેસાલાર—મેરી બચ્ચી કુચ્છ નહીં.

રામાબાઇ—ખેર અપન બતાઇયે માતાજી સલામ.

ઝોળ સીપેસાલાર—જાઓ બેટી.

રામાબાઈ—માતાજી વેા કયા ચીજ થી જો આપને અમી ખીડકીસે ફેંકી હે.

ઝોળ સીપેસાલાર—ખેટા કુચ નહીં ચા.

રામાબાઈ—ખેર કુચખી હો મુજે ઈસ તકરારસે કયા મતલબ.

સીપેસાલાર—તહીંદકીમાં હીન્દુ બાઈની બચ્ચી કે લીચે વે સામને વાલી કોઈડી ખાલી કરેઃ ઓર ઉસકો અચ્છી તરાર સાફ કરા લેા પડોસમેં બાથુ રાજનારાયણ કે વહાસેં કીસી હીન્દુકે હાથ કુછ ખાનેકો મંગાલો.

ઝોળ—બહોત બહેતર

રામાબાઈ—પિતાજી મેં આપસે ખાત પુંહું મગર કર હે. કે કહીં આપ જુટ ન બોલેં.

સીપેસાલાર—તહીં બેટી પુછો મેં સાફ સાફ ખતા ફુંગા.

રામાબાઈ—જરા કસમ તો ખાચેં.

સીપેસાલાર—તુમારી કસમ તુમારે ધરમ ઓર અપને દીનદી કસમ હીન્દુ મુસ્લીમકે ઇતિફાકકી કસમ.

રામાબાઈ—વેા કયા ચીજ થી જો માતાને ખીડકીસે ફેંકીથી.

સીપેસાલાર—પ્યારી બેટી અગર તુમ ઇસરાર કરતી હો તો ખતાય દેતા હું બેટા વેા જોશ્વત થા જો મેંને ઇશ વાસ્તે ફીકવા દીયા કે તુમારી દીલ શકતી ન હો મેરે મકાનમેં તુમહારે મજહબ કે ખીલાફ કોઈશે નહો.

રામાબાઈ—આફરીન સહ આફરીન એક મુસલમાનકો હીન્દુ ધરમકો ઇસકદર ખ્યાલ અપને ઉસ ચીજ કે જો આપકે રાજ મરરકે ઇસ્તીમાલકીથી એક હીન્દુ સ્ત્રી કી દીલ સીકતીસી વળસે ફેંક દીયા વે આપને મુઝપર એહસાન તહીં દીયા બલકે તમામ હિન્દુ કોમપર અહેસાન કીયા.

લાવ બોજા ફું પીતાજી મેં તુમારે હાતકો,

વે લીયા હે મોલ તુમને આજ હિન્દુ જાતકો;

બસ આજ સાખીત હો ગયા કે હિન્દુ મુસલમાન દોનું એક હે.

ઝોળ—બેટી ચલો અપના ખાના હિન્દુ લડકેકે હાથસે લેવો.

સીપેહસાહાર—હાં ખારી ભેટી આગો. જોર ઇસ સામને વાલી કોહીમે જેઠર થોડાસા ખાના નોચ કરલો.

રામાબાઈ—નહીં હરગીઝ નહીં જમ આપને મેરે ધરમકી ઇજ્જત તો મુઝકો બી આપકે ઇમાનકી ઇજ્જત કરતી આહીયે એક હીન્દુ રાગને હિન્દુ લકી કે સાથ એસે એસે જુદો સીતમ રવા કીયે મગર એક મુસલમાનને હિન્દુ લકી પર યે અહેસાન કીયા.

શંખેર—જો મેરે ધરમકો પાલા તો મેં ઇમાન પાલુંગી
તુમારે સાથ દસ્તર ખાનપર ખાના મેં આ લુંગી
તુમહેં ઇજ્જત હે મેરે ધરમકી તો મુઝકુ ઇમાનકી
ગીરા મજબુત હોગી આજસે હિન્દુ મુસલમાનકી

સીપેહસાહાર—મેરે ખયાલમેં શાયદ એસા નહીં હો સક્તા એક હીન્દુ જોરત એક મુસલમાનકે દસ્તર ખાનપર જેઠર ખાના નહીં ખા સક્તી મેરે હીન્દુ ભાઈ સુનેજો તો ક્યા કહેજે.

રામાબાઈ—ક્યા કહેજે કે એક હીન્દુ રાગને એક હીન્દુ લકીકો જુદો સીતમ કે જલમેં ફસાયા જોર એક મુસલમાનને મુસલમાન હોકર એક હીન્દુ લકીકો ખયાલ.

સીપેહસાહાર—ધરમેં કુછ શક નહીં હીન્દુ મુસલમાન ઢોનોં એક હે.

રામાબાઈ—એશક.

ફકતે હેં ધરમ જીરો ઇમાન એક હે,

રામો રહીમ અલ્લા જો ભગવાન એક હે;

સીપેહસાહાર-શંખેર—જસ આજસે યે હિન્દુ મુસલમાન એક હે કોશીય તો હો હેં ઇનમેં મગર જન એક હે

રામાબાઈ—મગર એક હેં તો દસ્તરખાન મંગાવો જોર મુઝેશી અપને સાથ ખાના ખોલાવો.

સીપેહસાહાર—વહીલકી વાલદા જાગો દસ્તરખાન બીજન ખાના ચુતો (જોળ કા જના.)

(સીપેહસાહારકી લકી જોર લડકો ખાના.)

વહીદ—(સીપેહસાહારકા લકી) અગ્યામન યે ઢોન હેં.

સીપેહસાહાર—મેટા હમારે હિન્દુ વારાળી પ્યારી મુત્તી
ઝોર મેરી ધરમળી મેટી.

વહીદ—હમારે પ્યારે ચન્નચાકી મેટી.

લડકી—હમારી પ્યારી મેહેન. હમારી બહેનકી સુરત બડી
બોલી હે ઝોર પ્યારી હે.

રામાખાધ—મેરી યે જનતક યે બન્નચો તુમ દોનો પે વારી હે.

સીપેહસાહાર—આવ મેટા ફસ્તરખાન બીઠગયા હે. ઝોર
મોડી દેરમેં ખાના ખાના ચાહતા હે.

રામાખાધ—પીતાજી આજ કોઈ એસા ઉપદેશ સુનાઈયે
જીસે ઝાઢીર હોકે હીન્દુ મુસલમાન દોનોં કયા હેં.

સીપેહસાહાર—હિન્દુ મુસલમાન એક જીસકે દો હાથ એક
દીનતો એક રાત એક હસ્તીકે દો નામ એક શાખકે દો આમ હીન્દુ
પક્ષકે હેં તો મુસલમાન આંખેં હીન્દુ દાયા હાથ હે તો મુસલમાન
આંખાં હાત હેં, હીન્દુ કાન હે તો મુસલમાન નાક, હીન્દુ જીસમ
હેતો મુસલમાન સર હીન્દુ હીઝ હે તો મુસલમાન જીગર મુસલમાન
શોર હેં તો હીન્દુ શકર.

ખાત યે મજહૂર હેં અઝગર જવાનો પીરમેં,

કે બજુઝ શકે મઝા ખાતા નહી કુચ્છ શીરમેં.

સુન મેટા હમારે યહાં હઠીજમેં આયા હે કે હરખડે રસુલકો
એક ખડે દુસ્મનસે સાપકા પડતા હે ઝોર વો દુસ્મન ઉસી રસુલકે
હાથસે હલાક હોતા હે જીસ તરફ હઝરત ધખાહીમકો નમરૂદ ઝોર
હઝરત મુસા અલેહીસ સલામકો ફરજીન ઝોર હમારે સરવરે કાય-
નાત હઝરત મોહમ્મદ સલ્વત્રાહો વો આહ્મદી વસલ્લમકો અબુઝ
હેલસે સાપકા પડા ઇસીતરફ રામચંદ્રજી મહારાજકો રાવનસે ઝોર
શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનકો કંસ જેસે ખુખાર દુસ્માન દીયે ગયે દોનો મઝ-
હબોઈ તાલીમ બી મીત્રતી ઝીત્રતી હે શ્રી રામચંદ્રજી મહારાજ
ફરમાતે હેં દીલ કુત્તા હે જહાં મુરદાર દેખતા હે ખાનેકો દોડતા
હે ઇસી તરફ હમારે હુઝુરને ફરમાયા દુતીયાં મુરદાર હે ઝોર
ઇસ્કે તાલીમ કુત્તે હેં શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન ફરમાતે હે જો કુજ
દરીયાફત કરના હેં અપને આપસે દરીયાફત કર ઝોર યહી હમારે

કુરબાન પાકમેં મરકુમ હેં દુસરોકા ઠાઠ ખુદા હેખ મરકકે મેરા
મતલબ યે હે કે હીન્દુ મુસલમાન હોનું બાધનું કે. એક દુશરે કે
રશુઓકા બી માનના ચાહીયે જોર યેહી એક તરીકા હે જીસે
હીન્દુ મુસલમાનોમેં દીલી ઇતિહાત વેદા હો સકતા હે લો ખાના
આ ગયા.

રામાબાઈ—હે પરમાત્મા હીન્દુ મુસલમાન હોનું બાધયોડા
ઇશ જગમેં શાદ બામુરાદ રખના.

(સખ એક દસ્તર ખાનપર ખાના ખાતે હં.)

સીપેહસાલાર-શાએર-કરે જે હીન્દુ બી અખ તો મદહે દીને પયંબરકી,
મુસલમાંકે દહનશે અખ નિંદા આવેગી હર હરકી;
ઇમારત એક જગા દોનોં બને મસજીદકી મંદરકી,
સદા નાકુશસે નીકલેગી અખ અલાહોઅકબરકી.

(એક તરફસે છે શપ્સ હીન્દુ જમાત જોર દુસરી બની-
બસે છે મુસલમાન ખાતે હેં.)

હીન્દુ જમાત—મીલ ગયે રૂં હુવે અખ હોનું ખ્યારે હો ગયે.

મુસલમાન જમાત—તુમ હમારે હો ગયે જોર હમ તુમારે
હો ગયે.

(પટાખેકા ચલના એક મુસલમાન છુઝુર્ગા ઝંહી હોના)

મુસલમાન છુઝુર્ગા—મુખારીક આજ નેકોંકા મુજસ્સીમ નેક હોબના.

મુખારીક હીન્દુ મુસ્લીમકા ખુશીસે એક હોબના.

આફરીન ઇમલામકે શીદાઇયો હીન્દુ ધરમકે સેંદાઇયો.

આયે અખ હરગીઝ ઝખાંપર લવઝ એક સુઇ નહીં,

હાં ફરીસ્તે બી કહે દોનોમેં કુછ દુર્ઘ નહીં,

(દોનોંકે ખીચમેં એક હીન્દુ માહાત્માકા ઝાહીર હોના)

હીન્દુ મહાત્મા—શાખાસ શાખાસ મેરે ખ્યારે મીત્રો શાખાસ.

શુલ જગો જો હુવા અખ ખાક ઉલપર ડાલડો,

આજશે બનબગો હોનું એકમકે લાલ દો.

દ્રાપસીન.

આખી તરાર

સીન પહેલા.

દરબાર દુરજન ભગવાનકા.

(નાચીયા નાચના ઝોર ગાનાં)

દરબારી મારે દો નેનાંકે વાહ વાહ,
 દરબારી દીવ મોરા સાજના
 દરબારી હોવે નારી ચાલ મેરી ઇલાચે,
 દરબારી લીતારે;
 દરબારી લીતારે દીવ મોરા,
 દરબારી જીવે જીવજીવ કર દર બે ગયો છેલા...
 દરબારી જીવે જીવજીવ દારી,

દરબારી—શ્રી હો સે મારે પીલ વન હું હોં શેરે ઝમાહું મેં,
 ગન્દુકી ગન્દુકી પુત્રમેં એક પેલવાન હું મેં;
 ગન્દુકી નારી હુંથાતી કાષ્ટ કુત્તમેં જન્મમેં
 ડરતા હોં મારે નામસેં ફીરજોન કલ્પમેં

શરિયર—મેં ઇસ ઝમીનકા દમમેં અબી આસમા કઈ,
 મેં એક ગામકા ચાહું તો શાહે જહાં કઈ.
 મુશ્કીલ કુશા કયો મુજે હાઝીર રવા કહો,
 પન્થાના કયા મુજે અપના ખુદા કહો.

સખ દરબારી દુરજન ભગવાન દુરજન ભગવાન દુરજન
 ભગવાન.

(નાચદારકા ગાનાં)

આખદાર—દુરજન ભગવાન હુજુરે અનવર દીવાન સાહબકા
 બાગી લડકા પ્રેમકુનાર જે રીઆવામેં હુજુરકી ખુદાઇકે બરખીલાકે
 બગાવત ફેલા રહાયા મીરકુનાર હોકર આયા હે કે ઉસ્કે લીયે આ-
 લીએ જહાંકા કયા ફુલન હો.

દુરજન—હીસ બાગી કુત્તેકા હાઝીર કરો દીવાન સાહબ અગર
 તુમને અપને નાસાવક લડકકી તરફદારી હી તો તુમારે લીયે બેહતર
 ન હોગા.

દીવાન—હુજુરમેં ખામેશ રહેનેકી કાશીસ કરંગા.

(સીપેહસાહારકા ગાનાં)

સીપેહસાહાર—આલીએ બહુજુરે કુકમકે મુનાખીકે ઉસ
બાગી લાકીકા ઠીકાને લગા આયા હું.

દુરજન—શામાલમે' તુમસે નિહામત ખુશ હું.

સીપેહસાહાર—(સાધતમે) મગર મેં ઉસ વખત ખુશ
હોઈગા કે જ્ય થે ખંજર આખદાર છરસે તુ ઇસ મજબુમ લાકીકી
બાન લેનેકા કુકમ દે આયા થા તુજ જેસે જાલીમ મગર ઝોર
ચુટે ખુશકે સીનેકે પાર હોગા.

શઝેર—મેરી તલવારમે' પીનાહ હે રનાકી સુરત,
સરપે હર સખસકે બાતી હે કઝાકી સુરત;
હોગા અસગરબી તો પાયુસે' કુચલ ડાહુગા.
શેર બી હોગા તો ચુટકીસે મસલ ડાહુગા,
(સીપેહસાહારકા બના પ્રેમકુમારકા આના.)

દુરજન—ઓ મુજસીમ બાગી મેરી રીઆયકા બહેકાને
વાસે મેરી ખુશાઈ કે બરખીલાઈ બગાવત ફેલાને વાસે કુતે,

પ્રેમકુમાર—કાન તુ ખુશ એક નાપાક શરીર ઝોર ખુશ
હોનેકા હાવા.

ખુશ સમઝે જે તુઝકા ઉરકા બસ પરમાત્મા સમઝે,
વો મસરીય હે વો કારીર હે જે બન્દેકા ખુશ સમઝે.

દુરજન—ક્યા મેં ખુશ નહીં હું, ક્યા હું મેરી ખુશાઈસે
ઇનકાર કરતા હે.

પ્રેમકુમાર—એકક.

શઝેર—ઇશ્કદાર શાનીમે' જે મકીયે કહર મયે
હરીમા હઝારો જેસમે' આરે ઉતર મયે,
કરાબિન કંસ રાવન નમરૂદ ઝોર ઝોહાક.
લાખો કરોડાં તુઝસે ખુશ બનકે મર મયે,

દુરજન—તો શીર બલ્દી બતા કે તેરા ખુશ કાન હે ઝોર
કહા હે.

પ્રેમકુમાર—શઝેર—ખાશમે' મીરસે ખલીસે ફુલમે' ખુશમો હે વો.

આંખકે પરદેમે બેઠા બનકે એક આંસુ હે વો.

જ્ય તલકે તુજમે' ખુદીહે ઉરકા ક્યા દેખેગાતુ.

દીલકી આંખે' ખોલકર દેખે તે શીર હરસુ હે વો.

દુરજન—તેરા ખુદા કીસ ચીઝકા બના હુવા છુતહે.

પ્રેમકુમાર—મુરખ નાદાન સોનેકા છુત, ચાંદીકા છુત, પિત્તલકા છુત, તાંબેકા છુત, તેહરીરકા છુત, તકરીરકા છુત, કીંદા છુત, મુરદા છુત, હસ્તા છુત, રોતા છુત, મેં છુત, તુ છુત, ધન સખ છુતોંકા છોડદે ખુદીકે ખીરકેકા ફાક કાલ રામનામ જપ રહીમ કરી-મકી સમરનફેર ખુદીકા લાત માર ખુદાકી આતમેં સમાજ્ય ઓર શીર ઊરકા દેખ.

પ્રેમકુમાર— (ગાના)

ન તુ બેગી બન ન ખીરાગી બન, ન લગાકે ખીક તુ બનમેંજા,
જો ખુદાકા હય તુજે હુંડના કીસી મારફતકે ચમનમેં જા.
જો ખુદીકા અપની મીટાએગા તો ખુદાકી આતકા પાયેગા,
તુજે ઉસકા તુર હય દેખના તો મીસાલે ચાંદ મહનમેં જા.
વોહી ઈલામેં વોહી મુસામેં વોહી કાબેમેં વોહી કલીસામેં,
વોહી કૃશ બનકે હય છુપ ગયા ઉસે હુંડ લે બીન્દ્રાબનમેં જા.
વોહી રામમેં વોહી રહીમમેં વોહી અલીરહામ ઓરમીમમેં.
વોહી કહે કે કુન કહી અલ્લીયા ઉસે દેખ અપને તું તનમેંજા
તું અખસ મીટાતા હય રંગ છુ તુજે કોન જાતે હય કોન તું,
કહા માન અસગરે એ નવા તુ યહાસે અપને વતનમેં જા.

દુરજન—દેખ નાદાન દુનીયામેં કેસી સાફ સુતરી સડકેં હેં
એક એક મીલકે બાદ ચુનેઈટ ઓર પહેસ્તર કે બને હુવે પહેરેદાર
સફેદ વરદીપેતેં ખડે હંચ જો હર્ફ કરદે બથરકો બતા રહે હંચ કે
ધતના રાસ્તા તે હુવા ઓર ધતના બાકી હે. એક સડક ઉત્તર કો
જાતી હે, દુસરી દક્ષીનકો તીસરી પુરબકો ચવથી પચ્છમકો મગર
ચેતો બતા તેરે ખુદાકે મકાનકો કોનસી સડક જાતી હે; કોનસે
પથરપર ઉસકા પતા લીખા હુવા હે તેરા ખુદા કહાં મીલ સકતા હે.

પ્રેમકુમાર—મેરા ખુદા.

દુરજન—હાં હાં તેરા ખુદા.

પ્રેમકુમાર—સમંદર કો દેખ વો બતા રહા હે કે મેરી
મોજામેં પોશીદા હે મેરે જોશો ખશાએમેં ઉરકી ઝલકહે કીનારે
આવાઝ દે રહે હેં કે ઓ મગર ધનસાન ધધર દેખ મેરી હસ્તી
મેરી બે ચાશી મેં ધસીકી સાન તુમાયા હે રખધુને કે હાં પાસ

પાસ હો જતીહે મગર અપની ઝખાનસે તુહી તુહા ગીત ગાતી જતી
હે લોહા આગમેં તપતા હે હતોડાસે કુટા જતી હે સાંચેમેં ઢલતાહે
હઝારોં તકલીફેં ઉઠાતા હે મગર અસલી સુરતકો નહીં છોડતા પર-
વરહીગાર નીરાકારકી મારફતકા હાલ તેહરીર હે.

દુરજન—અચઝા આજમેં આગમેં જાઉંગા તો નીમકી ટેહની
ઝુકાકર ઉસસે તેરે ખુદાકા પત્તા પુછુંગા.

પ્રેમકુમાર—જહીલ જોર બેવકુફ રાજ શાખકો ઝુકાકર કયા
કરેગા.

શાએર—દેખના હે ઉરકો તો અપને ગીરે ખાનમેં ઝુંડાલ.

દીલકે પરદેમેં લીખા પાયેગા હરેં ઝુલજલાલ.

નીમકી ટેહની ઝુકાકર ઈસસે કયા ફલ પાયગા.

ખુદ અગર ઝુક જાયગા તુજકો ખુદ મીલ જાયગા.

દુરજન—મેં જોર ઝુક જાઉં આસમાન ઝમીનકે આગે ઝુક
જાયેં યુલશનમેં શરૂ કીસી સરવે કતકો દેખકર ઝુક જાયેં શેર લોમ-
હીકે આગે ગરદન ઝુકાયે હાથી ચુંટી કે આગે ગડગડાયે ફરીફતે
ધનસાતોં કે આગે સર ઝુકાયેં ચે સખ સુમકીન હેં મગર મેંને
અપને સરકો ઝુકના નહીં સીકાયા.

પ્રેમકુમાર—મગર રાજ જખ હઝરત આદમકા છુત ખનકર
તૈયાર કીયા ગયા થા તો તમામ કુતીયાકી મખલુકાતને ઉરકો સીઝ
કીયા મગર એક નાપાક હરતીથી જીલને ઉરકો સીજદા નહીં કીયા
કયા તુ ઉરકો જાનતા હે વો કોન થા.

દુરજન—વોબી કાઇ મેરા હમ ખયાલ હોગા.

પ્રેમકુમાર—હાં બેચક

શાએર—તેરી સુરત તેરી સીરત તુઝસા વો નાદાન હે

વોબી એક સેતાન થા જોર તુ બી એક સેતાન હે

દુરજન—બેહુદા કમીને મેંને આજતક કબી ચેસર છુલેસે
બી નહીં ઝુકાયા.

પ્રેમકુમાર—તો કયા વાકઇ તુને સર કબી નહીં ઝુકાયા.

દુરજન—નહિ! નહિ! નહિ.

પ્રેમકુમાર—દેખના કહીં ઝુટ નહો.

દુરજન—કયા મેં ખુદા હોકર ઝુટ બોલુંગા.

પ્રેમકુમાર—અરે ભાગો ભાગો દોડો વે સાપ કાશા નામ !

અબદરબારી—કહાં.

દુરજન—મીઘર.

પ્રેમકુમાર—મીઘર દેખો મીઘર.

દુરજન—(ઝુકકર) મીઘર કીઘર.

પ્રેમકુમાર શાએર—તારા તેરા અબ સમ્યા હોને હોતે રૂકગયા.

દેખો જો સર નહીં ઝુકતા થા ખુદહી ઝુક ગયા,

દુરજન—પ.છ ઝલીલ કુતો ચે જલ સાગી.

પ્રેમકુમાર—શાએર—મરદનકો જીસ્કી નામથા કે મુખમે ખમ ન થા.

જસ સરકો ચે રૂયર થા હરગીઝ નહીં ઝુકા.

વો આજ હોકે ખુદહી સર મુસાર ઝુક ગયા,

એકબાર ઝુક ગયા કે યા સોબાર ઝુક ગયા;

જો અપને કાલો ફેલકો પુરા ન કર સકે.

લાનત હો ઉસ બજારપે જો ઉરકો ખુદા કહે.

દુરજન—નમકહરામ કમ અર્ફ ઝલીલ બાગી આજ તેરા
જમાઇ પાક કરતા હું.

પ્રેમકુમાર—પરવા નહીં બડ જોર શોખશે વારકર મેં મર-
નેસે હરગીઝ નહીં કરતા હું, યાદરખ ઝાલીમ.

કુતો સખ કહેજે જખકે મેં બેળાંન હો ગયા,

ખંદા ખુદકે નામપર કુરબાન હો ગયા.

દુરજન—મુજે જાનતા હે મેં કોન હું.

પ્રેમકુમાર—મેં અચ્છીતરાં તેરી હસ્તીકો પેચાનતા હું, કુતો
ક્યા તેરી સાત પુસ્તક જાનતા હું.

દુરજન—બલા મેં કોન હું.

પ્રેમકુમાર—નમૂદ કો બાઇ ફરાહનકો માગ્યા શદાદકો હમ
ખુશરીખ જોર હરનાકસકો હમ ખ્યાલ.

શાએર—કતરએ નાપાકસે હરતી તેરી નાપાક હે,

જોર વો પરમાતમા હેં માલીકે અફલાક હે,

યાદરખ છતના અગર તુ સાહી મેં છદરાક હે,

ખાકકો પુતલા હે તુ આખીર કો હોના ખાક હે.

દુરજન—સર હંકડું મા.

પ્રેમકુમાર—જી હો મન, જે માલ રખા.

દુરજન—ક્યા.

શાએર—પ્રેમકુમાર—પુતલએ આઠી લુઝે એકદીન કઢા આ જાયગી,
તેરી હસ્તીપર ફેરે આકર ફના પા જાયગી.
હોસ્ત મીલકે તુઝેકા સારે ખાકમેં ધર આઈગે,
હાથમેં શાંચેગે તુઝેકા લોટ વે ધર આઈગે.
જળ ફરીસ્તે આપગે કરને તુઝે માલ આપગી,
જીરમે કોરેં ખાચેગે રૂઢ દેખતી રૂઢ જાયગી.

દુરજન—કાષ હે.

ચોખ્ખાર આલીયે જા.

દુરજન—લેવનઓ ઇસ બાગીકા શાદી ફાંસી ધર પહોંચાવ
કલ બારા બળે દો પહેરકા અપને હાથસે ઉરકો દારપર લટકાઈગા
ઓર ઇસ બગાવતકા મઝા ચખાઈગા.

શાએર—પ્રેમકુમાર—તીર શીનેપે ચલે ઓર હલકપર ખન્જર ચલે,
મેરી રગ રમમેં તુમારે કુદ્દમકા નસ્તર ચલે.
લુબનેકા હે ચીરાગ હમારે મઝારકા,
મુઝેકા બશાસાહે મેરે પરવરદીગારકા.

દુરજન—પરવરદીગારકા લે જાઓ,

દીવાન—આલીયે જા રહેમ.

શાએર—દુરજન—ચેતો મુમકીનહી નહીં બઝાઈ મેં એ દાદસે,
ચાક કરડુંગા ઇસે બસ ખન્જર ફેલાદસે.
હોઠકું કુદ્દમોસીતમ ઓર રહેમપે માધલહું મેં,
ચે સબક હરગીઝ નહીં મેને પઢા ઉસ્તાદસે.

શાએર—દીવાન—કલ કરદેગે ઇસે ગર જોરસે બેદાદસે,
અલમમા નીકલેગી દહને ખન્જરે ફેલાદસે.
રહેમ કીજે રહેમ આખીર જોહરે સાચા હમબી હેં,
ગીર પડેગા આસમાં મઝલુમકી ફરીયાદસે.

પ્રેમકુમાર—પીતાજી આપ કીસસે રહેમ ચાહતે હેં, આપ
ચે સમજના કે બેટા બાપપર દુરખાન હોગયા ઝીંઘી ક્યા હે પા-
નીકા યુલયુલા મદીકા ખીરોના ચીરાગે સહર.

શાએર—કરકી કયા હસી છે જો બેદીન છે બગાત છે,
 દે હમે' ઝીલત યા ઇઝત ચે ખુદકે હાથ છે.
 કરતીયે હન્સાં ફકત એક ખવાખ કીસી માત છે,
 ચાર દીનકી આદની છે શીર અધીરી રાત છે.

હુરજન—અધીરી રાતહે લે જવ.

(હુકમ દેકર જાતા હય.)

હીવાન—જો અર્થ કજરફતાર હું કર્યે આઝાર છે
 અફસોસ ચે ઝાલીમ બાદશાહ મેરે લખતે જીમરકા ખુન બહાનકે
 લીયે તૈયાર છે આહ મેરા મોનીસ મેરા મદદગાર મેરા હમદમ મેરા
 ગમખવાર હસ વજત કોનહે' જો મેરે હાલે ઝારપર ચાર આશુ બહાને
 ઝોર એક દુખીયા મજલુમકી હારસ બંધાય.

શાએર—તઝરબી માત તારીકી મેં અપના ઝાડ દેલી છે,
 સીયાકોરી મુનઝવર દીલકા ઝીલા તોડ દેલી છે.
 ચે હાલીફ જેમસે હમકો નીલ જીનરાત દેતા છે,
 સીયા બખ્તીમે' કમ કોઇ કીસીકા સાત દેવા છે.
 નીકલકર કેતહે' આસુ હમારી ચરમ ગીરીયાસે,
 કે તારીકીમે' સાયાબી જુદા રેહતા છે હન્સાંસે.

હાય મેરી કોઇ સુનનેવાલા નહીં મેરે હાલપર કોઇ તરસ
 ખાનેવાલા નહીં છે પરમાત્મા મુઝ દુખીયા પર રહેમ કરમા, મેરે
 મજલુમ બચ્ચેકા ઝાલીમકે પંજે અજબસે ખચા, કયા કોઇ મેરી
 ફસીયાદ નહીં જુનતા કોઇ મુજ દુખીયા લક નહીં પહોંચતા છે રામ
 કયા મેં ખુદકશી કરજું કયા અપના હામન અપને ખુનસે બરજું
 હાં મુઝે એસા કરના હોગા ઝોર પ્યારે પુતકી તડપતી કુહ બાલ
 દેખનેસે પહેલે મરના હોગા.

(ખન્જર માગના ચાહતા છે સીપેહસાબાર આકર હાથ
 પકડતા છે.)

સીપેહસાબાર—ન ગમરા ન ગમરા પ્યારે દોરબ ન ગમરા
 તેરી તમામ આહ ઝારી મેને સુતી મેરે દીલપર ચોટ લગી બેકરાર
 નહો દીલકો હારસ બંધાકસમહે' હસ તલવારકી આબડી કસમહે
 હસ ખુંખાર ખન્જરકી ગોહરકી કસમ છે હસ તમ'ચેકી કસમ છે
 ગરબદાર આવાઝકી કસમ છે ઈંગ બારતમાતાકી કસમ છે હિન્દુ
 મુસલમાનકે છતાંકી ઝોર કસમ છે હસ બેતીયાઝ કારસાઝકી.

મઝેર—તું દોસ્ત હે ઝોર મેં દોસ્તીકા નીલાઉંગા,
 ચે સર કટાઈંગા મઝર ઉસ્કો અચાકેંગા.
 ચે દોસ્ત તેરે વાસતે કુરખાન જાએંગા,
 હીન્દુકી જાન અચાને મુસલમાન જાએંગા.
 (દોનોં જાતે હેં કુરજન ગુસ્સેમેં આતા હે.)

કુરજન—ઉકે ગઝમ સીનમ મુઝે અબીઅબી એક આદમીકી
 કમાની માલુમ હુવા; કે સીપેસાલાને ઉસ હસીન લાકી રાખાખાઈકા
 ખુન નહીં બહાયા. બલકે ઉસ્કો અપને ધરમેં છુપાયા હે અબી
 લશ્કરે જરૂર જોજતા હું ઝોર દોનોંકા ગીન્દનાર કરાકે મંગાવા હું.

મઝેર—પુંડુંગા ઝોર જલાઈંગા મેં નારકી તરાંહ,
 ઉસ્કો ડસુંગા આજહી એક ગારકી તરાંહ
 કાઢુંગા સર હાથસે તલવારકી તરાંહ.
 હીલને ન હુંગા ઉસ્કોમેં ખીમારકી તરાંહ,
 ખીજાઈંગા મેં ખુનકો ખુંખારકી તરાંહ.

બાબ ફુસરા

સીન ફુસરા

કામીક.

(મકાન રંગીલી માના રંગીલીકા.)

જોરા બાલા જોખન દેખો તાકો મારો ના નયના,
 જોરી કંવલી છતીયાં ઇન ખાતોસે હુખતી હવ સદા.
 હજારો મરતે હવ ઇસનેકે પલક પર.
 લાખો મરતે હવ ચહેરેકી ઝાંક પર,
 કરોડોસે જખી માલા હવ માથે કીતીલપર-મેરી કવલી.

રંગીલી—હાય અલા કીધર જાઈ કીસ્કો અપની ખીપતા
 ખુનાઈ ચે જોખન ઝોરલી છુરી બલા હેં જાગતક ઇસ્કો કાઈ
 આદને વાલા નહો મજાઈ નહીં આતા ન શમે શખાખકી મતવાલી
 આખે કીસીકી રાહ તકરહી હેં ચે ગુલાબી રખસાર કીસી ફેકનેખ
 આલીકકે હોટો તક પહોંચનકી તમન્ના રખતે હેં ચે ઉઠતે ઉઠતે
 જોખન કીસીકે હાયસે છુનેકી આર્જી મંદ હંચ હાય અલા રંગીલી
 જોસી શાખ ઝોર અજમેલી ઝોર અખતક રહે અફેલી, અખખારમેં

બી શેઠર કે વાસ્તે ધરતીદાર દીધા મગર અમતકે કાષ નહોં આયા
 ખુદાયા માહલાહી જલદ બેજદે કાષ ફેશનેમલ દુલા બે લગાયે
 આકર હુસ્ન ધરકકા સુલા અલા મીયાં કાષ વો કીન બી દોગા કે
 મેરે સમા હુસ્નકે ધર્મ ગીર્દ કાષ આશીક માનીન્દ પરવાના હુમે
 ઝોર કાષ જન્દલમેન સેરા આકર અપને ખારે ખારે દોઢાંસે ધન
 ઝોરે ઝોરે મલોંકા સુમે.

પડી હું બીસતરે પુરકતપે મેં બીમારહી સુરલ.

ઇલાહી જલદ દીખલાદે મુઝે દીલદારકી સુરલ.

ઘનચક્રર—(આકર)

નઝર આઠહે જખસે મેસુએ ખમદારકી સુરલ

તડપતા સાંપકી માનીન્દ હું પરકારકી સુરલ.

હાય હાય ઝોરત કળાદે કાષ કાફીપરીકે મા અલાહ અમર
 થે મુઝકો મીલ જાયે તો દીલકે અમારેમ દરવાઝા ખુલ જાય ઝોર
 બન્દા રાખ ધંદરકો બી ખાતીર મે ન લાય.

રંગીલી—પુનલી પરતર ડીઝલને મેરી દુઆ સુનલી હાય
 હાય, કયા બોલી લાલી સુરતપાહદે જોયા અલામીવતિ ખુદ અપને
 હાતસે પુરસતમેં જ્યકકર બનાઢી.

ઘનચક્રર—હાય હાય કયા મુઝકક પુકક હુગાઇ દે જોયા
 અલામીયાંતે કીસી ચાટ વાલેસે ધરકી સુન્ત બનવાઇ દે.

રંગીલી—જરા ધધરતો દોખો મેરીબન મેરે આશીક નાદાન.

ઘનચક્રર—સો લાઇ થે કીલ ડોલ થે મુઝે કયા આન થે
 જ્ઞાન પુરા અલાઇસ ખરસકા જવાન ઝોર શીરસી આઢક નાદાન
 હાં અખ ધરકો મીલના ચાહીયે એસા ન હો કાષ આજલે ઝોર મુ-
 ઝકો શરમાના પડે ધસ હુસ્નકે પોસ્ટ ઝોરીલસે મેરંજ વાપીસ બના
 પડે કયુંજ નાપને મુઝે સુદાયા ?

રંગીલી—આપ મહાપર કીન ગરજસે તસરીક લાવે હે ?

ઘનચક્રર—મુઝકો માહુમ નહીં આપ અપને દીલસે પુઝ
 લીજયે કયુંજ આપકાનામ.

રંગીલી—જ મેરા નામ દે રંગીલી.

ઘનચક્રર—હાય, હાય, ઝોરત દે મા કલકકાર પત્તીલી.

રંગીલી—કયા આપ મુઝસે કાઢી કરેમ.

ઘનચક્રર—નેકી ઝોર મુઝ મુઝ,

રંગીલી—ક્યા આપકો ઇકરાર છે,

લનચક્ર—અજી મેં તો ક્યા મેરા સારા આનહન આપકો
સાદી કરનેકા તૈયાર છે.

રંગીલી—તો શીર કાઝી સાદખકો યુલાધયે.

લનચક્ર—જની પહેલે ઝરા ગલેસે તો લગાખી ઝોર એક
ગરમા ગરમ બોસાતો દીલાધયે.

રંગીલી—કયુંજી બોસા કીસકો કહેતે હેં ?

લનચક્ર—(બોસા લેકર) ઇસ્કો કહેતે હેં અચ્છા જની
કાઠ નમકીન ગાનાતો સુનાધયે ઝોર ચહાસે લેકર ચહાતક સખી
દીવાના બનાધયે.

રંગીલી—પહેલે અચ્છા જનાય.

(ગઝલ.)

ઇકકા દીન હય ગલેસે તો લગાએ કાઠ.

દીલમેં જો આગ લગી હય વાહ યુઝાએ કાઠ.

ઇસ ધડી દેખે કાઠ હાલ કીસી આશીકકા.

વાદએ વરલ કરે, ઝોર ન આએ કાઠ,

વરલકી શય ઉતે છડા તો લમેં યું કહેને,

હાય દુટ્ટેં જો હમેં હાત લગાએ કાઠ.

હય ચકીં દમમેં નીકલ જાએગી જાને અસમર,

આખરી દમતો મેરી જાકો યુલાએ કાઠ.

(સીન ખતમ.)

બાબ દુસરા

સીન તીસરા,

(શાહી જેલખાના.)

ગાનાં પ્રેમકુમારકા.

એલ કર આંખે જો દેખા તો ચહાં કુછ જી નહીં,

મા સીવાએ રંગે હસરતકે ચહાં કુછ જી નહીં.

હમ અજલસે સુનકે આંખેયે બહોત તારીફ પર,

આંકે જળ દુનીયામેં દેખા તો ચહાં કુછ જી નહીં.

પૂછા દારાસે કહો દુનિયાસે તુમ ક્યા લે અહે,

દસ્તે હસરત મલ કે મોલા મહેરબાં કુછ જી નહીં.

ਕਥਨੋ ਉਤਨੇਥੇ ਫ਼ਰੈ ਆਯ ਉਤੀ ਕਥਪਰ,
ਨਾ ਮੁਰਾਹੀਯਾ ਫਯ ਯੰਡਾ ਆਰ ਨੀਥਾ ਖੁਭ ਕੀ ਨਦੀ.
ਰੰਯ ਛੋਆ ਫੇਯ ਲੋਗੇ ਤੁਰਯਨੇ ਅਯਗਰ ਅਯਰ
ਯਾਛੇ ਮੀਛੀਛੇ ਸੀਯਾ ਅਯ ਤੋ ਵਫਾ ਖੁਭ ਕੀ ਨਦੀ.

ਪ੍ਰੇਮਕੁਮਾਰ—ਉਛੇ ਯੋ ਯੋ ਯਗਾਫੇ ਯਫਾਝੀ ਫਰੇਛ ਯੀਝ ਮੁਛਛ
ਯਛ ਛੇ ਯਛ ਮਛਾਨਝੀ ਯਛੇ ਯੁਛੇ ਆਰ ਪਯੇਮਯਰਛੇ ਫਯਫਯਯੇ ਛਛ ਛੇ ਛਛੀ
ਮਛਾਨਝੀ ਆਰ ਫੀਯਾਰੀ ਯੇ ਛਛ ਛੇ ਛਾਯ ਆਰ ਪਾਛੇ ਲੋਛੇਝੀ ਫਯਛਛੀਯੋ
ਆਰ ਯੇਝੀਯੋਯੇ ਛਛ ਫਯ ਫਯਨਝੀ ਆਰ ਯੇਝੀਯਾ ਲੋਛਾ ਫੈਛੀਛੇ ਛਾਯ
ਪਾਛੇਯੇ ਛਛ ਛੇ ਲਾਯੋ ਅਯਮਾਯ ਆਰ ਫਯਯਨੇ ਫੈਛੀਛੇ ਫੀਝਯੇ ਛਛ ਛੇ
ਫੈਝੀ ਪਛਰਾਯੀਰਝੀ ਨੀਯਾਯੋਯੇ ਛਛ ਛੇ ਪਯੇਯੀਰ ਯਾਝੀਮਰਾਯਨ ਫੇ ਫੁਛ-
ਮਯੇ ਛਛ ਛੇ ਯਾਝੀਮਰਾਯਨ ਫੁ ਰਛੇ ਯਯਯਯਯੇ ਛਛ ਛੇ ਯੁਝੀ ਯਾਝੀਮਰਾਯਨ
ਯੇ ਫੀਝਯੇ ਛਛ ਛੇ.

ਸ਼ਾਯੇਰ—ਯਛ ਯਗਾਛੇ ਯਛੇ ਯਛੇਯੇ ਫਯਾਯਾ ਯਛੇ.

ਯਾਨਯੇ ਫਯਯਯਝੀ ਆਯੀ ਛ ਯਝੀ ਆਯਾਯਛੇ,
ਨਯਯਯਯੇ ਯੁਝ ਫਛ ਯੇ ਆਰ ਯੁਝਯੇ ਯੁਝਯੁ ਛਛ ਛੇ
ਆਯਯਯੇ ਯੁਝਝੀ ਛੇ ਯਝ ਯੋਰ ਫਯਯੇ ਆਯਸੁ ਛਛ ਛੇ.
ਫਛ ਆਯਯਯੇ ਫੈਛ ਯੇ ਯੋਯ ਆਯਯਯੇ ਫੀਝ ਫੈਛ ਛੇ
ਫੁਝਨ ਫਯਯਯੇ ਫੇ ਛੇ ਯਯ ਫਯਯੇ ਯੋਛ ਫੀਝ ਫੈਛ ਛੇ
ਆਯਯਯੇ ਯਛ ਮਾਯਯ ਯੋ ਆਯਾ ਯਯਾ ਫੈਛ ਛੇ.
ਯੋਝਯੇ ਯਯਯਾਨਛੇ ਯਯ ਆਯਯਾਨਾ ਫੈਛ ਛੇ

(ਫੀਯਾਰ.)

ਆਯਯਛੇ ਫਯਯਾਯਯੇ ਯਯਯਯੇ ਯਾਫਰ ਫੈਛ ਛੇ
ਯਾਯ ਪਯਯਰਯੇ ਸਫਯਯੇ ਫਾਯ ਮਾਫਯ ਫੈਛ ਛੇ
ਯੀਫਯੀ ਫੈਛਰ ਫੀਯਾ ਯਯਯਾਨਛੇ ਫਯਯੀ ਯੇ ਫਯਯ
ਯਾਫ ਮਯਯੇਛੇ ਫੀਯਾ ਫੀਰ ਫਯਝੀ ਪਯਯੀਯੇ ਫੈਛ
ਫੇਯਯੋ ਯਯਰ ਯਯਯਯੇ ਫਯਯਾ ਫਯਯਾ ਫੈਛ ਛੇ
ਆਰ ਯਯੀ ਸਯਯੇ ਫੁਯੇ ਆਯਾ ਯਯੀ ਯਯੀ ਫੈਛ ਛੇ
ਯਯਯੋ ਸਯਯੀਨ ਫੋ ਮਯਾ ਮਯਾ ਯਯਾਨਾ ਫੈਛ ਛੇ
ਫੈਛਯਾਨਾ ਕੀ ਯੋ ਯਯਯਰ ਫੇਯਯਾਨਾ ਫੈਛ ਛੇ

(ਯੋਯਯਰ ਫੀਯਾਯਾ ਪਫੇਨਾ ਯੋ ਫੁਯੇ ਨਯਰ ਆਯਾ, ਆਰ ਸੀਯੋ-
ਫਯਾਯਾਰਝੀ ਆਯਾ.)

સીપેહસાલાર—જેશંકર

જેશંકર—જી : હજુર ફરમાવે છે કે હવે હવે ઇસ બગા કોસ તરફ
આના હુવા.

સીપેહસાલાર—જેશંકર એક કામ કર સકતે હો.

જેશંકર—જો હુકમ.

સીપેહસાલાર—તુમ જાનતે હો કે જો લડકા શાહી કેદખા-
નેમેં હે કાન હે ?

જેશંકર—દીવાન સાદખાન સવાજા એક આગી મુબરીમ.

સીપેહસાલાર—ઉઠી બહુ દુર ને હો ?

જેશંકર—હજુર મેં સમજા નહીં.

સીપેહસાલાર—મેં ઇસ લોકોને જાણ કે લીરે હુવે ને
આયા હું.

જેશંકર—હજુર ચે ના મુમદીન હે આપ ઝાલીમરામને હુમેં
સીતમ્મે બખુશી, વાકીફ હે ઉસ્કે છોડનેકે બાદ જો કુછ મેરા દલ
હોગા વોતો આપ સમજ સકતે હે.

સીપેહસાલાર—મેં ઇસ કામકે લીયે એક લાખ રૂપીઆ
દેનેકા તૈયાર હું.

જેશંકર—માફ ફરમાવે મેં ચે મમ કરનેસે લાચાર હું.

સીપેહસાલાર—અચ્છા તો મેં અપની દેલત બાલ બચ્ચે
અપની બીવી સમ કુચ્છ ઇસ હિન્દુ લડકી જાન કે લીયે કુરબાન
કરનેકા તૈયાર હું.

જેશંકર—આલીયે જહાં મેં ફીર રેતા હું કે મજબુરો
લાચાર હું.

સીપેહસાલાર—કયા કહા લાચાર ?

જેશંકર—જી સરકાર.

સીપેહસાલાર—ઓ બોદે છુઝદીલ નામંદ શર્મકર ગયરત
કર મેં મુસલમાન હોકર એક હિન્દુ લડકી ખાતીર અપની દેલત
અપની બીવી અપને બાલ બચ્ચે તક કુરબાન કરનેકા તૈયાર હું
ઝોર તુ હિન્દુ હોકર ઉસ્કે લીયે કુચ્છ કર નહીં સકતા.

શઅર—કુછ સોચ અપને દીલમેં કુછ એકે છુદા તો કર.

મનસાન હેં તુ દીલમેં કુછ શર્પો દયા તો કર.

જતાહે દેખલે હિન્દુ ધરમકી લાજ,

ઉસ્કે બચાકે રખલે હિન્દુ ધરમકી લાજ.

જેશંકર—ડેરા સુઝે સોચનેહો હાં હાં મેં ઝુરર બચાઉંઝા હીન્દુ ધરમકે નામકો બદા ન લગાઉંઝા મગર ઇસ્કે લીયે આપકો એક તકલીફ કરતી પડેગી.

સીપેહસાહાર—વો કયા ?

જેશંકર—આપ કીસી ફકીર યા મોતાજકે લડકેકો કુછ લાલચ દેકર લેઆએ મેં દીવાન સાહબકે લડકેકી જગા ઉસ્કો ફાંસી પર લટકાડુંગા.

સીપેહસાહાર—કયા એસા હો સકતા હે,

જેશંકર—હાં.

સીપેહસાહાર—અચ્છા મેં જાતા હું ઔર કીસી લડકે કો લાતા હું.

(સીપેહસાહારકો જાના.)

બાબ દુસરા

સીન ચવથા.

(સીપેહસાહારકો મકાન.)

સીપેહસાહાર—અહસોસ અપને એક અમીર હીન્દુ લાઈકે લડકે કો બચાને કે ખાતીર કયા મેં કીસી ગરીબ બચ્ચેકો પુન બહાઉં નહીં એસા કબી નહીં હો સકતા. ઇસ અમીરી ઔર ગરીબીકે સવાલ કોબી રહ કરના ચાહીયે અમીર કોન ? ગરીબ કોન ? કોઇ નહીં સખ અમીર સખ ગરીબ ઉસ હાકીમેં બાલાકે આમેં જો અશેં આઝમ પર જદવાઅફરોઝ હે અમીરો ગરીબ સખ એક હેં વો એસા ઇન્સાફ પસંદ હે કે ઉસને સુરજકી રોશની ચાંદરી ચાંદની, ફરીયાદો પાની, હવા, આગ, મટી, સબકો એક બરાબર દી. અમીરી ગરીબીકો કુચ્છ ખ્યાલ ન કીયા ઇસ ફાતી દુતીયાકો દેખો કોઈ નાઇ કહેલાતા હે, પાઉં દેખાતા હે ખાન સરપર ઉઠાતા હે, કોઈ જુલાહા હે, ચમારહે સુરત આદમીકી રખવાહે મગર ઝાતમેં હેટા મશફૂર હે મગર નહીં ઉસ્કી નઝરોમે સખ એક હેં વો ઝાત પાતકો નહીં પુંજતા ઉસ્કે દરબારમેં કરાબ ઔર કરમકી પુછ હે જબ સાબીત હોગયા કે અમીરો ગરીબ દોનો એક હેં તો મેં કીસી ગરીબકે બચ્ચેકો કયું લે જાઉં ઇસ્કે બેહતર હે કે અપને બેટ અપને લાલકો લે જાઉં, અપની મામતા કો આગ લગાઉં ઔર હીન્દુ લાઈકી બાલાકો બચાવું.

જોબ સીપેલસાહાર—મેરે સરતાજ કીસ સોમયે' હો !
સીપેલસાહાર—આજ મુજે મે સોમ હે જીવે હુમ માદો
તો દુરકર સમતી હો.

જોબ—વો બેસા કોનસા 'કામ હે.

સીપેલસાહાર—કયા હુમ મેરા સવાલ પુરા કરને કે લીયે
તેવાર હો ?

જોબ—પુછીએ કામ.

સીપેલસાહાર—શીર સોમય લો ઈનકાર તો નહીં કરોગી ?

જોબ—કયા મળલ દરગીઝ નહીં.

સીપેલસાહાર—તો શુનો તુમારે તુરે નહર લખતે બીચર
વહીદકી દુરખાની દરકાર હે જો હીન્દુ બાપ કે લડકેકી જાન બચાવ
નેકે લીયે વહીદકા ખુન દરકાર હે.

શાએર—નહરે કહ્યે ચે આજ હમારા વહીદ હો,

હીન્દુકે લડકે કે લીયે લડકા સહીદ હો.

જોબ—સે જાવ ખુશીયે લે જાવ મેં તુમે કાલ દે ચુકી હું.
અપને હાતસે અપને પ્યારે બચ્ચેકા જાન દે ચુકી હું. મુજે હસકા
મુતલક ગમ નહીં આખી મેંલી ઉસીજો ઉમ્મત મેંસે હું કે જીનકી
ખાતુને નેકને' અપને અદ્ધરા બચ્ચેકે નવ જવાનકો સહેરા બાંધકર
કરબાકે મેદાનમે' નાનાકી ઉમ્મતકે લીયે જમશીરોંકે સાચેતલે
જેજ કર દુરખાન કરદીયા. મેં જીનકી ઉમ્મતમેંસે હું જીનેતે' અ-
પને કે માલકે બચ્ચેકો ઉમ્મતકે લીયે તીરોંકા નીશાના બનવા કર
શહીદ કરદીયા હીન્દુ હસ્લામકે દોસ્ત હેં તો મેં હસ્લામકે લીયે
અપના બચ્ચે ઉન પર દુરખાન કર દુંઝી.

શાએર—પરવા ન કોજીયે મસ્કી જો આંખ અઝક બારહે

બેચેન જાન હેં મેરી દીલ બેકાર હે

હીન્દુકે દોસ્ત આપકે જોર હેં અછીરે ચમ.

લે જાવ મેરે લાલકો ઉનપર નીસાર

વહીદ હાથર આઝો

વહીદ—હાથર અમ્માજાન.

જોબ—મેરા દકામનોએ

વહીદ—કયું નહીં.

કેના ન માનું આપકા તો જીસ્ત જીસ્તડુંદે

માદર તુમારે કદમો તલે તો બહીસ્ત હે

જોબ—તુમસે જોકે જીઝ માગું ઇનકારતો નહીં કરોજે !

વહીદ—હરગીઝ નહીં.

જોબ—લોસુનો મુજે તુમારી જાન દરકાર હે.

વહીદ—ખુશીસે શોખસે લે લીજીયે લાખયે મુજે ખંબર લીજીયે
મેં અપને હાતસે સરકાટકર આપકી ખીઝમતમેં પેશ કરૂં.

સીપેહસાહાર—બેટા અસલ ખાત થે હે કે હીન્દુભાઈકે
લડકેકી જાન પર જાની હેં અગર ઉસ્કે લીયે કાષ્ટ અપની જાન
કુરખાન કરે તો ઉસ્કી જાન બચ શકતી હે

વહીદ—ચલીયે

રાગેર—ખુદ દાર પર ચડુગા મેં ઉસ્કો ઉતારકરું

કેંકુગા ઉસ્કે જાનકો અપની મેં વારકમ,

લે ચલીયે શૌકસે મુજે બેજાન કીજીયે.

હીન્દુ કે લાલપર મુજે કુરખાન કીજીયે,

(સળકા ગાના.)

કરેં કુરખાન જાનવારેં, અપને કોઠસે હમ ન હારેં,

મેરે શૌહર સેચો ઝરા. હાલ કયા હોવેગા.

કરે કુરખાન કુરખાન હે, સર મેરા હીન્દુ ભાઈ પર.

નામ હે મેરા જાનીસાર બાબ સરમ અબ તુમરે હાત
ખારખાર કીરદીમા કરે કુરખાન જાનવારેં.

બાબ દુસરા

સીન પાંચવા.

(કોમીક.)

(મહાંન તારા વસુસ્તરી દોનોકા ગાના.)

ઉધ મેં મર ગઇ બધયાકે મુરઝાનેસે,

તોડી ચુગીયાં સારી બહાનેસે.

ઉધમેં.

મુજકો બલા કયાથી અગર

દીનગર ઘાટ ચલત રહે ડગર

કરેગા સોસે બલજેરી ઇસમુકે બગાનેસે.

ઉધમેં,

તારા—બહેન મુસ્તરી મુજે તો તન હાઇકી રાત કાઢે ખાતી હે.

મુસ્તરી—હા બહેન મુજેમી થે ખાલી સેજ નહીં ખાતી હે.

તારા—મેરે ગુલામી ગામ કીસી ગુમને વાલેકા નખાકર મુર-
આયે જાને હેં.

મુશતરી—ઝોર મેરે ચે મદરાયે સોગ કીસી જાને વાલેકે શીરા-
કમેં કુમલાયે જાતે હેં.

તારા—યા હલાહી બેખદે કાજ કોહર ખાદુ કમાડે હો
યા નીખદું.

મુશતરી—મખર હો રેહનમે લઈ.

તારા—કોહર નહીં તો યા ખુદા બેખદે કાઈ બાઢેકા રહું.

(નેહરોંકા દરવાજા ખટ જાયાના.)

મુશતરી—કયા હમારી મુરાદ કબુલ હો ગજ ખુદાયા ?

તારા—હા હાં બાયા બયા કાજ ઉસ્તુકા પેઠા કોહર આયઈ

મુશતરી—દરવાજા ખોલો.

તારા—એકહે માદો પહેલે ચેહતો ખોલો,

મુશતરી—ઝોર ચે તો મેરા પ્યારા મીસ્તર છુધુ હે

તારા—ઝોર ચે મેરા કીયર મીસ્તર નથુ હે

શાખ્ખરાતી—છુધુ તો નહીં જલકે ઉરે લીયાસમેં સખ્ખરાતી હે

જુમ્મેરાતી—ઝોર નથુ કે લીયાસમેં મીસ્તર જુમ્મેરાતી હે

મુશતરી—ચે રંગ ચહેરેકા તેરે હે આજ કયું કાલા.

ચે કીરકે મમને તેરા કાલ મું બના કાલા.

શાખ્ખરાતી—સુનાઈ કયા મેં તુઝે ચે મેરી સુલેલાલા

તેરે શીરાકમેં જલજલકે હે ગયા કાલા.

તારા—ગુલામી વો બેસુખીંથી ગાલ કે અંદર.

જુમ્મેરાતી—તેરે શીરાકને મુઝકો બનાદીતા બંદર

મુશતરી—તો કયા પ્યારે બખુ તુમ મુઝકો આહેમે ?

શાખ્ખરાતી—મેંતો તુમેં એસા ચાકુગા જેસે હકીકો કુતા
છીંચકો ખીલ્લી દેશી સરાખકો પોખી ઝોર મોખી, સુરકો મરંયા
ઝોર ચખીનેકો પુરલેયા રંડીકો ઝીરાસીકો બલાપ, તળલેકો આમ
મહદુરેકો વહં શાપ ઝોર મેરીકો ગાપ.

તારા—ઝોર મુઝકો કીસ તરક ચાહેમે આપ ?

જુમ્મેરાતી—મેં તુમસે ખુશ નીબાઈયા મેં તુમકો એસે
ચાહુગા હમ્મસીરકો જેસે બાહ ચાહ, મન્નેકો જેસે બપીની ચાહે,
રેવડી જેસે ચરસી ચાહે, પ્લાટકો કંરેકર રાજનકો થીએટર તલ્વારકો

જાગી ભંમનકા ભાંગી ચઢાતાહે મેં તુમકા એસે ચાહુંગા. ઝોર એસે નીભાઈના.

(નથુ ઝોર છુપ્પુકા દરવાજા ખટ ખટાના.)

છુપ્પુ—દરવાજા ખોલો મેરી જાન

જુમ્મેરાતી—હેં શે કાન આગયા રોતાન.

શખ્ખરાતી—અબતો જુતોસે મરમત હોગી બેટા જુમ્મેરાતીખાં

તારા—અબે કયા કરેં કુછ ખતાવ,

જુમ્મેરાતી—મેરી જાન મુઝે તો દહીં છુપાવ.

શખ્ખરાતી—મેરી અન્ના ઇસ પેલુડીકે બેટપર રહેમ ફરમાવ

મુશતરી—જમ્મા હમ તુમકા પુતલા ખનાતે હેં, ઇન રદુ-
લોંપર ખડે હો જાવ આવ બદેન ઇન દોનોકા પુતલે ખતાવ.

નથુ—માથુકાકે ઘરમેં બે ઇકક ચલેખાના ઇસ્કા નામ ફેશન
હે યુ. સી.

ખડુ—ઝોર ખુલ્લા ખુલ્લા જીસે ચાહના આખેં લડાના
ઇસીકા નામ પોખીચન હે યુ. નો.

શખ્ખરાતી—માલીકીકા બેસ બદલકર આના ઇસીકા
નામ લીયાકત હે. મીદાનમ.

જુમ્મેરાતી—ઝોર માલીકીકે માથુકાસે આખેં લડાના ઇસીકા
નામ શરાફત હે યુ આ નમ

નથુ—દેખો મીસ્ટર છુપ્પુ આજસે જો ખાત હો અંગરેઝી લેહ-
જમે હો કયું કે આજ કલકી ઝોરનેં ફેશનેબલ શૌદરેકા પસંદ
કરતી હે

છુપ્પુ—યસ આજ સમજનતા યુ અંગ્રેઝી સીપીક કરના
મંમતા !

નથુ—ઓ યસ ઇસ્કા માશીક યુ. સી.

છુપ્પુ—યસ હમ નો.

નથુ—વેલ બેવાલોગ કીદર મર્વા.

છુપ્પુ—આજ ડોન્ટ કુછ નહીં જાનતા.

નથુ—વેલ વો સામનેકા રોખર લટ અબ મા ઝોપન યુ. સી.

જુમ્મેરાતી—વાહર અંગ્રેજી ફેશન હમ સી.

છુપ્પુ—ધીસ ડોર ઇક જીલકુલ જાંઠા.

ਸੁਘਰਾਟੀ—ਫਰਾਨ ਅਖ.

ਜੁਝੇਰਾਟੀ—ਖੀਖੀ ਫੰਫ.

ਨਥੁ—ਵੇਲ ਮੀਸਟਰ ਯਹੂ ਖੀਸ ਤਾਰ ਆਪਨ ਫਮਲਯੋ ਯੁ ਫੀਅਰ
ਫੇਰਾ ਯੁ. ਸੀ,

ਜੁਝੁ—ਫੀਕਪਰ ਤਾਨਟ ਰੋਨਟ ਵੇਖਣ ਮਯ. ਫੀਯਰ. ਯੁ. ਨੋ.

ਨਥੁ—ਯੋਲ ਰਾਖਟ ਯੁ, ਸੀ.

ਜੁਝੇਰਾਟੀ—ਵਾਫਰੀ ਨਥੁ ਲਾਖਟ ਫਮ. ਸੀ.

ਜਯ ਗੁਟ ਗੁਟ ਗੁਟ ਗੁਟ ਸੀਯਵੀ ਤਮ ਫੇਰੀ ਯੋਲੀ ਫੋਟਫੀ.

ਫੁਫੁਮੇਂ ਮੀਲਾਫੇ ਅੰਗਰੇਯ ਸਯ ਫਰੋ ਪਸ਼ੀ ਨੋਫੀਫੇ.

ਜੁਝੁ—ਯੋ ਮਾਫ ਗੋਤ ਫਮ ਫੁਵਾ ਫਰੇਲਾ ਫੇ ਫੇ ਫਸ ਲੇਫੀ ਮਾਫ
ਯੋਰੇ ਯੇ ਫਰ ਫਰਫਾ ਯੋਟਾ ਯੋਟਾ ਫੀਨ ਫਮਾਰੀ ਯਫੀ ਲੰਯਾ ਫਰੇਯ
ਫਰੋ ਫਸ ਯੁਯਯੁਰਵ ਯੁਮਨਫਾ ਫਮਫੋ ਫਰਯਨਤ ਯਨਾਵ.

ਜੁਝੇਰਾਟੀ—ਯੋਟਾ ਪਫਲੇ ਤੰਡਾ ਤੋ ਯਾਵ

ਜੁਝੁ—ਯੋ ਆਸਮਾਨੀ ਗੋਤ ਯੇ ਫੇਸਾ ਜੁਝਮ ਤੋਫਾ

ਸੁਘਰਾਟੀ—ਅਯੇ ਅਪਨਾ ਸਾਫਨਯੋਫੰ ਫਖਰ ਕਥੁੰ ਨਫੀ
ਮੋਫਾ ਫੇ.

ਜੁਝੁ—ਫਾਯ, ਫਾਯ ਯੋਕ ਨਫੀ ਯਫੇ ਯੋਫਾ ਸਮਯ ਸਮਯ ਯੇ ਪੁਤਲੀ
ਫੇ ਜਵਾਨ ਲੇਤਯੋਨੇ ਫਮਾਰੀ ਜੁਫਾਫਮੇਂ ਫਮਾਰੀ ਸੁਰਤ ਫੇ ਮਾਫੀਕ ਯਨਵਾਯੇ
ਫੇ ਵਾਫ ਫੇਸੇ ਯਯੁਫੀਫੁਲ ਫੇ ਪੁਤਲੇ ਫਨਫ ਯਨਾਨੇ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਫੇਨਤਫੇ
ਸਾਫਫੇ ਯੋਕ ਸੀਫਲ ਯੋਕ ਆਨ, ਯੋਕ ਯਾਨ, ਮਯਰ ਰੰਝਤੋ ਯੇ ਫੇ ਫੇਯੀਯਾਫੇ
ਫੇ ਯੋਯਯਾਨ ਯੋ ਵੇਲ ਜੁਝੁ ਸਾਫੇਯ ਫਨਫੁ ਅਯਯ ਤਰਾਫ ਅਯੋਫੀ
ਮਨ ਫਰਨਾ ਯਾਫੀਯੇ. ਯੋਰ ਵੇਲ ਯੇ ਤੋ ਯਯਾ ਟਾਰੀ ਫੇ ਫਰਫਾ ਯੀਲਫੁਲ
ਯੋਫਮ ਨਫੀ ਆਫੀ ਫੇ. ਫਮਯਯਯਤ ਮਫੀਫਾ ਯਨਾ ਫੇ ਮਯਰ ਫੇਸਾ ਮਾਫੀਫੇ
ਆਫੇਫੀ ਤਰਾਫ ਤਨਾ ਫੇ ਅਯਯਾ ਵੇਲ. ਫੁਸਰਫੇ ਫੇਯਨਾ ਮੰਯਤਾ ਫੇ ਯੋਕਫੀ
ਆਫਤ, ਯੋਕਫੀ ਯਸਲਤ ਕਥੁੰ ਯੋ ਯੋਕ ਫੇਯਨੇਯਲ ਯੰਤਯਮੇਨਫੀ ਤੰਫੇ ਸੇ
ਮਰਯਯਤ ਫਨਫੇ ਯਨਾਨੇ ਵਾਲੇ ਫਾਰੀਯਰ ਤੇਰੇ ਫਾਫੇਫੇ ਨੀਸ਼ਾਰ ਮਯਰ ਫਨਫੇ
ਸੀਫਾਨੀ ਨਫੀ ਯਾਫਯੇ ਯੀ ਮਾਰਾ ਮਾਰ ਲਾਯ ਫਮ ਗੁਤ ਫਾਫਟ ਫਰਨਾ
ਫੇ ਯੋ ਵੇਲ ਪੁਮਾਰੇ ਤੋ ਪਾਫਿ ਪਤਾ ਫੇ ਕਥੁੰ ਮਾਨਫੇ ਫੇ ਯਾਯਾ ਫਮ
ਫੇ ਫਵਾਫਟ ਯੋ ਫਸੁਰ ਯੋ, ਮਾਫ. ਗੋਤ. ਫਫੀ ਪਸਲੀ ਫੇ ਗਫ ਯਫਨਾਯੁਰ.

ਨਥੁ—ਫਮ ਯਾ ਯਯਾ ਯੁ. ਸੀ. ਫੇਂ ਮੀਸਟਰ ਜੁਝੁ ਫੋਫਰ ਯਯਾ
ਯੋ ਵੇਲ. ਮਾਫ ਗੋਤ. ਯੋ ਫੇਸਾ ਫਰਯਲ ਯੋ ਸੰਯਲ ਨਫੀ ਯਲਫੇ ਤਯਲ
ਯੋ ਫਮ ਤਾਨਮ ਯੁ. ਸੀ.

બુધ્ધ—હમ બી માનમ યુ. નો.

નથુ—બેટા લોગને હમારી દુરકતમે' હમારી સુરતકા પુતલા બનાયા હે અચ્છા હમ ઉરકો દેખના માંમતા હે યુ. સી. ચે મુદ ધરકે બદનપર ટીલા હે ઝોર ધરકે ચહેરેકા રંગ બી ગીલા હે યુ. બી બુધ્ધ—યસ. આહ નો.

નથુ—ઓ. વેલ. ધરકા હાત જમ જરા હીલતા હે, ઝોર ધરકે સુરત હમારે પાશ નોંકરસે' કુછ કુછ મીલતા હે.

બુધ્ધ—હેર બેટા તુએ બી કડોંકા ઇનબ્બામ મીલતા હે

નથુ—ઓ ખચરદાર ચે. કયા હરકત લો દુસરા રીઝાલા બી કરને લગા મરમત ડેમપુલ ગધેધી જુલ, ઉલ જુલ. ડેમપુલ, અરે બાબા બસ કયું નીકલતે હો સુરકસ તુ મેરા બાપ હે તુ મેરા લલ હે હાય હાય મર ગયા, જાન ગઇ, સર ગયા, હઠી પસલી મત તોડે. અરે બાબા વાસ્તે પુલકે છોડો. મે' મર ગયા. ઇસમાન, મેસી નીકલ ગઇ જાન.

જુએરાતી—

જબ કડોંકી ઇનપર માર પડી ઝોર સરપે સુતી છુટ ગઇ.

તમ દેશી બોલી યાદ કુછ ઝોર કટપટ કટપટ છુટગઇ,

સખખરાતી—

કયા ખુબ હુવા ઇન્સાફ હે ચે કે હીસાબકરે કુખ્યા હે

હમ અપના હીસા લેહી સુકે, ચે મેરા તુમાસ હીસા હે

નથુ—કોન મીસ્ટર બદ્,

બુધ્ધ—હાં કીયર નથુ,

નથુ—હમને કેસી માર ખાઇ યુ. સી.

બુધ્ધ—હમને કેસે હટે ખામ યુ. નો.

સુરતરી—હેં ચે કયા અસરાર હુવા સુખદાન એક સુરતે કોડો ઇન્સાન.

તારા—મે' સમજ ગઇ જરમી ચે બદખાતી હે.

સુરતરી—વો કીરકી.

તારા—(બુધ્ધ ઝોર નથુ કા બેસ બદલકર આના) ચે જનમી બદખાતી હે જનકા નામ સુખેરાતી ઝોર જુએરાતી હે,

સુરતરી—શીર અમ કયા કરના આકીચે નથુ ઝોર સુખે એ ખદા હો ગઇગે.

તારા—નહીં. અબ્બી કુછ ઝહીર નહીં કરેજે બજારે ઇતકા
પુતલાહી બતાવે મોકેપર આલાહી દીખાવે.

સુસ્તરી—મીસ્ટર બુધ્ધુ સલામ !

બુધ્ધુ—સલામ મગર મે કાન હે બેઇમાન.

તારા—મીસ્ટર નથુ આદાબ.

નથુ—આદાબ મગર મે કાન હે ખાના ખરાબ

તારા—તુમારી મહોબતસે મજબુર હોકર તુમારી સુરતી
પુતલે બનાવે હે.

નથુ—ઓ યસ, હમ બનતા હે ચે કીસી કારીગરને પુતલા
બનાયા હે. મગર ઇતકા મારના કીસ ઉશ્ચુકે પડેને સીકાયા હે યુ. સી.

બુધ્ધુ—ઇતકા બનાતા તો વાકઇ કરામત હે મગર મારના સીખાના
ચે બડે સર્મંકી ખાત હે.

નથુ—ખાસકર ચે પુતલા તો બડા વાઢીયાત હે.

બુધ્ધુ—માર ખતે ખાતે વેલ હમારા હેન્ડ બીલકુલ ટુટા મગર
ઇસ પાછકા કંડા નહીં ટુટા.

સુસ્તરી—અરજા ખારે માફ કરાવો. ઓર કાઝી કાશુક-
બાકર બદલ નીકા પડવાઓ.

નથુ—કાઝીસે નીકા પડવાના ચે દેશી ફેશન હમ યુ. સી.

બુધ્ધુ—આઇયસ હમારા હાત મીસ્ટર નથુ મીલાયગા ઓર
મીસ્ટર નથુકા નીકાહ હમ પડાયગા.

નથુ—ચાકુ નાયક ચે હેન્ડ ઓર તુમ વાયક હરીખાયે બીબી
ઓર ચે બીબા ચુકંદર ચે ગંદરીના ઓર તુમ બંદર ચે કુરચી તુમ
ચેલ ચે મધ્ધી ઓર તુમ નામાકુલ ચે ડેલ તુમ ફુલ બોલો નીકાહ
કબુલ હોનો કબુલ

બુધ્ધુ—અરજા ઓર હમ તુમારા ઇંગ્લીશ ફેશનસે નીકાહ
પડનાતા હે.

મીસ્ટર, પાતી, ચે આશીક ઓ બનીયાર ખરનાઇ બહેન ઓર
તુમ બાઇ કાન કાન કાંટે સરાપકા કુતા ચે કુતીયાં ઓર તુમ કુતા
ઓ આઇ એલ આર્લેલ બોતલ ચે શુલ ઓર તુમ ચુડેલ ચે હેમ
તુમ ફુલ દોનોકા નીકાહ કબુલ.....

સુસ્તરી—અરજા આઇચે ઓર ટેમલપર બેઠકર અખખાયેલો
દીલ બહેનકામે.

(૨ મીન બંદર આબના.)

બુધ્ધ—હાય ચે કાન પુતલે અરે આવ આવ હમેં બચાઓ.

નથુ—ઓ વેલ હમકો ઇનકે પંછેસે છાકાવ.

શુબરાતી—ખખરદાર શોર ન મચાવ યુ નો.

જુમ્મેશતી—બેટા. યુ. સી. પહેલે ડંડા તો આવ યુ. સી.
તારા—મારો મારો ચે પુતલે નહીં હેં.

બુધ્ધ—શીર ચે કીસકી બજાતી કોન સખખરાતી.

નથુ—કોન જુમ્મેગતી.

જુમ્મેરાતી—યુ. સી. સાહબ આદાબ.

નથુ, બુધ્ધ—મારો મારો.

નથુ બુધ્ધ વગેરે:—

મારો મારો પાછી રીજવોંકા ન શીર કરે અચસી હરકત

તીગનીકા નાય નચાઇગે જરે બુધ્ધ તુ લા કંડા

અબી લાયા અબી લાયા મેં કંડાકો એ દેતા હું અબી થંડા

ખખરદાર ઓ ગંવાર ના હનજર બદ કીરતાર

ખડા હય ચે બાવા તેરાં મુનદનડા--મારો

મારો મારો અબે કયા તુને હમે કલપાયા છોડો અમ કરનીકા ફલ પાયા

મેરી તોખા હય મુજે છોડો, અમ કરેન અચસી શીર હરકત

ખખરદાર ઓ ગંવાર નાહીંજર બદ કીરદાર ખડા હય બાવાનેગ.

મુસ્ટંડી મારો. મારો.

(જના સખકા.)

બાબ દુસરા

સીન છટ્ટા.

ફાંસી.

ગાના પ્રેમકુમારકા.

બેદ ઇસ જહાનકા નપાયા. કીયા લાખોનેહી તલાશ-બેદ.

જસકો જહાંમે શાહ બનાયા, જીંદામેંહી કેસકો હય ફસાયા કિય,

બનકે પતંગા જન નીસારી આખીરકો ખુબી જસાયા-કીયા.

આયેગી કીસકે ન કામ ચે ફુનીયાં, માયાને સખકે હય નચાંયા-કી.

જુરી ફુનીયાં ફાની ફુનીયાં.

શઅર-ફુનીયાં જરકો કહેતે હેં, વો એક ગોરખધંદા હે.

ઔર હસ્તી જરકો કહેતે હેં, વો એક કળકા ફંદા હે.

મેરે પરમાત્મા મેરે દીલમેં સમાજ મુજે ખુદમેં સમાલે ઇસ
ઉબડી દુષ બસ્તીમેં ડેરા હોખાય મેં તેરા હો જલ્લ તુ મેરા હોખત
મેરે ઇશ્વર મેરે ભગવાન મેં બેકલ હું મુજે અપની સુરત દીખાદે
મેં તેરે દરશન દેા તરસ રહા હું દરશન કરાદે હે પરમાત્મા મેરી

પ્યારી રામાબાઈકા તુ મહારીક હે વો મેરી મજેતર હોયુકા હે
મેરા ઇસશે સન્ધ્યા પ્રેમ હે ઈસ્કો ઝોર મુઝકો દોનું કે તેરી ઝાતપર
બરોસા હે તુ ઉરકી નક્ષા કર.

જેશંકર—લડકે આજ તેરી જીંદગીકા આખીર દીન હે ઇધર
આઝોર યે કાલા યોગા ઝોર નકામ પહેન.

પ્રેમકુમાર—હે પરમાત્મા તેરા એસાન હે કે આજ મેરી
રહકો નજીસ હસ્તીસે નીજત દીલવાયગા, હે મેં કહાં મેં કાન
અરે વો કાન અહા હા.....વો દેખો શ્યામચંદર મુરલી લીયે
બનસે નીકલે વો દેખો યસરખ નગરકે બાશી કધિયે કાલી કમલીયા કાલે
અપની ઉમ્મતકે દોસ્ત એહલે હુનુદકી લાજ રખને કે લીયે સખઝ ગુમતસે
બાહર તશરીફ લાયે વો દેખો શ્રીરામચંદરજી મહારાજ તીર કમાન
સંબાલે રાવનકી ખચર લેનેક લીયે આ રહે હેં ઉદર દેખો. ગોરધન
ધારી શ્યામ મુરારી, કાજખીહારી, હાતમેં બારી, બંસરી લીયે
બલહારકે સુર અલાપતે હુવે ઝાલીમ કંસકો મારનેકે લીયે આયે અખ
નયનકી બહલી બરસેગી નદી નાલે મુકે હેં ગંગા જમના પ્યાસી હે
ધટકે તીરચંસોતે હેં ભગતીકા હે બલપડા સત ગવે જગત પડા
અખ મનકી તૃષ્ણા દુર હુધં, અખ ચીંતામન કાપુર હુધ, અખ
હરકી આમદ આમદ હે, અખ ઇધર કરીમ આયે હેં, રામ ઝોર
રહીમ આતે હેં, સંસારકા દાતા આતા હે, ઝોર હરકા ઝંન્ડા
લાતા હે.

સીપેહસાલારકા મયે વહીદકે આના.

સીપેહસાલાર—જેશંકર લો એક ગરીબકે લડકેકા લેઆયાહું.
અપના વાયદા પુરા કરો.

જેશંકર—બુશીસે,

પ્રેમકુમારકા છોડેતાહે ઝોર કાલી વરદી સીપેહસાલારકે
લડકેકા પહેનાતા હે.

સીપેહસાલાર—ઝોટ દીવાન આવ મેરે હમરાહ ચલે આઓ.

પ્રેમકુમાર—કહાં મેરી રીહાઇ કીસ તરફ હુધ.

સીપેહસાલાર—અખી ગોઠા નહીં સખ કુછ બતાદીયા બયમા.

(સીપેહસાલાર પ્રેમકુમારકો લેકર ચલા જતા હે.)

જેશંકર—અહસોસ સીપેહસાલાર દીવાનકે લડકેકા બચાકર
લેગયા ઇધર જાને કીસ ગરીબકે લડકેકા પકડ કર લાયાહે અહસોસ
કેસા શંગલીલડેયે લડકે તુ કાન હે.

વહીદ—ગાંધીજી હું એક દિન લડકી જનકા નહીં ના.

જેશંકર—તુ પાસે લડકા છે.

વહીદ—મેં એક લડકા હું તુએ ક્યા બતાવું છીરકા હું.
અરે મેં ઉસી સીપદસા લડકા હું બબી, બે બબી
હીનુ લડકા બચાકર લે ગયે હો.

જેશંકર—ક્યા સીપદસા સાવચાક સાવચાક.

વહીદ—હાં.

જેશંકર—“અકસેમ બોલે ન રીપાલી કર્મકર, ગયત કર.
એક મુસલમાન અપને લી નદી નદી પર કુર્યાન કરે ઓર
તુ હિન્દુ હોકર કુચ નદી કાંઠે જતો તુ હસ દુડીયામે
કીમલીયે આયા હે ક્યા હમ દીકા મગર તે દીકામે નહીં હે,
ક્યા તુ ઇન્સાન નહીં, ક્યા હીન્દુ તે બાદ નહા હય. કિતકો
કીસતરાં મુદ બીચાયગા વો પુછેમે કે હમને ક્યા બી જાન બચા-
નેકે લીયે એક મુસલમાનને અપને લી નદી નદી પર કુર્યાન
કરદીયા મગર બેશમ બેદયા તુને હિન્દુ બેકર ક્યા કીયા, ચેહી કે
એક મુસલમાન લડકી જાન લી નદી નદી એકા હરગીઝ નહીં
હો સકતા મેં અપને નામકે બગાં બાગમ ન કરગા મેં અપની
કામકે નામકો બદા ન લગતે હુંગા મેં અપને ઘરમકા હઝઝતકો
હરગીઝ ન ગુમાવિગા.

શાએર—મેં ઉરે વાસ્તે કુર્યાન કરદુંગા ચે સર અપના,

નીછાવર ઉરે કદમે મેં કરે જાતો જગર અપના.

નઝર કરદુંગા ઉરે નામ તુરેનઝર અપના,

મેં અમ ઇસ્લામપર કુર્યાન કરે લખતે જગર અપના

મેં અપની કામકો બદા ન હરગીઝ અમ લગાકેંગા,

મેં અપની જાન દે દુંગા મગર ઉરે બચાવિંગા.

(જેશંકર: લડકા ખાતા લોકર આતા હય.)

જેશંકર—આ મેરે બચે આ ખુબ વડે પર આયા ખાતા
રખે ઓર ઇધર આ

લડકા—હાઝીર હુવા.

જેશંકર—મેં જાન હું.

લડકા—આપ મેરે પીતા.

જેશંકર—હાં હાં બેશક તેરા પીતા હું જાણતો અપને લખતે
જમરકો ફીસી પર ચઢાકેંગા હાય મેં કીન આબેસિ અપને પ્યારે
પત્રકી લાશકી આક વ બચમે તડકના દવા દેગુંગા ક્યા એર

ધસ દીનકે લીયે ઇસ્કા પાલા યા મગર ચે ક્યું કર કીસલીયે હિન્દુ
કામકે લીયે હિન્દુ ધરમકી શરમકે લીયે અપની સાબકે લીયે હિન્દુ
સુસ્લીમ “ ઇન્તિકાક ” કે લીયે.

શાએર—મેં અપને લખતે દીલકો હઠીયે બગવાન કરતા હું.

ધરમકે નામ પર ઇસલામકા કુરબાન કરતા હું.

ચે એક તુરે નહર કમા હવ ફીલ હવ જાન સુસ્લીમ પર.

અગર હો ભેરે હોં મેરે, તો મેં કુરબાન સુસ્લીમ પર.

જેલાંકર—મેલા પીતાબ પ્રતપર કમા હક હોતા હવ.

લડકા—પરમાત્મા કે આબદ અગર કીસીકા હક હો તો વો

મિતાબ હવ.

જેલાંકર—મેરા હકા માનેગા.

લડકા—મરે.

જેલાંકર—અચ્છા ઇધર આ ઝોર ઇસ લડકોકા ખોલ દે.

વલીર—મુઝે ક્યું ખોલને હો મેં હરગીઝ નહીં જાઉંગા મેં
હિન્દુ બાઇપર કુરબાન હોતે આવા હું.

જેલાંકર—નહીં મેલા જાવ ઝોર અપને આપસે જાકર કહો કે
આપને હિન્દુકાસે હવ દહીં કરકે અપને લડકોકા શંસી કે તખ્તેપર
નહાયા મગર એક સારોઝ બહાડર મગર મરીમ હીન્દુતે હમ દહીં
કરતે ફુરે મુસલમાનકે લડકોકા હો પાલ દીયો.

શાએર—હિન્દુ સુસ્લીમ મને આલ દીયા સડર હમ દેનો.

હવ તમા મેંડ ચગર, ઉરકે પીઠર હમ દેનો;

અપને વાલીયો કીલ, મુજકો પીઠર ઘોડીયા.

અમેા ખુલ હેકે તુને, તુરે નહર ઝીઠીયા.

વલીર—મેં આપકા કુઠીયા આતે કરાવ હું (જાનાં.)

જેલાંકર—મેલા ઇધર આ ઝોર ચે કાલે કપડે પહન જો.

લડકા—પીતાબ કીલ લીયે.

જેલાંકર—તુમકે એક મુસલમાન બચ્ચે કે લીયે કુરબાન કરના
હવ કયા તુને કુચ મનકાર હે.

લડકા—અગર મેરી જાનસે કીલી મુસલમાનબાઇ કી જાન
બચ્ચી હવ તો મેં ખુશીસે કાંસી કે તખ્તેપર ચઢનેકા તૈયાર હું.

શાએર—હાલ ખાલી ઇસ ફેરસે કરતાજ મયે,

દેવતા પીર રહી આયેયે મચીરાજ મયે;

એક વાલ મયે ઝોર મુસ્લીમો મોલાજ મયે.

હમણી જાનેલી કાં થે ક્ષ ન ગયે આજ ગયે.

જાન કુરખાન હો થે આતમા પરશાદ રહે,
મેતકે બાદલી ફુનીયામે મેરી યાદ રહે.

જેશકર—શાખાસ બેટા શાખાસ આજ તુને પિતાકા હક
જાદા કીયા આ મધર આ અપને હાતસે મેં ફાંશીકી ટાપી તુજે
પીનાઈં મઠ ગયા મેરા લાલ સુઘીપર ચડ ગયા લોખો કયા દેખતે
હો મેરી હમજીશ ખુન હોગયા નહીં નહીં મેરા લાલ સુઘીકે
તખ્તેપર નહીં. ફનાકે તખ્તે ઉરસપર બેઠેમા અપનેલી ખુનશે રંખા
હુમ્મ સોહાગકા બેટા પેહેનેમા ખુનકી મેંદી લગાયેગા બકાકા રોલ
બાધેગા જોર દારકે ઘોડેપર સવાર હોમા જો આકાશ આજ કે દીનકા
ખ્યાલ રખના ચંદ્રમા દેખના તુ મવાદ રહેના સુરજદેવતા આપકા
લી શહાદત દેની હોખી ઝીલખીલાનેવાલે સીતારો અપની આંખે શાદ
ફાડ કર આજકે ખુની વાકમેકા ખુમ અમ્મી તરાંદ દેખલો જો ખુની
મઠલબકે દરો દીવાર તુમેંબી શહાદત દેની હોખી ફાંસીકે રેશમી
શીયા કંદે તુજે લી કીસીકો સીયાકાનીકા મઠહાર કરનાર હોમા અપ
ફાંસી કે તખ્તે તુઝપર આજ એક યે ગુનાહકા ખુન પાદાયા બલવા
હોન્દુ મુસલમાનો યાદ રખો. આજ મેરે લખ્તે જીગર કે ખુનશે
બારત માતાકી પુરતકપર હિન્દુ મુસ્લીમ “મસ્તિશક” કે લીને
દસ્તખત કરાયા બલયા.

રાએર—ખુની તખ્તે રોઝે મેશર કહેના મધરસે કે બાદ,
મેં વો તખ્તા હું મહાબા જરુખે ખુને બે ગુનાહક;
દેગે સખ મેરી શહાદત યે સીતારે મેહરામા;
પરતુહી શાહદ હમ જોર આકાશ હય મેરા મવાદ,
નામે નિકાક મીટ ગયા ફુનીયાયે દીનસે;
સીંચા હય મસ્તિશક કે પેદાંકા ખુનસે.

વો જાલીમ રાજા આ ગયા અમ્મી બેટા આખરી દીવાર
આખરી દર્જન સરગમેં જાના તો મેરી તરફસે અપને ખુઝગાંકી
રહેકા દસ્ત બરતા ગરનામ કહેના જોર યે જાજ કરના કે મેં બે
ગુનાહ કે ખુનમેં તર ઢોકર આપકી ખીઝમતમેં આયા હું જોર
અપને સાત હિન્દુ મુસ્લીમ મસ્તિશકી ખુજખમરી લાયા હું અમ્મી
બેટા ખુજ રહેના જા પરમાત્મા કે દવાબે કીયા.

રાએર—જા મેને તુઝકા શોખસે બે જાન કર દીમા,

ધરલામકે લીયે તુજે કુરખાન કર દીયા.

(દરજનકા આના.)

દુરજન—જેશંકર ફાંસી તેવાર હય.

જેશંકર—જી હુજર.

દુરજન—અગા ઇંધર આ ઝોર ઇંધર મુજરીમકો ફાંસી દે.

જેશંકર—આલીયેળ ઇંધર કોઈ કુસુર યા ખતા.

દુરજન—યે બાગી હે હમારી ખુદાઈસે ઇનકાર કરતા હે
અલ બડ ઝોર ઇંધર નઝરે કઝાકર હેં તુ બલતા નહીં કયા મેર
ગુસ્સેસે વાકીફ નહીં.

જેશંકર—મુજે આપકે ગુસ્સેસે બયાદા હરકા કર હે જો
પાક પરમાત્મા નીરાકાર ઇંધર હે.

દુરજન—ઇંધર પરમાત્મા કોન કહા હે.

જેશંકર—શબ્દર-વોહી બરતીમે રેતા હે વોહી ફરીયામે બેહેતા હે.

વોહી હે આમે કાસરમે વોહી અમૃત મેં રહેતા હે.

વોહી મંદરકે અંદર હે વોહી મસજીદ મેં રહેતા હે,

કાઠ બગવાન જપતા હે કાઠ સુબહાન કેતા હે.

વો કાથી મેં વો રૂમા મેં વોહી વસરીમકે શહેરોમેં,

વોહી ઝમઝમકે પ્યાલેમેં વોહી ગંગાફી લહેરોમેં.

દુરજન—કીસ બગાં રહેતા હે.

જેશંકર—શબ્દર-શબ્દકમે હેં વોહી મુરશીક વોહી બેઠા હે હાલે મેં.

વોહી હે ગુર હારમેં વોહી મસજીદ શીવાલય મેં.

વોહી ફરીયાદ બુલબુલ મેં વોહી કુમરિયે વાંત મેં,

વોહી શાહોફે મેહેલોમેં વોહી મકરીફે બલ મેં.

વોહી થા રાફમેં ઝોર તુનમેં બેઠા નીહાં હોકર.

વોહી કુન્નકે ખુદ બાન આયા થા કોના મકાં હોકર.

દુરજન—ઓ પાછ કમીને તુ બી મેરી ખુદાઈસે ઇનકાર
કરતા હે.

જેશંકર—કયા મેં તુજકા ખુદા કહું.

દુરજન—હાં.

જેશંકર—હરગીઝ નહીં કબી નહીં.

શબ્દર—ખંજરો તેગ ચલે બરછી ચલે તલવાર ચલે

મેરી ગરદન પે તેરા ખન્જરે ખુંખાર ચલે

માર બન બન કે ઉદુ સુરતે મરજી ચલે

છરકો ચલતા હય વો એકબાર યા સોબાર ચલે

આસથાં મુજપે ગીરે યાકે ઝમીં ફટ બાય.

મેં ખુદા તુઝકો કહું તો યે અપાં કટ બાય.

દુરજન—મોતકે નીવાલે તુજેબી ઇસ્તેમકા મઝા ચખા ઉંગા
ઓર ઇસ ફાસીકે તખ્તે પર લટકાઈંમા.

શાએર—શાએર—ચેહી હે બસ ખુશી મેરી તહે? તલવાર કરદીજે;

ચહાકે દારપે કરકો મેરે સરવાર કર દીજે;

ચે કહેતા કોનહે ઝાલીમ કે મેરી જાન બચ જાયે;

બલાસે જાન જાયે હા મગર ઇમાન બચ જાયે,

દુરજન—અચ્છા ઠેર ઇસ લડકો ફાસી દેતેકે બાદ તેરી
બી ખમર હુંબા જલ્લાહો તૈયાર એક, દો.

રાજકુમારી—ઠેર ઝાલીમ બાપ કયું બેગુન-હા કાખુન ફરતાહે
કયું ખુતે નાહકસે. અપના દામન બરતાહે.

દુરજન—ના ઈરમાન ઝોલાદ તુ ચહાં કયું આઇ.

રાજકુમારી—બેઇમાન બાપકો સમઝતે કે લીયે.

શાએર—ફીસી મઝલુમકી જબ ચર્ખ પર ફરીયાદ જાતી હે

કણુલીયત વહાસે પેશવાઇ કરતે આતીહે;

બતરસ અઝ આહે મઝલુમા કે હંગામેં દુઆ કરદન

અજબત અઝદરે હક બેહરે ઇસ્તકબાલ સીઆયદ

દુરજન—ઝલીલ લડકી તુઝકો બી ઇસ હીમાયતકા મઝા
ચખાઉંગા ઇન બેઇમાનોકે સાથ તુજેબી ઠીકાને લગાઉંગા.

રાજકુમારી—મેં ખુશીસે જાન દેતેકે લીયે તૈયાર હું, મગર
યાદ રખ.

દુરજન—કયા.

રાજકુમારી—શાએર—હમારી આરઝુ જબ ખન્જરે કાતીલસે નીકલેગી

ચે જાનેઝાર ઓ ઝાલીમ બડીમુસ્કીલસે નીકલેગી

લહુકી ધાર જસદમ ઇસતને બાઇલસે નીકલેગી.

કીસીકી રૂહ હયે ફેહતી તને બીસમીલસે નીકલેગી;

ચેવો ઝાલીમ હે જસને એક જહાઝા ખાક કરડાલા,

ચેવો હે જસને મઝલુમોકા શીના ચાક કરડાલા.

દુરજન—શાએર—તેરી ગરદનપે અઝી હોતાહે ખન્જર જારી

કલ કરલુ ઇસે શીર દુસરી તેરી બારી

રાજકુમારી—શાએર—ચુંહી ચલ દેંગે દેહરસે બારી બારી,

આજ હમારી હે તો શીર કલ હે તુમારી બારી

દુરજન—જલ્લાહો કયા દેખતેહો એક, દો

રાજકુમારી—ખમરદાર.

હુરળ—એ તુભી મુરદાર (મારકર) એક, હો તીન,
જેરાંકર—શબ્દોર—પુલતો હો દીન બહારે કીંદગી લીખલાયેંજે,
હમરત ધન ગુન્હોપિહે જોખન ખીસે મુર ક્યેંજે
શીરવતપાશા—કોમપર ઇસલામકી હીન્દુકા ચે એહસાન હે
હિન્દુ કવિ—નામપર ઇસલામકે હિન્દુકી મન હુરમાનહે
દ્રાવણીન.

બાબ તીસરા

દીન પહેલા.

(મકાન દીરાનકા.)

દીવાન—હે પરમાત્મા મેરે છુઝાપેકા સદારા મેરા લાલ મેરા
ખારા મેરા તુરે નજર મેરા લખતે જીગર મેરે દીક્કા આરામ મેરે
હરદેકા ચેન કહાં હે.

શબ્દોર—એ બાદશાખા દેખ નરખ મુઝાં મુકદ્દર
કહે દેકે કહાં હે મેરા બોયા દુત્તા મોદર.
કહે દે ચે જરા નાકે મેરે તુરે નજારે,
ક્યું ફક કે બેઠે હો મેરી જાન પીરસે.
આ જાવ ખીતર ચરતા હે આ જાવ સગાલો.
જાગર તુમ નહીં આતે તો હમે પાસ છુઝાલો.

લોગો આજ મેરા ચાંદ ફનાકે બાદશામે છુપેગા મોતકી બી-
નહીં ઉસ પર ગીરગી આર ઉકતે કાયાબ પર આજ એલે પડેંજે
મેરી આંખો કે સામરે આજ ખુતકી બારીશ હોગી. નહીં નાલે
બાંજે મેં જી ઉસમેં તેડેગા નહાઉંગા આખીર ઉસીમેં દુખકર મર
જાઉંગા ચાચે આખકાર ખાંજર ચલ. ચાનસે બાહર નીકલ
આર મુઝે અપને ખારે પુત્રકે પાસ પહોંચાદે.

શબ્દોર—તુ તનહાઇકા મેરે લાલ ક્યુ સદમા ઉકાતા હે
પીલાલી તુઝસે મીલને કે લીયે અબ પાસ આતા હે.

(ખાંજર મારના ચાહના આર પ્રેમકુમારકા આકર રોકના)

પ્રેમકુમાર—પીતાજી ક્યા કરતે હો.

દીવાન—કાન મેરા લાલ મેરા આરા.

પ્રેમકુમાર—જીહાં, તોહી આપકી આંખોકા તારા.

દીવાન—મેરા તુમ્હે કેસે બચે પરમાત્માને તુમ્હે ફાંસીસે કીસ
તરા બચાયા ?

પ્રેમકુમાર—પીતાજી મુસલમાન સીપેહસાહાર મુજબ ફરજગ જહાદુરને મુઝે બચાયા જોર મેરી બજાં અપને બેટકા ફાંસીપર લટકાયા.

દીવાન—હેં કયા કહા એક મુસલમાનકા લાલ એક મુસલમાનકી બન જોર દિન્દુ કે બન્નેપર કુરબાન આફરીન બસ માલુમ હો ગયા. કે દિન્દુ મુસલમાન હોનાં બાળમે એક હો ગયે હેં છન હો બારબમાતા કે ફેટે હુમે સુપુતેકા આપસમે મીલાપ હો ગયા.

શબોર—બહોવલ હો મધ હોનાં બાદમ દીલકે અંદર મેં

મુખારીક હો મીલાપ અબહો ગયા મલજદમે ગંદરમે

મમર હાં મેલો બતા કે બે શર્બ બે ગેરત તુને અપને લાંછકે કચું મેતકે પંજમે ફસાયા જોર પુદબન બચાધર મલાબામલ.

પ્રેમકુમાર—પીતાજી મેં છસમે બીજકુલ લે કુસુર હું કચું કે મે રાજ સીપેહસાહાર સાહબને મુઝે બંદોત દેરબાદ બનાયા વનાકયા મે મુમકીત હો શકનાયા કે મેં અપની બન બચાલુ જોર અપને લાંછકા કજકે ફેંટે મેં ફસાઉં.

દીવાન—અબ્બા બવ બેટા સીપેહસાહાર સાહબકી ખીજમત મેં બવ આઝમે હોલકે પાંચ રંગ છરને મેર લાલ કે લીચે અપની જોલાવુ કુખા વરદીન મેંબેલી કુરબાન અપના પુત્ર છરકે હવાલે કર દીયા બસ અબ્બાએ તુમ અપને આપકા સીપેહસાહારકા ફરજંદ રામબના.

શબોર—બી આઝ તુમારે ઉસકે પાસ તુમ જાઓ,

રંગે ખીડમ હો તુરકો ખુશીએ તુમ બબલાવો

લીલાદે મોલ ઉસને આજ હમઝા સાત અહેસાકે

બોલે ફાંજંદ દિન્દુકે બનો ખાદીમ મુસલમાકે.

(દીવાન જતાહો.)

પ્રેમકુમાર—હોય હોય હોય કે છન્સાન કે આર અનાસીર મે બના ગયા હે ચાને અપ આતીશ આક જોર બાદ મમર નહીં મેં તો. વેલી મદુમા કે મેરી હસ્તી આર અનાસીર કે મગકમે આસમે વજુદમે નહીં આઝ બકે ઉસકી તફસીલ મે હો કે મેરી હસ્તી બનાતે વકત બબાએ આતીશખાક બાદ જોર આપકે રંગે મુસીબત ના હમરતલે કામ લીયા ગયા રંગકી મદુમા મુસીબતકે પાંડીમે શંક કર જુત બનાયા જોર શીર ચાકળી હવામે મુઝા કર હમરતલ કી આતીશમે પકાયા બાદબજાં પદમકે રંગમે રંગકર હમકી બહીમે બહાદોર કે લીચે કુખારા કાલા ગયા બહીમે તીજલકર મટો. બતકી કમગસે ઉસપર નહસો તીમાર બનાય ગયે તાજુમદીલ શક દેખ નાઆલીકે મુક્તમે કુખારા સીંચ કરકે અબ્બાકે કેમેરમે ફો.

ખીચકર ઉલ્લસ કે કરેમમેં પ્રેમકી પ્રગીયાં સે જડકર દર્દબરા દીલ
દેકર હસમેં રૂઢાલ કર દુનીયાં મેં બેળ દુનીયાં વાલોને ધસ જોલતે
હુતકા નામ પ્રેમકુમાર રખદીયા જે આજ ઇસતરાફ રામાખાઇકી
બુદાઇ મેં જે કરાર હોકર અપને હાલેઝારપર આઠ આઠ આંસુ
રો રહા હે.

રામાખાઇ—પ્યારી રામા, હમારી રામા, કયું ખદા હે મેં
તેરા દાસ હું.

પ્રેમકુમાર—

ગઝલ.

રાતે રાતે જે તરાહ શરશાર આંખે હો ગઇ
ચોકડી ભુલા હીરન જળ ચાર આંખે હો ગઇ.
પડ ગયે ના સુર દો રાતેસે આંખેકે તલે.
પહેલે દો થી રાતેકો અજ ચાર આંખો હો ગઇ.
કાકા મરતીસે મેરી આંખો મેં જદી જા ગઇ
જખસેં હમ મુશ્કીશ હુવે જરદાર આંખે હો ગઇ.
જીસ તરફ આંખે હીકાઇ લાખોં ધાયલ હો મયે.
કલ આલમકે લીએ તલવાર આંખે હો ગઇ.
મસ્ત આંખે દેખ કર મદ હોશ હોતા હય પ્રેમ,
જખસે દીલ સુરી ખના મય ખાર આંખે હો ગઇ.
(ચલે જના.)

બાબ તીસરા

સીન દુસરા.

(મકાન સીપેહસાલાર.)

ગાના રામાખાઇ—

પ્રેમ પ્યારે મીલો જલ્દી આવરે મેંતો દુખીયા પ્રીતકી હું મારી.
મુસીબતકી મારી હુઇ હું મેં નારી મોહે આ મીલો મેં વારી. પ્રેમ
કેસી ધડીહું મેં ધરસે સીધારી આઇ કેસી જે મુસીબત
ભારી બીપતાહે બારી મુનાઈ કેસે બારીમેં દુખીયા બીપત. કામારી. મેં.
મેં દુખીયારી જનમકી સુખકે ભુદ પાઈ.
આહકેં જલજલમકે કીસે બીપતા મુનાઈ
દુખીયાકો પાલતી મ્યાના હંસ ખેલ બલ ન હોના બચતું

મુંદેન ચરતી બેલ પ્રેમ.

રામાખાઇ—પરમાત્મા જાને મેરે પ્યારે પ્રેમકા કયા હાલ હે
પ્રેમ, પ્રેમ પ્યારે પ્રેમ, પરમાત્માને ધસિ લખ્જમેં કયા જાદુબર રખ્યા

હે જ્યાં જ્યાનપર પ્રેમ આયા શરીરમે એક સનસની પેદા હોગઈ
જો જાલીમ તેરી વો ભોલી સુરત મોહની સુરત, જીસ ધડી યાદ
આતી હે. તળીયત એવેન હો જાતીડે હે પરમાત્મા કબીમેં અપને
પ્યારે પ્રેમસે મીલુંગી હાં મીલુંગી જુરર મીલુંગી વો નીરાકારહે ધથર
હે કાર સાઝ હે બેનીયાઝ હે મુજે ઉસપર નાઝ હે.

શએર—વો આખર રહેગા મેરે દીધે તરફી,

વોજુર કરેગા મેરીયે દેઈ જગરફી.

યે કોલ કીસીકા હે, બહોત ખુશ કહા હે

ખાલી નહી જાતી હે, દુઆ પીછલે પહેરકી.

અયે ખુદા તરસ મુસલમાન સીપેહસાલાર મેં તેરા કીસ જ્યાન-
નસે સુકીયા અદા કરૂં તુને વાકઈ મુજે મોતકે મુંસે બચાયા જોર
આજતક અપને મકાનમેં રખતે હુવે અપની જોર જોલાદકી તરાઈ
સીનેસે લગાયા એસાનપર અહેસાન જોર કર દે જુલજુલકો શુલસે
મીલાદે કુમરીકો સરકાર દરશન કરાદે લેલાકો મજનુસે મીલાકે નલકો
દમનકી પ્યારી સુરત દીખાદે હેં એ મેં કીસસે કેહ રહીહું યહાં તો
કોઈ નહી પ્રેમ ! પ્રેમ ! મેં દીવાની હો મઘ હું મનમોહન પ્યારે
કયા તુ મુખડા ન દીખાયગા અઝજા તો લે આજ દમબી ઇસ
ખંન્જરસે અપના અગડા પાક કરતે હેં

શએર—ચાહમેં હમ તેરી મીટ જાયેગે સોચા હે ચેહી,

હઈ મન્દાને મહોબતકા તરીકા હે ચેહી.

(ખંન્જર મારના ચાહના પ્રેમકુમારકા આના.)

પ્રેમકુમાર—

શએર.

મત જાન દુનીયા કદરતે સુખદાન દેખ લો,

આખેં ઉકાદે ઇસ તરફ અય જાન દેખલો.

રામાખાઈ—કૌન પ્રેમ પ્યારા.

પ્રેમકુમાર—હાં વોહી શયદા તુમારા.

રામાખાઈ—અય પરમાત્મા મેં કીસ જ્યાનસે તેરા શુકરીયા
અદા કરૂં વાકઈ તુ સચ્ચા હય કુદરત વાલા હય

શએર—કુદરતસે તેરી શુન્નએ ઉમ્મીદ ખીલ ગયા,

લુટા હુવા ખજાના મુજે આજ ખીલ ગયા,

પ્રેમકુમાર—મેરી સુંદરા આપ ઇસ મકાનમેં કીસ તરાઈ આઈ
મેંને તો મુના થા કે જાલીમ રાજને અપકો કેદ કર રખ્યા હય.

રામાખાઈ—પ્રેમ પ્યારે જો બીપતા મુઝપર ગુઝરી હે વો
કીસ તરાઈ ખ્યાન કરૂં.

જાલીમ રાજને કેદ કરકે મેરી અરમત લુટના ચાહો મગર
ઉશી ખુદા તરસ મુસલમાન સીપેહસાલારને જીરકા યે મકાન હે મુજ
મઝલુમપે તરસ આયા જોર જાલીમ રાજકે પાંજસે છોડાયા.

પ્રેમકુમાર—ક્યા મુસલમાન સીપેહસાલાર ગાઝી મુન્ઝેર જન્મ બહાદુરને.

રામાબાઈ—હાં ઉસી દીવાનરને.

પ્રેમકુમાર—આફરીન્ નેક ઇન્સાન નહીં નહીં ઇન્સાનિતે ફરીસ્તે વાકિષ તુ નેક હે કાબીલે પુરસ્તીસે ખારી જે મુઝી મુઝરી હે વો કીમ તરાં કહું ઝાલોમ રાખને કદ કીયા. ફાંસીપર લટકાના આહા મનર ઉસી ખુદા તરસ મુસલમાન સીપેહસાલારને મુજે ફાંસીસે બચાયા બતાવો સીપેસાલાર સાહબ કહાં હેં મેં ઉનકા શુકરીઆ બદા કરતા હું.

રામાબાઈ—જળસે વો અપને તુરે નઝર વહીંદકા લેકર ગયે હેં વાપીસ નહીં આયે પરમાત્મા મેરે ધરમી પીતાકા ખેર કરે.

પ્રેમકુમાર—મેરી મનમોહની મેં ખુદ જતા હું ઓર ઇન્કે હુંદ કર લાતા હું અચ્છા તુમે ઇશ્વરકે સુપરત કરતા હું.

રામાબાઈ—ગાના—જાન ઝાલોમને નેતોંકા મારા મુજે.

હાય ચલદીયા કરકે ઇશ્વારા મુજે.

મોત મન છીનલોયા દીલસે લેત્રીયા દીલ,

ક્યા હાય યે હુસ્નનાલા મીત્રા હે માહપારા મુજે.

રામાબાઈ પ્રેમકુમારકો રૂબસત કરકે આતી હે, ઓર રાજકે સીવાઈ ઉસ્કો ઘેરકર લેખતે હેં ઓર ઝોળ સીપેહસાલાર વહીંદકી જુદાઈસે બેકરાર હોકર ખાતી હે.)

ગાના.

હય મનના નત રામ રહીમ જપના

કર રામકો બંદે અપના નત જળનક દમમેં દમહેં ખારે દમકા સખ હે મેલા દમ છુટા તો છોડ દેગે,

ક્યા ગુર ક્યા ચેલા,

યે દુનીયાં હે એક સપના ચાર કાંધેપર તુઝકો ખીંઠકે

ગોરમેં જાકે ઉતારા,

જેન લાઇ ઓર માતા પીતા સખ તીત કરેંગે કીનારા

અખ કોઇ નહી હે અપના. જે રામ રહીમ માલીક હે તરા જરકા તુ હે બન્દા ખેર અગર તું

અપની ચાહે કરલે ઉસીમે ધંધા

રામકુ બંદે અપના ગોરસે હમને દેખા અઝગર અપના.

ચહી કામ આયે દોનો બીનાહર ગલે મીલે હેં

ભારત માતાકે જયે.

સખ અપના બના હેં અપના નીત રામ.....

શાએર—વા ચાંદશી સુરત મુજે એ ચાંદ દીખાજા
મા તેરી તડપતી હય દીકાશા તો દીકાજા.
હાં બોલીસી ખાતેં લખે નાજુક સુનાજા;
છાતીસે શીર એક ખાર લગાલું તુજે આજા
રસ્તા તેરા તકતે હુવે તગ આગઈ આખિં
અય તુરે નઝર દેખ કે પથરા ગઈ આખિં,

બેટા તુ કહાં હે મેરે વહીદ તુજકા મેને ખડી મહેનતેસિ
ખાલાયા હાય કયા સોચાયા કયા હો ગયા મેરેલાલ તરે ખીયાકી
તમન્નાથી તેરે ગેરે ગારે મુખ પર સેરા બાંધેકી આરજી થી તેરે
પ્યારે પ્યારે હાંમે મેંત્રી રચાકી આશ થી હાય મેં ખરખાદ
હો ગઈ નાશાદ હો ગઈ મેરાં ઘર ખીગડ ગયા મેરા લાલ મુજસે
ખીછડ ગયા મગર નહીં બેટા મેં તુજે અખબી દુલા ખનાઉંગી તુ
ગભરા નહીં મેરે લાલ મુજે તેરા ખ્યાલ હે.

શાએર—અરકા કાજેરા કથપર તેરી ચડાઉંગી.
લખતે જગરકા ખુનકી મેંત્રી લગાઉંગી,
તુરમત કા મેરે લાલ મેં દુલ્હન ખનાઉંગી.
ખાલ પે ઉરકે બેઠકે મેં ગીત ગાઉંગી,
તુરે નઝર ચેમા તેરી નાશાદ હો ગઈ.
બેટા ખરાત લુટ ગય ખરખાદ હો ગઈ,
(સીપહસાલારકા આના.)

ઓજા—વહીદ કે અખ્યા મેરા લાલ કહાં હે મુજે ઉતસે
મીલા દો.

સીપહસાલાર—દુનિયાંકે લોગા મેરી તરફ ઝરા નઝરે
ખન્સાદસે દેખે. દુનીયાં વાલોંકા દરતુર હે કે જખ કાષ ખરતા હે તો
ઉંકો નીલકાદર કાખ પહેનાતે હેં અપનેં હાતેંસિ ખાકમેં દખાતે હેં
બેકસકી લહફર દો પુલ ચકાતે હેં ઝોર રોરોકર દીલકી લુગસ
નીકાલતે હેં મગર મુઝકા બી ખતાવ મેં કયા કરૂં.

શાએર—દું કાંકા કહન કીસ્કામેં તાણુત ખનાઉં
હે અય કહાં પુલ કહાં જાકે ચડાઉં
વે કેનના મન્દન હે જહાં હાત ઉકાઉં
વે: રાનસી તુરખત હે મેં સીનેસે લગાઉં
દે દ દ કે રંખે મોહન કરગયા બેટા
મેં જતા રહા હે હે ઝોર મરગયા મેં ૧.

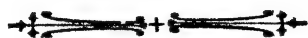
બુલાવ બુલાવ મેરી બન્ની રામાબાઈકો બુલાવ મેરે હિંદુ બાઈકો બન્નીકો મેરે સીનેસે દગાવ વો મેરે હસ હિંદુ બાઈકો બન્ની હે જરકે લીયે મેને અપને લાલકો કુરખાન કરદીયા.

જોબ—હેં રામાબાઈ તો ઘરમેં કહીં નહીં

હાડકી—અબખાબન ગમ્ય હો ગયા હમારી ખડેન રામાબાઈકો રાજકે સીપાહી ગીરફતાર કરકે લે ગયે.

જોબ—યા જુવ જલાલ મેં કયાસુન રહીહું કયા વહીલકે સાથ મેં રામાબાઈ સે બી બીછક ગમ્ દાય.

સીપેહસાહાર—મેં ખરખાદ હો ગયા મેં તખા હો ગયા હાય મેં હિંદુ બાઈયોકો છીસ તનાદ મુંદ દીખ ઉંગા કોનસા મું લેકર ઉન્કે સામને જાકંગા ખતાવ ખતાવ એ મકાનકે દરે દીવાર મેરી ઘરમકી બેટી કદાં હે, મેરે હિન્દુ બાઈકો લાજ કદાં હે તુમ હો તુમસે લલંગા મેં તુમારી ચાર દીવારકે સુપુરત કરકે ગયાયા! આહ આહ (હે કયું ખામેશખડા હે નહીં સુતા આહ અહ (મે હોશ હોતા હે.)

બાબ તીસરા.

સીન દુસરા

ટોમીક.

(ટીપારી વો બાઈસ કોપ.)

રાખખરાતી—ફરમાઇયે મીજાઝ અખ કેમા હે આપકા.

જુમ્મેરાતી—હાં અખ મીજાઝ ઠીક હે તેરે પાપકા.

રાખખરાતી—વાદવા વાદવા આપનો શાયરી બી કરને લગે.

જુમ્મેરાતી—નહી બેટા મું કહો કે શાયરોકે પર કરને લગે.

રાખખરાતી—મીસરો મીસરા લગાવ.

જુમ્મેરાતી—બકવાશ ફરમાવ.

રાખખરાતી—બાસકી ગકડી જો થી લકડીકા ગઠૂ ખન ગયા.

જુમ્મેરાતી—તુ તો છન્સા થા મગર ઉલ્લુક પઠૂ ખન ગયા.

રાખખરાતી—વાદવા કયા મીસરા લગાયા હે મીવાં ખખતુઝ

જુમ્મેરાતી—ખેટા શુર રખાએ અપની બકવાશ.

સખ્ખરાતી—બહુકસે ગોલીચકી ઓર તોપસે ગોલા.

જુમ્મેરાતી—મેરે હાથ ખોયા મદરમાન ઢેલા.

સખ્ખરાતી—જાકે જાલીનુસસે દો પેસેકી ચલકન્દ લે

જુમ્મેરાતી—આહતી લજમી એકવાર ગંધ લે

નથુ, બુધ્ધુ—(અંદરસે) અમે સખ્ખરાતી જુમ્મેરાતી

જુમ્મેરાતી—કયા હે મીસ્ટર ખયરાતી.

સખ્ખરાતી—અમે માલીકસે મઝાક કરતે શરમ નહીં આતી.

નથુ—અમે છંદર આવ એ મુંદાર.

જુમ્મેરાતી વ સખ્ખરાતી—રાજીર હુને સરકાર

ધનચક્રર—ગાદવા કયા ટીપારીક સામાન હે કયા અંગ્રેઝી
હારા ખાન હે જીમ નરાં હોગા આજ છન ખાગડે દીત્ર જેન્દકમેનસે
એસા પેસ આઉંઆ ઓર છન ખેચકુફેકા સીદાસાદા દેશી લાઇ
ખનાઉંઆ લો લો સામનસે આ રહે હેં, અમ મુજે પરદેમેં છુપ
ખના ચાહીયે.

નથુ—મીસ્ટર બુધ્ધુ સમ બીલકુલ ઠીક સામાન હેં યુ. સી.

બુધ્ધુ—ઝો. વેલ. સમ ચીઝ આલરાઇટ હે યુ. નો.

જુમ્મેરાતી—અજી હુજુર ચે સમ સજા વટ છન ગરીમોકી
ચહેરખાની હે.

સખ્ખરાતી—હાં ચે સમ ઇસ ઉમ્મુકે પફૂકી કારસ્તાની હે.

બુધ્ધુ—સખ્ખરાતી પાની દીખાવ

સખ્ખરાતી—કયા આપ ખચ્ચર હેં લીજીયે પાની દેખીએ.

બુધ્ધુ—વંટર ખીચાવ

સખ્ખરાતી—યું બકવસ કરમાવ.

બુધ્ધુ—નહીં લઉમેન્ડ લાવ, અમે તુ બડા ધનચક્રર હે.

સખ્ખરાતી—હુજુર હરદાન.મ સોડા પૌટર હે

નથુ—જુમ્મેરાતી.

જુમ્મેરાતી—જી હુજુર

નથુ—પાની મારો.

જુમ્મેરાતી—કયા કરમાયા હુજુર.

નથુ—પાની મારો.

ભુમ્મેરાતી—લીજ્યે મારતા હું. (પાત્રી લેકર ઉપર ડાલના.)

નથુ—અમે યે કયા ઝલીલાનારા

ભુમ્મેરાતી—હુજુર આપને દહા મારો મેને પાત્રી મારા.

નથુ—અચ્છા જવ સજ્જરાતી તુમ ટીપાટીંકા સામાન ટેબલ પર સજ્જો.

ભુદ્ધુ—ઝોર ભુમ્મેરાતી તુમ મડમ લોગોંકા જુલા લાવ

નથુ—મીસ્ટર ભુદ્ધુ દેખો કયા અચ્છા મીસરા હે જમ પડકે બી. એ. ક્લાસ ગ્રીજ્યુએટ બન ગયા.

ઘનચક્કર—તુ રેકવે કે પુલીયોંકા લોગેટ હો ગયા

ભુદ્ધુ—વાહ જુમ મીસરા હે લો એક મુજે ચાદ આયા હે લો ઇન્ટરેશ પાસ બી સરદાર હો ગયા.

ઘનચક્કર—દશ લાંગીયોંકા આજ જમાદાર હો ગયા

નથુ—ખા લીયા સખ કુછ ઝોર ખાકી હડી છોડી.

ઘનચક્કર—સીખ કર પુટઆલ કાઝીને કમડી છોડ દી.

ભુદ્ધુ—ઝોર સુનયે ચપાતી ચીઝ હે ડબલ રોટી ઠીક હે.

ઘનચક્કર—છોડો પતલુનકો અબતો લગોટી ઠીક હે

નથુ—વાહ વાહ સુનીયે. ખર્ચ મોટર ઇસ કદરથા સખ્ત હેરાં ચા.

ઘનચક્કર—અબતો છકાબી ઉને તખ્તે સુલેમા હો ગયા,

ભુદ્ધુ— ટેન્સકા સુટ ચસ્મા લગા હેડમેં ખાટયા

સીગારેટ બી મુંમેં ફસ્ટ ક્લાસ દરીદે નાટયા

બરી બબાગે હરખડી યસ ઝોર નાટયા

ખાઝારમેં તો ખાશુકા ચે કાક ખાટયા

ઘનચક્કર—જમ ધર ગયે તો ચટની ઝોર રોટીકા કાઠયા

ન ખાટથી ન બોસ્તરા બસ એક ટાટયા

ધર વાલે ખોલતે ન ચે સખ ખાછકાટયા

પાત્રી જો પીતે દેખા તો એક ટીનપાટયા

(અંદર ચલે જાના.)

બાબ તીસરા

સીન ચવથા.

કથ્થરસ્તાન.

(આના સીપેહસાધારકા.)

સીપેહસાધાર—યે કાનસી જગહેં યહાંકી હરેક ચીઝ ખા-
મોશ હે મુરદે કથ્થ કે અંદર ખામોશ પડે હેં, કથ્થે મુરદોંકી ખામો-
શીકા દેખકર ખુદબી ખામોશ હો મઠ હેં વા દેખો ચીરાગ જલ
રહા હે અપની રોશન આંખિસે હરેક ખામોશ હસ્તીકા દેખ રહા હે
મગર ખુદ ખામોશ હે હવાકો દેખો ચીરાગકો જલતા દેખ રહી હે
મગર ઉસ્કી ખામોશી કે સાથ ખુદ બી ખામોશ હે કથ્થોં કે સરહાને
હસરત ખેદશી નામુરાદી નાશાદી પરેકે પરે આંદે ખડી હે મગર
ખામોશ આરો ખુબ સમજા સમજા હશીકા નામ શેરે ખમે શાં હે
યહાં ને કોઇ આતા હે ઉસ્કોં મજબુરન ખામોશ હોના પડના હે
આહા યે દેખો સંગે મર મરકી ખુબસુરત કથ્થ કીસી હે કીસી
અમીરકી હાંગી ઝોરુ યે તુડી કુડી કચ્ચી ઇંટોકી યે કીસી ગરીબકો
હોગી કયા ઇસ જગા અમીરી ગરીબીકા સવાલ દરપેશ હે નહીં
નહીં હરગીઝ નહીં.

શએર— સીકે છનકે નામકે જરી તયે અફસાક યે,
ને ફલાતું ઝોર કુકમાન સાહીમે ઇકગાદ યે.
ને પયંબર યે વહી યે ઝોર કુતમે પાક યે,
ખાકમે જમીલગયે સાગીન હુઆ સખખાક યે.
કોઇ બાદશાહ ઇસ જા ન કોઇ યહાં શહેનશાહે
મદા ઝોર બાદશાહકા ઇસ જગાપર એક રૂતખાહે.

મેં યહાં કથ્થુ આમા અપને લાલ અપને વહીદ કા હુંદનેકે
લીયે વહીદ તુમ્હો કહતેમે કે મેં તુમારા ખેટા હું ફીરે મેરે લાલ
અપને બાપકો અકેલા છોડ કર કહાં ગયે કયા તુમ રૂંક ગયે ખાકા હો
મયે વ્યાવ મેરે લાલ વ્યાવ દેખો હમ રોરોકર જાન ખો રહે હેં તુમ
કબી રોમે તો હમ કબી ન માનેમે દેખો ખેટા ભોગ હમે દીવાના
કહતે હેં તુમ ઉન્હેં કુચ્ચ નહીં કહતે ભોગો મુજપર ન હસના મેં
દીવાના હું મસ્તાના હું મેં અકલોં હવાસ ખોમેકાહું કીસીકી
કોઇ મામલી ચીઝ શુમ હો જાયે તો વો પરજાન હો જાતા હે મેં

એક અપના લાલ દુસરે અપને હિન્દુ ભાઈની અનામત ખો બેઠા
હું કહેને હું થસે મેકે પર ખુશકા પુકાર ના ચાહીયે વો ઉંચા મેં
નીચા વહાં તક કીસ તરાં પોચું અફમોસ મેરે પાસ હવાઈ જહા-
જબી નહીં કયા વો આરમાન પર રહેતા હે નહીં નહીં વો સમ
જગાં હેં મેરે મોલા મેરે દાતા અગર તુ સખ જગાંહેં તો મેરી
સુન મે અપને સરકો તેરી ચોખટ પર ખુશતા હું મેં તેરા ખંદા હું
મુજે કુછ દે તુજસે બીક માગતા હું આસમાની દરવાઝેકો ખોલ જખ
તુ દેતાહે જોર દે શકતા હે જખ તેરે પાસ કીસી ચીઝકી કમી નહીં
તો મુઝ દુખીયા કીબી જોલી ભરદે.

જાના- મેરી જોલી ભરદે મેરા આંચલ ભરદે,
ચાંદ તરેકી ખેર કીશન ખારેકી ખેર,
તેરી આનરદે તેરી શાન રહે તેરા નુર રહેકોહે તુર રહે;
તેરે રામકી ખેર તેરે સામકી ખેર સખ્ખ ગુમ્મતકી ખેર
મન્દર મસજીદકી ખેર. મેરી જોલી ભરદે.

મહે વાલેકી ખેર મોખ વાલેકી ખેર,
કામે વાતકી ખેર કાસી વાલેકી ખેર.
મેરે દાતાકી ખેર ભરત માતાકી ખેર,
ખન્દેમાતરમ્ કી ખેર હિન્દુ મુસ્લમાનકી ખેર.
મેરી જોલી ભરદે.

જોબાના અખુશામ આઝદ રહેતો જખમેં તુલાદ,
તુ હે જખકા ઉસ્તાદ તેરા ખાના આપાદ.
ભોલે ભાલે કી ખેર જબ વાબોની ખેર,
આખીર વલીકી ખેર શાકતઅલીકી ખેર.
મેરી જોલી ભરદે.

તું હે સખ્યા મહારાજ રખલે ખંદોકી લાજ,
હોલે હાંસીલ સ્વરાજ મરપર ખદરકા તાજ.
મેરે લાજપતકી ખેર મેરે શોકતકી ખેર,
રશી વલીનો ખેર મોહમદખલીકી ખેર.
કહો સખ શ્રી આકાલ હસશે હોંખે નીહાલ,
જીમે અમરશીખ જખપાલ ગુર નાનકકા લાલ.
મંજલ દીલેરકી ખેર સરદુલા શેરકી ખેર,

કોમી દીધેરકા જેર મીસ્ટર સોડા કરકા જેર.
મેરી ઝોલી બરડે.
તેરા નામ રહે સુમો શામ રહે તેરી આથ રહે,
તુહી પાલ રહે.
મેરે આતમાકા જેર મહાતમા માંધીકા જેર,
અલ્લા હે અકબરકા જેર મેરે અકબરકા જેર,
મેરી ઝોલી બરડે.

(જલ્લાદોંકા આના.)

(૧) જલ્લાદ કડા હે વો પાગલ મજતુ આવારા સીપેહસાવાર
જરકા શીર કએ હમ્તી આજ છન હાનોંસે હોગા તાર તાર

(૨) જલ્લાદ—દેમો દેમો વો હમારે ખંજરકા ચેરંગ તલ-
વારકા ભેટ પીતોતલ નઝરાના વો સામનેસે આ રહા હે.

(૩) જલ્લાદ—અચ્છા તુમ દોનોં કચોંકા આડમે છુપ જવ
ઝાર તુમ દોનોં વો સામને વાસે દરખતકા આડમે પોશીદા હો જવ
ઝાર મંજુર આવ તુમ મેરે હમરાવ.

મંજુર—મહોત ખુમ.

(સખકા પોશીદા હો જના.)

સીપેહસાવાર—વહીંકા વાસેદા તુમ ખદા હો ગઈ હેં તુમ
તો રાને લગી રોતી ક્યું હો દેમો મેંગ તુમારે વહીંકા ફુલ્કા જ-
નાયા હે ખુતી શેરા અંધાયા હે વો દેમો ઉચ્છી પ્યારી બહેન રામા-
બાઈ ભાઈકા ગુડીયાં ગા રહી હા આવ હમ તુમબી ગાયેં

ગાના:— આજ ફુલ્કા જના હે હમારા

ખુતી મેંહદી ખુતી જોડા ખુતી જોડા

ખુતી ઘોડા હાય મીત્રા ન જોરો કંદન—આજ ફુલ્કા.

વહીંકા માં ફીર રાને લગી નાદાન ચે ખુશીમેં ગમ કેસા
વાહરી ફુતીયાં તેરા ઉલટા કારખાંના

શએર—જન જગ ખાકમેં મીનતી હે તો ખુશ હોતે હેં
ખાક જગ ખાકમેં મીનતી હે તો સખ રોતે હેં.

વો દેમો ચાંદ મુસ કુરયા અપની જગસે સરકા એ ઝુકે
સીતારેકે કાનમેં કુજ કહા વો દેમો સીતારેમી ખીલખીતકર હસ
પડે એ લો ચાંદને પેશાનીપર જવ ડાલ લીયા સીતારેન અપની

તલવારે મ્યાનસે બાહેર નીકાલી આહા જી અમ જંગ હોગી હમની
 દેખેને અરી ધધર દેખ વો જન્નતકા દરવાઝા ખુલા વો દેખો રામા-
 બાધ ઝોર વહીદ ધસારેસે હંસ હંસકર ખુલા રહે હે અન્હા બેટા
 ખુશ રહો.

૧ જલ્લાદ—ચલો આગે બટો સુના મંજુર

મંજુર—બેતર હુજુર

૧ જલ્લાદ—ઓ લુકમચે અબલ

૨ જલ્લાદ—અપરદાર સંભલ

૧ જલ્લાદ—તેરી ચોતકા પેગામ આ ગયા.

સીપેહસાહાર—પેગામ લાવ લાવ મેરે બેટકા, મેરે લાલકા
 મેરી ધમી પુતીકા પેગામ લાવ મુજેદો મેં આબિસે લગાઉંગા
 કલેજેપર રખુંગા મગર વો હમસે રૂંકર ગયે હેં જાવ કેહદો હમ
 નહીં આતે હમબીતો ઉસ બેટકે આપહે મગર હમ ઉસસે દબકર
 રહેં નહીં હો સક્તા

૧ જલ્લાદ—ઓ મોતકે નીવાલે ચે તુ કયા બકતાહે

સીપેહસાહાર—લો ચે ફલ બે ધસી જંગલસેં તોડા હે
 મેરે વહીદ કો દેના નહીં નહીં બલકે આધા મેરે વહીદકા ઝોર
 આધા મેરી રાગાબાધકા દેના મેરા મુસાલમાન બેટા ઝોર હિંદુ
 બચ્ચી દોનો મેરે લીચે જોક હેં.

શએર—મેરી બચ્ચી હે રામા, ઝોર મુઝે બેટસે ખારી હે.

દોચંદાં હમું ન ચાહું વો, મેરે ખારાંકી ખારી હે.

૨ જલ્લાદ—બીલકુલ પાગલ હો ગયા હે.

સીપેહસાહાર—હાં હાં મેં પામલ હો ગયા હું કસમ ખુલા-
 હી મેં કીવાના હું ખરતાના હું હોજી હવાય જો બેઠા હું ઝમર હાં
 ઈતના ઝૂરે લખલતા હું કે મેરે લાલસે બ્યાદ મુજે અપને દિ-
 બાધકી ધકત ખારીહે.

૩ જલ્લાદ—ઓ મુવની છુટે બેટી ઝોર બેટકા દયા પુકારતા
 હે ચોતકા પ્રદાર.

૨ જલ્લાદ—ચોટી દેરમે તેરી ગરદનપે હોગા ચે અન્જર
 આબદાર

(પ્રેમકુમારકા આકર દેખના.)

પ્રેમકુમાર કાન મેરા મોહ સીન ઝોર જલ્લાદોંકે પંઝેમેં
ગીરફતાર

૧ જલ્લાદ—નીવાગા ઝોર ઇધર આ

૨ જલ્લાદ—સરખુકા સીપેહસાધાર

સીપેહસાધાર—તુમારે આગે સર ખુકાઉ.

દોનો જલ્લાદ—હા

સીપેહસાધાર—શઝેર

તુમ તાપ કહો યે દાલે મસ્તર ન હુકેગા.

તુમ ખુમ કરો હુમો સીનમ પર ન હુકેગા.

યે સર હે વોહી હુકતા હે જો રાહે ખુદામેં.

ઇન્સાનકે આગે કબી યે સર ન હુકેગા.

૧ જલ્લાદ—કયું બેહુદા બકવાશ કરતા હે ચલ હોખ મરનેકે
લીયે તૈયાર.

પ્રેમકુમાર—ખબરદાર.

શઝેર—પશીને પર મેં ઇશકે ખુનકો અપને બહાઉંગા.

મેરા મોહસીન હે યે ઇશકો મેં બન દેકર બચાઉંગા.

બગામીએ ઇશ મર કાય તો હસ્તી મીટાઉંગા.

મેં અપની તેગ બેહર દારકે બેહર દીખાઉંગા.

ફસીજત જો પડે સરપર ખુશીસે વો હાકાઉંગા,

મેં અપની બન દે દુંગા મગર ઇશકો બચાઉંગા.

૧ જલ્લાદ—તુ કાન હે અજલ ગીરફતાર.

પ્રેમકુમાર—તુમારી મોતકા ફરીસ્તા.

૨ જલ્લાદ—અચ્છા સામને આ.

(દોનોયે પ્રેમકુમારકા લડના ઝોર જલ્લાદોંકા નીકલ આના,
ઝોર લકાઇ દોના એક જલ્લાદકે હાતયે તસ્વારકા ગીરના ઝોર
સીપેહસાધારકા હાકર લડના મગર પ્રેમકુમાર ઝોર સીપેહસાધારકા
ગીરફતાર દોના એન મોકેપર વહીહ ઝોર દીવાનકા આના સીપેહ-
સાધાર ઝોર પ્રેમકુમારકા છુડાના પરદેકા આહીસ્તા આહીસ્તા
ગીરના.)

ટૂંકો.

બાબ તીસરા

સીન પાંચવા.

કોમીક.

રસ્તા.

બુધ્ધ—

શબ્દેર

સરપે ટોપીકો જગાં અબજો અમામાં દીક હે;
છોડદી પતલુન હમનેં ચે પાખમા દીક હે.

નથુ—

શબ્દેર

આજ ફેશનસે હમારી જન ખોતી બચ ગઇ;
છુટ ગઇ પતલુન આખીર કો ધોતી બચ ગઇ.

બુધ્ધ—

શબ્દેર

ભુલે અબ લેટરકા લીખના દેશી રૂકા શીખકર,
હોડા હે શીગરેટકા પીના હમનેં હુકા શીખકર.

નથુ—

શબ્દેર

ચે સોલાઇટ નાટાઇ ના કાલર ના બીશવડો,
અબ જોય તન હમારે બી ખદ્દરકા સુટ હો.

મુસ્તરી—

શબ્દેર

ન પેક પોડર ન સેંટકી ખોતલ નથુ ન જાકાટ હો બીનહાર,
હો લીલા કુડતા ખદ્દરકા જોર ખદ્દરકી હોવે સલવાર.

તારા—બકીટથુ ડાઇમન્ટ ચુડી ન કાનમે અમરતા ખોતી હો,
સખજેવર અપના દેશી હો જોર તનપે સુતી ધોતી હો.

શબ્દેર—જો કાહેરે કબી રેચે વો આચે હેં અબજો બીનેપર,
સદ્ગુરુ હે તેરા એ પશ્વર ચે આગચે અપને કરીને પર.

બુધ્ધ—અરે બાઇ જુમ્મેરાતી.

નથુ—અરે મીયાં જુમ્મેરાતી.

જુમ્મેરાતી—

શબ્દેર

ચે હરતી અપની જન ગચે મશ્હૂર હુવા દીલ શાદ હુવા,
અબ ટેમ્પુલ સખ ભુલ ગચે જોર બાઇ મીયાં યાદ હુવા.
જખગત મીયાંકી ખુબ જની જોર સરપે જુતી તૂટ ગઇ,
તખ શીદે શાદે દેશી હુવે જોર યુ. સી. યુ. સી. છુટગઇ.

(સત્યકા મીલકર ગાના.)

આખીર રૂંઠે બાઘરો મેં ગયા ફીર મેલ,
 ના ઇત્તેફાકીયેહે પહેલે દુખ રહેયે એલ,
 હાથ મીલાઓ ખુશ હોકર અખ મેલ ઓર ફીમેલ
 ઉસ કાદીરકી હય કુદરતકે ચે કેસે ન્યારે મેલ
 હુમ ખુશી અખ છનેગી મહેરી
 અખ સખ મીલ રહે
 અપને દેશી દાક બાક રખો કાયમ હંચ સખ ખુશ બાદમ
 રામનાથ બાઘ નરથુ લો સલામ બાઘ બધુ,
 ટેસી હુમી હુમી કીસ્તી હય તેરી
 હો મુખારીક ચે ઇત્તેફાક-આ.

બાબ તીસરા

સીન છઠ્ઠા.

(જોલખાના.)

ગાના રામાબાઘ.

મુર્ગ દીન ખતરો યહાં આંસુ બહાના હય મના
 ઇસકે ફસકે કયદીઓં કે અખો દાના હય મના
 વાય બે દીં તો દેખો કહેતા હય સૈયાદ આજ
 દેખ આ બુલબુલ યહાં પર ફડ ફડાના હે મના,
 તું અગર જખમે જગર નાસુર બનતા હે તો બન
 કમા કઈ ઇસ લાવ પર મરહમ લખાના હે મના
 મેરે ખુસે હાથ લારકર બોલે કયા અછછા હય રંગ
 અબતો જુનેજ હમે મેંહદી લગના હય મના
 ખુને દીલ પીતી હય રામા ખાતી હય લખતે જમર
 ચે લો મકતલહે જહાં પર આખ દાના હે મના.

ઓ આશમાન વાલે ખુશ જમીન વાલોકે કુદમ દેખ બેખુદ
 ઇન્સાન ખુદમે આકર તેરી ખુદાઇકા દાવા કર રહા હે અફસોસ
 તુ ઉસે કુછ નહીં કેહતા પરમાત્મા ઉસ્કી આત્માકો નયેસ્ત ઓર
 નાખુદ કર ઉસકો હસ્તીના વુજુદ નજરે કયા બનાડે ઇસકે નાપાક
 શરીરો કંસકી તરાદ આક ઓર ખુનમે મીલાડે;

दुरजन—भगरेर लउकी कुछ दीमाग ठीकाने आया.

रामाआध—हां आ गया.

दुरजन—शायास कुछ समझी

रामाआध—हां समझ गइ

दुरजन—आइ गिन. अता क्या समझी

रामाआध—बेड़ी.

दुरजन—क्या

रामाआध—

शर्यर

आलीम के गिनने के दि मुदाणी कहीं नहीं.

कसा भजन हे मेरे, शान भरी नहीं.

शानी तेरा बल मे, काम नहीं नहीं.

तुजसा तो हम जन मे कर्म सध नहीं.

दुरजन—कसी जयान तेरा हे तजवारकी तराद

बकरही आगे नहीं हे गजवारकी तराद

रामाआध—

शर्यर

मे याद रण के बल गती वीरि आनक.

कहेगी आक परके शर्यर परकी तराद

दुरजन—मेरे बल गती वीरि

रामाआध—हजर आ

दुरजन—देण मे पुन ह

रामाआध—बली बल मेदयाध और शीतादारी पर कमर

बाँदी हे.

दुरजन—जानती हे मेरे कान ह दुरजन जगवान

रामाआध—दुरजन जगवान नहीं बलक दुरजन मेरे न.

दुरजन—नहिं मानेगी

रामाआध—नहीं

दुरजन—नहीं

रामाआध—नहीं, नहीं, नहीं.

दुरजन—जादान लउकी मुजला पुनसुन्त सारे मे कुमत बाँहर न भीतगा देणतु युक्ती हे

रामाआध—रामाआध पुन मे से सेतान और मे कुमत पर युक्ती हे.

દુરજન—ભુગદીશ આમે બહ જોર ઉરકો ઢાડે માર.

ભુગદીશ—કયા ફરમાયા સરકાર.

દુરજન—ઇસ જોરતકો ઢાડેમાર કહું ભુગદીશ મહારા મયા.

ભુગદીશ—જી નહીં ઇસ જોરતકો દેખાર મેર દીલમે ખેદ

પ્રસ આમયા.

દુરજન—મેં તેરી હસ્તી બી મીટાડુંમા.

ભુગદીશ—મલાશે.

શાએર—તેગ મહનપે મા હલકુમપે ખન્જર ચલે,

વીર તલવાર તખ્તર નેઝ વો નસ્તર ચલે.

જસ્મ લાગીરપે તેરા આરા ચરાચર ફીર જાય,

આપ ફીર જાયેં બલાસેં મા મુકદર ફીર જાયેં

રંજમેં દીન કટેં ફરીયાદસે હરરાત કટે,

હાત આગતપે ઉઠાઈં તો મેરા લાથ કટે.

રામાખાઈ—શાખાશ બહાદુર સુરમા આફરીન.

દુરજન—કક પીછે મુરદાર પાજી લખન શામશીંગ સરદાર.

શામશીંગ—જી સરકાર.

દુરજન—મેરા હુગ માનનેકે લીપે તૈયાર હે.

શામશીંગ—યુવામકો કયા ઇનકાર હે.

શાએર— એ શહેવાલા અગર હુકમ તુમાગ પાઈં,

ગૌરસે ફસ્તમે સેહરાયકો જાકર લાઈં;

હુકમ મેં આપકો ટાલુંપે ગવારા ન કરે,

જાન કયા ચીઝ હે ઇમાનકો ખારા ન કરે.

દુરજન—શાખાશ તુ જાપને ઇરાદેકો મજબુત હે.

શામશીંગ—જેસે પત્થર પર લકીર, જેસે ફેલાદી શમશીંગ,
જેસે દુખામેં અસર, જેસે નકસ કલ હઝર.

દુરજન—ઇન્કાર તો નહીં ફરેગા,

શામશીંગ—કયા મજલ.

દુરજન—જાગ્યા ઇધર આ જોર ઇસ દશીન લકીકી અ-
સ્મત ખીત્રાડ, કયા નહીં સુના અરે કીસસે ખેદ ખાતા હે,

શામશીંગ—ઇત મજલુમ પર રહેમ આતા હે ઉસ આ.

માન વાલેકો ખેદ દીલકો કગાત હે.

દુરજન—ચાહે તું અબી કેસી શેખી બગારતા થા,
શામશીંગ—એજક,

શએર— એક વાર મેં દેર કઈ ચાર ચાર કો
આપે દીખાકે મારફું અસ્ફંદ ચારકો
તાકત હે કીસકી મુઝમે જો ખવાહાને બંગહો
વેહાથ ફું કે રુહલી ફસ્તમકી દંગહો
આપે જો દેવ સામને હરકો પછાડફું
પરપે નહો શકેગા કે અજમત ખીગાડફું

રામાખાઈ—શામજ એ બહાદર સરદાર શાખાશ.

દુરજન—અસ ખામોશ ચલ ધધર હટકે ખડા હો નાબકાર
બહાદુર મંજુર.

મંજુર—જી હુજુર.

દુરજન—જનનીસારીકા મતલબ સમઝતા હે.

મંજુર—જી.

દુરજન—કમા.

મંજુર—આકાકે નામપર ફરમાન હોખના માલીકકે હુકમ પર
નીસાર હોખના.

દુરજન—બહાદુર હે શેર હે મુકાબલેકી તાકત રખતા હે.

મંજુર— શએર.

હો હોલાદી કીલા શામને ટકરસે ઢાફુંગા
મુકાબીલમે અગર ફસ્તમબી હો નીચા દીખાફુંગા
અમર હો કોહ તો ઠોકરસે ધરકો મેં ગીરાફુંગા
મેં એક હસ્તીકી ખાતીર સેંકટો જાને ગવાં ફુંગા.
અમીકા આસમાંપે ચાહું તો લેજાઉ એક પલમે
ફદકો ચાહું લે આઉં અમોંવાલેકી મંઝીલમેં

દુરજન—આફરીન; આશરીન, શાખાશ ધધર આ બહાદુર
સરદાર.

મંજુર—હુકમે ધરશાહ સરદાર.

દુરજન—ઈસ ઓગતકો કતલ કર હેં કયું હોગયા ખામોશ
કહાં ગયા વો તેરી બહાદરીકા જોશો ખરાશ.

મંજર—

શબ્દ.

મેં વો બશર હું આઈ અગર આપને જોરમેં
 રસ્તમકો બકે જોર કઈ ઉસ્કી જોરમેં.
 તાકતથી કેસી રસ્તમે બહેરામ જોરમેં.
 ઉનસેં હઝારો હેં મેરી એક પોર પોરમેં.
 શેજોર ચે ગુલામ તેરા લાકલામ હેં.
 જોરત ચે હાલ ઉઠાના ચે પાણકા કામ હેં.

રામાબાઈ—આફરીન એ નેકીકી મુજરસીમ તસ્વીર

દુરજન—ચલ ઇધર હટકર ખડાહો શરીર દીલાવર
 મકબુલ શાહ.

મકબુલ—જી આલીયે બા.

દુરજન—તુ દીલેર હે,

મકબુલ—બંદા શેર હે,

દુરજન—હીમત રખતા હે

મકબુલ—રસ્તમસે દોચંદ

દુરજન—હુકમ માનેગા

મકબુલ—દીલો બાનસે

દુરજન—દેખના બદલ ન બાના.

મકબુલ—હરગીઝ નહીં

દુરજન—ક્યાતુ વાકઈ બહાદુર હે

મકબુલ—બંદા શેર બખર હે.

શબ્દ— હીમતકો દેખકર મેરી રસ્તમબી પસ્તહો,
 હો બસંદ પાર બી અગર ઉસ્કો સકીરત હો,
 મહે મુકાબીજ મરચે કાષ્ટ, ફીલ મસ્ત હો,
 સુરતકો દેખ તેહી મેરે હેરે દસ્ત હો.
 બબ દુસ્મનેપિ તેગકો અપની ઉઠાઉંગા
 નસરતકો હંમ શાફ જમા કર દીઆઉંગા

દુરજન—બચા આગે બહ જોર ઇસ જોરતકી અસ્મત
 ખરાબ કર.

મકબુલ—વાહ આલીયે બહા વાહ મેતોચે સખાઈ શા હે

જાણકો કાફો દરેસે' ધીરાના હે યા એકરમન દેવો સાથે
કુરતી કરાનાહે એક જોરત તો ક્યા એસી કસકઝાર જોરતોકો
ચુટકી મેં મસલ ડાલું ચટનીકી તરાંક ધસકી હસ્તીકો કુચલ ડાલું.

દુરજન—શાઆમ તુમેરી ઉમ્મીદસે જ્યાદા બહાદુર નીજ્યા
આમે બહ જોર વાર કરે

મકબુલ—બહોત મેનર ગરીબપરવર (મકબુલ તસ્વાર બેકર
વાર કરના ચહતા હે મગર કુછ સોચ કર ચકલખત પીઠે
હટ જતા હે.)

મકબુલ—

રાએર.

કાબેમે' આકે બુલ ગયે હમરાહ દેરકી,
ધમાન બચ ગયા મેરે મોલાને ખેરકી

દુરજન—કયું ક્યા સોચ રહા હે.

મકબુલ—

રાએર.

એ જાહ મેરે કાલકા ઇકગર ન હોગા

સજ કામ ખુશીસે કહું ચે કાર ન હોગા.

મેં હાલ ઉઠાતા હું તો બો ઉઠતે હેં મુજસે.

જોરતકો કહું કાલ ચે ઝીનહાર ન હોગા.

રામાબાઈ—આફરીન, મરહુમા.

દુરજન—ચુપ બેઠ્યા બગર ઇસ કામકોચે નમક હરામ શુ-
લામ નહીં કર શકે, તો મેં જાપમેં હાતસે કહુંગા તેરી હસ્તીકો
દુનીયાકી ખસ્તીસે બરખાદ કરકે રહુંગા.

રાએર—

તુઝકો કુસ્તેકી તરાં આકે બના ડાલુંગા,

નામ હસ્તીસે તેરા સાફ મીઠા ડાલુંગા

મેં હું એક શેર બખર બકાશ તો ખા ડાલુંગા

ખુન પી જાઉંગા હફીકો ચ્યા ડાલુંગા

સાંસે આગમેં મરસાઉંગા અઝદર બનકર

ખુન પી જાઉંગા મુરદારમેં ખનખર બનકર

રામાબાઈ—

રાએર.

જો આકે હોગા તો આકસેબી તેરી બગુલા ઉઠા કરેગા,

મુઝે ક્યામતકી હેં ઉમ્મીદેં જો કુછ કરેગા ખુદાકરેગા.

દુરજન—ખુદા કોન શીર વોહી બેહુદા ખુદાકા ઝગડા નીકાલા
મેં ખુદા હું, મેં મેં.

રામાબાઈ—

શાએર.

હસ્તી ચે તેરીચાર અનાસીરકા ખેલ હે.
કેદી હે રૂઠ ધરમેં જીરમ તેગ જલ હે.
ખનકર ખુદા ગુનાહો કી ચે રેઝખેલ હે.
તેરી ખુદાઈ તો નહોં ગુરીયોહા ખેલ હે

દુરજન—મરદન જુદા નાખકાર.

સખ પહેલવાન—રહમ જહાં સરદાર.

દુરજન—(મારકર) જોદ, દો તીન, ચાર.

રામાબાઈ—ખયાના કીરતાર.

દુરજન—લે તુલો મુરદાર.

સીપેહસાલાર—(આકર) ખખ-દાર.

(પ્રેમકુમાર, દીવાન વગેરેના આના.)

સીન ખતમ.

બાબ તીસરા

સીન સાતવાં.

આમલ જંગલ.

જેશંકર—હે ધખર મેં તેરા કીત જખાનસે શુકરીયા અદા
કરૂં. મેને તેરે નામ પર બારનમાતાકે દો સુપુત હિંદુ મુસલમાનકે
ઇતિહાસકે લીયે અપને નોજવાન બેટકા કુરખાન કર દીરા મેરી
સગ્યી કુરખાનીકો કલુત કર ઓર હિંન્દુ મુસ્લીમ ઇતિહાસકો જખ-
તક ફનીયાં કાયમ હે સલામત ઓર કાયમ રખ હેં ચે સામનેસે
કીસકી ફેજ આતી હે.

(પોશીદા હોખના.)

બાના સખકા:—

ખ્યાનસે તેગ બે દરેગ ખીંચલો,

હરકદમપે દમ દીલેરીકા બરો.

મનમેં જંગીયો ઝરા નહોં ડરો,

રતમેં દુસ્મનકો મારો યા મરો.

મહાં બહાદો ખુન ઓર તેરે તેરે શીરો,

ખનકે મોત દુસ્મનોકે સરપર ચઢો.

પીછેકા ન રખ કરો, બાગેકા બઢેં ચલો;

જીપે ખેલકે મેરે બહાદરો લડો. ખ્યાનસે તેગ.

સીપેહસાહાર—શાખાશ એ બહાદરો આજ ભારતકે નામ-
પર અપતી જાને કુરબાન કરની હોગી.

પ્રેમકુમાર—એક જાનતો કયા હમ અપતી ઓલાદ તક
કુરબાન કરને કે લીયે તૈયાર હેં.

જેશંકર—(ઝાહીર હોકર) ઓહો કાન સીપેહસાહાર સહેબ.

સીપેહસાહાર—કાન હરોગા જેશંકર ? મેરે બહાદર દોસ્ત
શાખાશ વાકઈ સમચી બહાદરી ઓર હકીકી જવાંમદી આપને દી-
ખાઈ કે અપને તુરે નઝરો હીન્દુ મુસ્લીમીન ઇતિફાક પર કુરબાન
કરદીયા. તશરીફ લાઇયે ઇશ ફાજકી સીપેહસાહારીકે ઓહરોકો
મંજુર ફરમાઇયે.

જેશંકર—નહીં એસા નહીં હોમકતા આપકે ઓર છોટ
દીવાન સાદગ્ય હોતે મેં ઇસ ઓહરોકો કબી કશુવ ન કરૂંગા.

સીપેહસાહાર—નહીં છોટ દીવાન સાદગ્ય તો ઇસ ફાજકે
કમાન્ડર બાલા મુકરર કીયે ગયે હેં.

જેશંકર—તો ખેર મેં આપકે માહોત નાયબ સીપેહસાહારકે
ઓહરોકો મંજુર કરતા હું.

સીપેહસાહાર—નહીં હમ ઓર આપ દોનું એકઠી ઓહ-
રોકે સીપેહસાહાર હોં તો બહેતર હે.

જેશંકર—જેસે આપકી મરજી.

(સીપેહસાહારકી ફાજ ગાને હુવે ચલીજતી હે)

(દુસરી તરફસે રામાબાઇ લકઠ્યોઈ ફાજ બેકર આતીહે.)

(વતન બંસરી ચાને રામાબાઇકા ફાજકે સાથ ગાના.)

બીબલી બનકર બરછી ચમકે મેંદાંમેં ચમકે ધમકે,

હીમતવાલોં જુરતવાલોં હાં લકને મરને જાઓ.

આઓ મેદાંમેં આઓ આઓ આઓ,

મીલકર હાં હાં હાં ખન્નર કુરકત ઝાબેમા.

રતમેં જાનેં તનમેં હાં લેકર.....

લશકર લકકર લકકર જીતેજે સખ મેદાંન. બીબલી.

રામાબાઇ—મેરે ભારત દેશકી સુરમા લકઠીઓ આજ એક
ઝાલીમરાજસે મુકાબલા હે જે ખુદો ખુદા કહેતાહે મુઝે ખતાવ કે
તુમ ઇસકે મુકાબલેકે લીયે કીસ તરાફ તૈયાર હો.

લડકી નં. ૬—દુશ્મન અગર પહાડ હોના તો હમ ઉસકો ઠોકરોસે ઉડાદેજે.

II નંબર ૨—અગર વો શેર હોગા તો હમ ઇશ્કે જખડોમેં હાત ડાલકર ચીરકર ફેંક દેજે.

II તીસરી—અગર વો રાવન હોગા તો હમ શ્રી રામચંદ્ર મહારાજકા નામ બેકર ઉસકી હરતીકા મીટા ડાવેંજે.

II ચોથી—અગર વો ફરાવન હોગા તો હમ હઝરતે મુસા અલેહીસસલામકા ચાદ કરકે ઇશ્કકો ઉઠાકર દરીયામેં ખદ દેજે.

II પાંચમી—અગર વો કંજી હોગા તો હમ શ્રી કૃષ્ણ પ્યારેડી બંસરીસે ઇશ્કે ફરકચે હસતીકા મીટા ડાવેંજે.

II છઠી—અગર વો દર ખેખર હોગા તો હમ માઅલી માઅલી કહેકર ઇશ્કકો જડમેં ઉખાડ દેજે.

રામાબાઈ—શાખાશ, શાખાશ.

(સખકા ગાતે હુવે અંદર જાના.)

બાબ તીસરા સીન આઠવાં.

પહાડી કીસ્તા.

(દુરજનકા સોતે હુવે દેખાઈ દેના.)

દુરજન—(ખવાખમેં) ખુન, ખુન, કેસા ખુન, કીરકા ખુન, ખુની સુરતો, મુઝે ન સતાઓ. ઇન્તેકામ ઇન્તેકામ મત પુકારો દોઝખકે સેવાનો મુઝે આતીશી કોડે મત મારો (બેદાર હોકર.) નાપાક રૂહો હટ જાઓ પલટ જાઓ સરક જાઓ વર્ના ચાદ રખો! જમીનો આસમાન કો હીલાફુઆ હવાકો ફુકમ દેકર એકસે એક કો ટકરા ફુંગા જાનતીહો મેં કેન હું ખુદા, પરમાત્મા, દુરજન બચવાન.

(પટાખે કે સંથ શબ્દખુપારીકી રૂઢકા ઝાઢીર હોના.)

રૂઢ--દુરજન ભગવાન નહીં દુરજન સેવાન ખુદીકે પુતલે
ખુદા હોકર અપની બનાઈ હુધ ચીઝોસે બોધ ખાતાહે જહનમ
ઝોર જન્મત તો તેરે ઇખ્તિયારમેંચે દોઝખકે સેવાનેકા, સમજતા
કે વો તુજે ન સતાયે જહનમકે ઇજ્જીસો. ઇસ્કા ઘેરા ચે ખુદી
હે ખુદી.

શઝેર-- દોરો પકડો બાંધલો 'સ રસીયાકો,
ચે વોહે જીસ્ને માગયા એક બેગુનાહ કા.

દુરજન--નામુરાહ લડીકે રૂઢ તુ યહાં કયું આઇ.

રૂઢ--તુને બાપ હોકર મેરી બન લી મગર મેં બેટીકે હક્કે
મજબુર હોકર તુજે સમજાને આઇ હું.

રૂઢ-- શઝેર.

મીટાનેવાલા ખુદ મીટગતા હે ના પેદ હસ્તીસે,
ન ફલ પાયેગા ઝો ઝાલીમ કબી જુલમત પરસ્તીસે
મુનાસીબ હે કે બાઝ આબને તુ ઇંસ તીરા દરતીસે,
સુનાતી હું તુજે સુનલે અગર ધુરસત હો મરતીસે
હે જીસ્કી ઇબતીદા અઘણી વોહી અંજમ અઘણા હે,
ખુદીકો છોડકર દેખો ખુદાકા નામ અઘણા હે

દુરજન--ગ બ રહાંમે આઇ ખુદાવાલી ખુદા મેં હું મેં.

રૂઢ-- શઝેર.

હાવે ખુદાઇ કયા રહાઈ ઝોર નમરૂને,
કંશને રાવનને ઝોર ફરાઉનસે મરુદુને.
દેખનાં ચાહે અજર અખ ઉંઝી હસ્તી કયા હુધ,
પુછ બકર કબમેં ઉનસેં કે મસ્તી કયા હુધ,

(રૂઢકા ગાયબ હોના એક અફસરકા આના.)

અફસર આલીયે જહાં બાગી ફોજ સરપર આ પહેંચી દુસ્મ-
નસેલાખકી તરાં કીલેકી તરફ બહતા ચલા આતા હે,

દુરજન--જાઓ અપની ફોજકોબી તૈયારીકા હુકમકો
મોરચે બંદી કરી કીલેકે ચારોં બુર્જોપર તોપેં લગાદો મેં ખાસ
મસલેંહતકી વજ્હસેં કીલાખાંદ હોતા હું.

(બેંચ બજતાહે એક તરફસે સીપેહસાબારકી ઝોર દુસરી
તરફસે રામાખાઇકી ફોજ આતી હે.)

सीपेहसासार—मेरी अच्छी अपनी है। नदी की किनारे बड़ा स-
रका हुआ है और मेरे जो वस्त्र हैं वे भी वहीं पर रखे हैं।

प्रेमकुमार—नदी की किनारे नहीं, बल्कि मेरे कमरे में ही
हैं मेरे अपने मोहसीन की किनारे नहीं, बल्कि मेरे कमरे में ही।

शम्भू—पुत्रीसे यहाँ नहीं, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,
यहाँ ही मेरे अपने पुत्र, मोहसीन की पत्नी पर।

जेश्वर—नदी की किनारे नहीं, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,
मेरे अपने पुत्र पर।

सीपेहसासार—यहाँ मेरे अपने यहाँ की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही,
ऊपर यहाँ मेरे अपने यहाँ की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही,
ऊपर मेरे अपने यहाँ की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही।

प्रेमकुमार—नदी की किनारे नहीं।

सीपेहसासार—आपकी परवरदीगार की किनारे हैं, बल्कि मेरे कमरे में ही,
मेरे अपने पुत्र पर।

प्रेमकुमार—आपकी परवरदीगार की किनारे हैं।

(सीपेहसासार ऊपर जाता है नीचे से तोपों की दूध से भरते हैं—
सीपेहसासार की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,
दूध नीचे से आता है।)

सीपेहसासार—मेरे अपने पुत्री के पुत्र की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही,
ऊपर मेरे अपने पुत्री के पुत्र की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही।

राभाण्ड—जो कभी पाँच पीता नदी की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही,
मेरे अपने पुत्री के पुत्र की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही।

प्रेमकुमार—यहाँ पुत्री की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,
मेरे अपने पुत्री की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,
मेरे अपने पुत्री की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही।

सीपेहसासार— शम्भू।

मेरे अपने पुत्री की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,

पुत्री की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,

या यहाँ की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही,

दिल से तो पुत्री की किनारे पर, बल्कि मेरे कमरे में ही, बल्कि मेरे कमरे में ही।

રામાબાઈ—લે જાવ કેદ કરો.

રાએર—જમ હાલ કેદ પુછે તો જ્ઞાન અપની દીખા દેના.

હુમુકી યાદ આવે તો જમ સરકો ઝુકા દેના

અંતકારકો તુમ એકાકી સુગતલી સમજના

જમ દીવમે હવીસ આવે તો અંકીર હીલા દેના

દુરજન—નહીં નહીં એ તેકીરી દેવી રહેમકર મેં ગુનાહ-
ગાર હું મેં સદક દીલસે મારીકા ખાસ્તમાર હું.

રામાબાઈ—પરમાત્માકા શુક હે કે રહેમકા સફા અજ
એક ઝાલીમકી ઝખાનસે બી નીકલા પીતાજી કયા હુકમ હેં.

સીપેહસાલાર—જો આપકી ઝોર દીવાન સાદખકીરાયે.

પ્રેમકુમાર—મેરી રાએમે તો ઇસ્કો ખોલતે હુને તેલકે કદા-
વમે ઝાલદેના બેતર હોગા.

દુરજન—નહીં પરમાત્માકે વાસ્તે મુજપર રહેમ કીજયે.

પ્રેમકુમાર—કયું પરમાત્મા સાદખ આપ દાનસે પરમાત્માકે
વાસ્તા દે રહે હેં

દુરજન—વાકષ મેં ગુનાહગાર હું

રામાબાઈ—ઉસ દીનકો યાદ કર જખતુને મેરે કલકા હુકમ
દીયાયા ઝોર આજ મેં તુહે પરમાત્માકે નામપર ઝોર દીન-
હુ સુસ્લીમ ઇતિફાકકે સદકમેં રહાકરતીહું પીતાજી ઇસ્કા પાંચસોં
ફીઆ માહવાર વજહા મુકરર કીયા જમ.

દુરજન—પરમાત્મા આપકો ખુશ રખે (દુરજનકા બાગ જના)

સીનકા ટ્રાન્સફર હોકર દરખાર હોના.

સીપેહસાલાર—ખડે દીવાન સાદખ દીવાન પ્રેમકુમારકો
ઇઝાજત દીજયે કે તાજે જમ સરકરકે તખ્તપર શાનક અફરાઝ હો.

પ્રેમકુમાર—હરગીઝ નહીં મેરે મોહસીન ચે હક આપકા હે.

સીપેહસાલાર—મુજસે જખાદા જેશંકર મહારાજ ઇસ્કે
હકદાર હેં.

જેશંકર—મેં ઉમ્મીદ કરતા હું કે મેરી એક આખરી સલાહ
મુજદ દરમાઈ જમગી

સખ—કુશર, કુશર

જેશંકર—પ્રસ સલતનતના રાજ હોટે દીવાન સાહબ ઓર આપકે સાબઝાદે વહીદકો દીયા જાયે દોનોકા તાજ પહેનાયા જાયે ઓર આજકે મુખારીક દીનકો હિન્દુ મુસ્લીમ કી યાદ બનાયા જાયે.

સખ—ખીલકુશ ઠીક હે.

(દીવાન પ્રેમકુમાર ઓર વહીદકો તાજ પહેનાના પ્રેમકુમારકા રામાબાઈ કે સાથ હાત મીલાનાં રામીશગરોંકા નાચનાં ઓર ગાનાં)

૧—મુસલમાન યુજુર્ગ—

હથરતક અસગર રહે દોનુંકા બા- હમ ઇતિફાક;

૨—યા મલાહી હો મુદાયમ હિન્દુ મુસલીમકા ઇતિફાક.

હિન્દુ મહાન્મા—

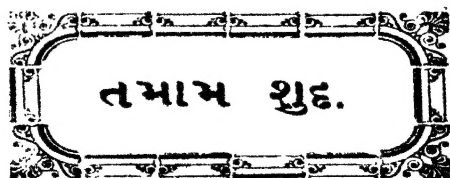
અતીસે યુગઝો હથદમેં ઇનકા દુસ્મન અખ જલે.

હિન્દુ મુસલીમ કામ અસગર અખ સદા પ્રલે ફલે.

સગકા મીનકર આમીન ! આમીન !! આમીન !!!

તમાથેકા ફૈજ તીતામ પાના.

ઓર ટ્રોપ સીનકા આહિસ્ત્રા ગીરજા.

ધરકે અલાવા હમારી દુકાન પર અરબી, ફારસી, ઉર્દુ, ગુજરાતી, હિન્દી કીતાબેં મોજુદ રહેતી હેં.

માલીક-વહીલ યુક ડીપો.

ત્રીન દરવાઝા—અમદાવાદ.

હમે જો દેખલેતા હય

વાહ શયદા હોઈ જતા હય

હમકો ઝુરર ખરીદો.

નામ કિતાબ.	કિંમત.	નામ કિંમત.	કિતાબ.
કામી દિવેર	૦-૧-૦-૦	બેખદા મોતી	૦-૨-૦-૦
હોં છગર	૦-૮-૦-૦	કાતીલકી આંખ	૦-૨-૦-૦
ચલતા પુઝી	૦-૮-૦-૦	રોઝએ ખવાજ	૦-૨-૦-૦
જાંઝે ત્રાખ્લીસ	૦-૮-૦-૦	દુલ્હનકી પહેલી રાત	૦-૨-૦-૦
માઝી સલાહુદીન	૦-૮-૦-૦	તોલીદહા હંકા	૦-૨-૦-૦
જલ્લાદ આશીક	૦-૮-૦-૦	વહીન સહીન	૦-૨-૦-૦
પાદશાહે ખુદાઈસ્ત	૦-૬-૦-૦	કલત્તેકા સીંગાર	૦-૨-૦-૦
પુગનાં ચંદુર	૦-૧૦-૦-૦	મજનુકાતારે દીલ	૦-૨-૦-૦
ખજોખન	૦-૪-૦-૦	જનતકા ફુલ	૦-૨-૦-૦
મકતુબાતે મહોબ્બત	૦-૪-૦-૦	રોઝીયા ખુશખુશ	૦-૨-૦-૦
મસ્નવી એહરે ખરક	૦-૫-૦-૦	લાશોકાની	૦-૨-૦-૦
રાજનખીયાં સોદાગર	૦-૪-૦-૦	ખખી દીલ	૦-૨-૦-૦
શાહજહાં શાહપરી	૦-૪-૦-૦	રફતારે યારમેં	૦-૨-૦-૦
કાલી ગોરી	૦-૨-૦-૦	શમે વસ્લ	૦-૨-૦-૦
કોરસએ આહુ	૦-૨-૦-૦	શાને સતાર	૦-૪-૦-૦
શુરશને માતમ	૦-૨-૦-૦	ચાનખેલ મોતી	૦-૨-૦-૦
નારએ ગમે હુસેન	૦-૨-૦-૦	કલામે કએફ	૦-૨-૦-૦
મોલાકા માતમ	૦-૨-૦-૦	કલામે જલીલ	૦-૨-૦-૦
માતમે હુસેન	૦-૨-૦-૦	કલામે કવસર	૦-૨-૦-૦
રીવાયતે સુગરા	૦-૨-૦-૦	કલામે અકબર	૦-૨-૦-૦
હાલાતે હુસેન	૦-૨-૦-૦	કલામે અમીર	૦-૨-૦-૦
મસ્નીયા શીરીન	૦-૨-૦-૦	કલામે મનઝર	૦-૨-૦-૦
મસ્નીયાખખ મશુબરકર	૦-૨-૦-૦	કલામે શેખ	૦-૨-૦-૦
મસ્નીયા કીસશેઁકી આમદ	૦-૨-૦-૦	કલામે નશતર	૦-૨-૦-૦
અમીરદાગકી નાઝુક ખીયલીયાં	૦-૪-૦-૦	કલામે તાહીર	૦-૨-૦-૦
જલ્લએખનાં	૦-૨-૦-૦	જાજ્યાતે નશતર	૦-૨-૦-૦
નકાખપોશ માશુક	૦-૨-૦-૦	કલામે ઝફર	૦-૨-૦-૦
		ખુરી નશતર	૦-૨-૦-૦
		આશોકા કીદદ	૦-૨-૦-૦
		કલામે ગાલિબ	૦-૨-૦-૦
		વોપેમાનેમે	૦-૨-૦-૦

હરકીસમકો કીતાબે મીલતેકા પત્ત:—

વકીલ યુક ડી. તીન દાવાઝ—એહમદાબાદ.

काविले दीद ग्रामे.

मुद्दा दिल आशिक मीठाजेंतें लिखे आवे लयात
वाने

धीरंमदरीकल कपनीसोदे अन्तरी ज्ञान नाडी मुकाबमीद ग्रामे.

अजमे कावा	मुने दलसाम
वाली नागना	मोदे अरसाम
अतश अशायनी	मने नाकर
वादी नाग	मुने वादक
डीन दराश	अननि दिसा
शरीक अहमाश	मोदे ज्ञान
मुने अगद	अन अलिया
हमाश दीन	मने ज्ञान
आतसी नाग	मने ज्ञान
अर्जाआआ आलीन आर	मुने अरसाम
मादअतका कुत	मने ज्ञान
मुने अरसाम	मने ज्ञान
तमीने रहुमत	मने ज्ञान
आ पका कातल	मने ज्ञान
हूमने हमान	मने ज्ञान
मुने अरसाम	मने ज्ञान
जंछरे गोदर	मने ज्ञान
जंछरी साप	मने ज्ञान
मुने अरसाम	मने ज्ञान
हागे दसरत	मने ज्ञान

हरे किसमकी किताये मिलनेका पत्ता:—

वकील मुक दीपो.

तीन दरवान, अहमदाबाद.

